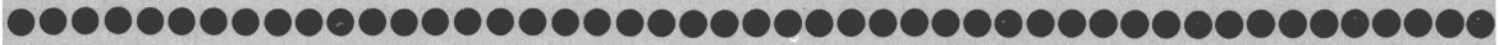

Økonomiske analyser

Nr. 4 – 1989

**Konjunkturtendensene for
Norge og utlandet**

**Nasjonalregnskapstall for
arbeidskraft og inntekter**

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå og kommer normalt med 9 nummer i året. Første nummer i året vil inneholde Økonomisk utsyn over året som gikk. Publikasjonen vil ellers inneholde konjunkturtendensene og aktuelle konjunkturtall for norsk og internasjonal økonomi. Kvartalsvise og årlige nasjonalregnskapstall vil bli publisert og kommentert etter hvert som de foreligger. Publikasjonen vil også bringe kortere artikler med samfunnsøkonomisk innhold og oversikter over publikasjoner fra forskningsvirksomheten i Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå ønsker videst mulig spredning av data og analyser som offentliggjøres i Økonomiske analyser. Gjengivelse er tillatt uten restriksjoner. Av hensyn til leserne ber imidlertid Statistisk sentralbyrå om at kilde blir oppgitt – publikasjonsserie og årgang/nummer – og at forfatterens navn framgår der det er aktuelt. Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk sentralbyrås oppfatning.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Ådne Cappelen, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1953 og er i dag organisert i fire enheter:

- o Seksjon for nasjonalregnskap
- o Seksjon for økonomisk forskning
- o Seksjon for sosiodemografisk forskning
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyse.

Statistisk sentralbyrå har lange tradisjoner som forskningsinstitusjon, og forsknings- og analysevirksomheten har etter hvert fått et betydelig omfang. Virksomheten omfatter blant annet:

- o Nasjonalregnskap
- o Samfunnsøkonomi, makroøkonomiske modeller, konjunkturanalyse, skatteforskning, kryssløpsanalyse og økonomiske studier
- o Befolkningsutvikling, fruktbarhetsstudier, arbeidsmarked og utdanning
- o Naturressurser, energianalyse, arealregnskap, miljøøkonomi, miljø og levekår
- o Petroleumsøkonomi
- o Regional analyse

Økonomiske analyser

Nr. 4 – 1989

INNHALD

	Side
KONJUNKTURTENDENSANE I NØREG OG UTLANDET	
Samandrag og perspektiv.....	3
Internasjonal bakgrunn.....	11
Produksjon.....	22
Arbeidsmarknad.....	25
Prisar og lønningar.....	27
Konsum.....	29
Investeringar.....	31
Utanriksøkonomi.....	34
Økonomisk-politisk kalender.....	40
FØREBELS INNTEKTSREKNESKAP FOR 1988.....	42
TAL FOR TIMEVERK OG SYSSELSATTE I NASJONALREKNESKAPEN.....	43
TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG.....	45

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

KONJUNTURTENDENSANE

Arbeidet med Konjunkturtendensane blir utført ved Økonomisk analysegruppe i Forskningsavdelinga i Statistisk sentralbyrå. Spørsmål om konjunkturutviklinga i Noreg og utlandet kan rettast til Per Richard Johansen eller Nils Martin Stølen.

Arbeidet med denne rapporten vart avslutta onsdag 14. juni. Neste publisering vil bli i ØA nr. 6 (september).

Konjunkturtendensane for Noreg og utlandet

SAMANDRAG OG PERSPEKTIV

Tilbakeslaget i norsk økonomi held fram og har ført til at situasjonen på arbeidsmarknaden forverra seg merkbar i 1. kvartal i år. Førebelse tal frå den kvartalsvise nasjonalrekneskapen, KNR, syner at produksjonen i fastlands-Noreg også har gått klart ned dei siste kvartala. Sterk vekst i oljeproduksjonen og auka verksemd i utanriks sjøfart har likevel medverka til at bruttonasjonalproduktet i alt berre har gått svakt tilbake. Nedgangen i innanlandsk etterspurnad og vekst i oljeinntektene har også ført til at utanriksøkonomien har betra seg og syner overskot i 1. kvartal.

Det er no teikn som tyder på at konjunkturtoppen er nådd i fleire OECD-land, og det er grunn til å vente at veksten i marknadene for viktige norske eksportprodukt vil nok minke gjennom 1989. Trass i sterk marknadsvekst gjennom 1988 har volumet

av den tradisjonelle vareeksporten gått ned dei siste kvartala. Høg utnytting av kapasiteten i norsk eksportindustri, nedbygde lager og tap av marknadsdelar kan vere medverkande årsaker til dette.

Nedgangen i innanlandsk etterspurnad held fram, men utviklinga i 1. kvartal i år kan tyde på at nedgangen i privat konsum kan vere i ferd med å flate ut. Uvisse om inntektsutviklinga saman med ei negativ sparerate for hushalda gjer at utviklinga i det private konsumet for resten av året er usikker, men nedgangen rekna som årsgjennomsnitt kan bli noko sterkare enn lagt til grunn i Økonomisk utsyn.

Investeringane i fastlands-Noreg syner også ei svak utvikling sjølv om ein mild vinter motverka nedgangen i 1. kvartal. Trass i nedgangen ligg investeringane i fastlands-Noreg på eit høgt nivå samanlikna med den førre toppen i 1981. Det er grunn til å tru at investeringane framleis vil vere i nedgang gjennom 1989, men auka rammer frå Husbanken

KONJUNKTURTENDENSANE I HOVUDDRAG

Underliggjande veksttakt frå førre kvartal. Sesongjustert. Prosent, årleg rate 1)

	88.2	88.3	88.4	89.1
REALØKONOMISKE VOLUMINDIKATORER				
Innanlandsk bruk	-5	-7	-7	-6
- etterspurnad frå fastlands-Noreg	-5	-5	-5	-3
Eksport	7	9	9	7
- tradisjonelle varer	3	-1	-4	-4
Import	-6	-6	-5	-5
- tradisjonelle varer	-13	-15	-13	-7
BNP	0	-1	-2	-1
- fastlands-Noreg	-2	-3	-4	-3
- fastlands næringar	-1	-2	-3	-2
ARBEIDSMARKNADEN				
Utførte timeverk	-1	-2	-3	-4
Sysselsatte personar	-2	-3	-4	-4
Arbeidsløyserate, nivå 2)	3,0	3,1	4,2	5,0
PRISAR				
Konsumprisindeksen	7	4	5	3
INNTEKTER 3)				
Driftsbalansen, milliardar kroner	-7,9	-5,3	-7,0	0,9

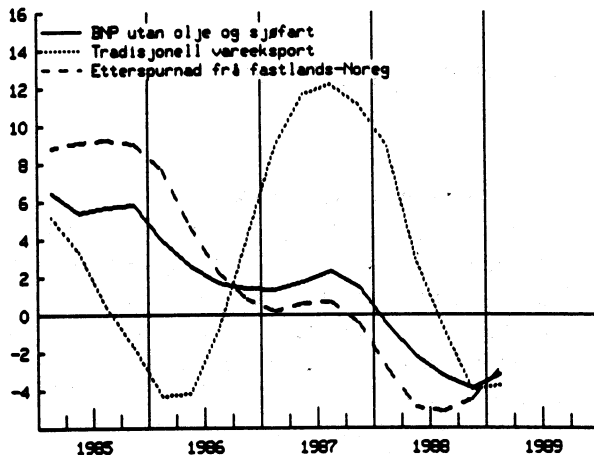
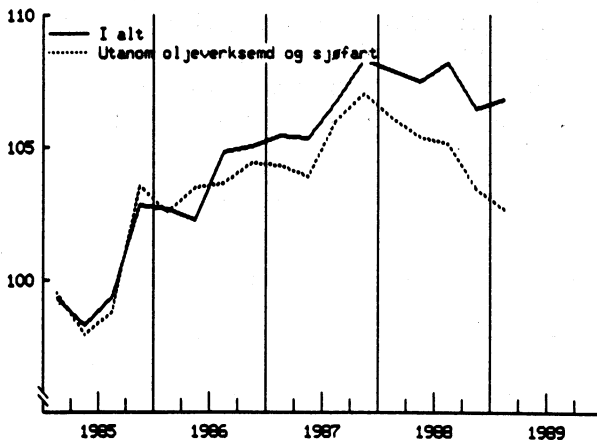
1) Sjå teknisk merknad om kvartalsrekneskapen

2) Arbeidsløysetala er gitte som sesongjusterte nivåtal i prosent

3) Tala for driftsbalansen er gitte som ujusterte nivåtal i mrd. kroner.

UNDERLIGGJANDE TENDENS

(Prosentvis volumvekst frå førre kvartal i glatta, sesongjustert serie, rekna om til årlig rate.)

BRUTTONASJONALPRODUKT
1985=100. Sesongjustert.

kan medverke til at bustadbygginga vil ta seg opp. Ei utflating av privat konsum og større oljeinvesteringar kan føre til at importnedgangen av tradisjonelle varer vil flate ut gjennom 1989.

Nedgangen i produksjonen i fastlands-Noreg førte til at den negative utviklinga i arbeidsmarknaden forsterka seg frå 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Talet på sysselsatte gjekk klart tilbake, og talet på arbeidssøkjjarar utan arbeidsinntekt kom i 1. kvartal opp i 5,0 prosent av arbeidsstyrken. Den svake utviklinga i produksjonen kan medverke til at arbeidsløysa held fram med å auke i 1989, men veksten vil truleg minke gjennom året. Arbeidsmarknadstiltaka kan også motverke ein sterk auke i den registrerte arbeidsløysa.

Nedgangen i prisstigninga målt ved konsumprisindeksen har stoppa opp dei siste månadene. Det er usikkert om den underliggjande tendensen frå dei

siste månadene vil halde seg ut året, men det er grunn til å tru at prisstigninga rekna som årsgjennomsnitt blir vel 4,5 prosent. Prisveksten i Noreg er likevel kome ned på same nivå som hos handelspartnerane våre. Lågare vekst i kostnadene er ei viktig årsak til dette. Med ein vekst i lønningane på i underkant av 4 prosent i 1989 vil reallønna gå tilbake for dei fleste grupper.

Høg oljeproduksjon saman med gunstige prisar kan gjere at Noreg får eit klart overskot i utanriksrekneskapen i 1989. Handelsbalansen for tradisjonelle varer vil ikkje betre seg i same grad som i 1988.

Konjunkturtoppen nådd i fleire OECD-land

Den økonomiske veksten i OECD-området var etter måten sterk både i 1987 og 1988, men konjunkturtoppen ser no ut til å vere nådd i fleire OECD-land. Den økonomiske veksten er i ferd med å gå ned både i USA og Storbritannia, og innstrammingane i den økonomiske politikken i Sverige vil etter kvart gi seg utslag. Utsiktene ser ut til å vere noko lysare i Vest-Tyskland og Japan.

Det høge aktivitetsnivået i OECD-området har saman med vekst i oljeprisane det siste halve året ført til at inflasjonen har auka. Innstrammingar i pengepolitikken har også ført til eit stigande nominelt rentenivå i dei fleste OECD-landa, men renteutviklinga framover er usikker. Dei store ubalansane i utanrikshandelen mellom USA på den eine sida og Vest-Tyskland og Japan på den andre ser ut til å halde fram.

Svakare utvikling i marknadene og prisane for norske eksportprodukt

Trass i at konjunkturtoppen no ser ut til å vere nådd for fleire av OECD-landa kan det framleis vere ein viss vekst i marknadene for viktige norske eksportprodukt, men det er grunn til å vente at veksten vil minke gjennom 1989. Ein kan også vente ei svakare utvikling i prisane for ein del av desse produkta, etter ein sterk vekst dei siste åra. Oljeprisen har vore ein god del høgare det siste halve året enn i 1988, og resultatet frå OPEC-møtet i juni tilseier at prisen framleis kan halde seg på eit høgt nivå.

Utflating av veksten for tradisjonelle eksportvarer

Volumveksten i den tradisjonelle vareeksporten flata ut i første halvdel av 1988, og eksporten av desse varene har sidan gått svakt ned. Full utnytting av kapasiteten i ein del viktige norske eksportverksmeder, nedbygde lager og tap av marknadsdelar kan vere medverkande årsaker til dette. Nedgangen har gjort seg gjeldande både for varer frå utenkonkurrerende og heimekonkurrerende industri,

medan eksportveksten av varer frå primærnæringane har halde fram.

Ettersom nye felt har vorte sette i drift, har eksporten av råolje og naturgass vore i sterk vekst igjennom 1988 og 1989. I tillegg har auka fraktinntekter frå utanriks sjøfart ført til ein klar vekst i tenesteeksporten, og olje og utanriks sjøfart har gjort at den samla norske eksporten har vakse sidan 2. kvartal 1988.

Framleis nedgang i privat konsum

Etter ei utflating av veksten sommaren 1986 har det private konsumet gått klart ned sidan 4. kvartal 1987, og nedgangen heldt fram i 1. kvartal 1989. Nedgangen det siste kvartalet har i stor grad samanheng med ein sterk nedgang i etterspurnaden etter elektrisitet og brensel på grunn av den milde vinteren. Det kan derfor vere teikn som tyder på at nedgangen i det private konsumet no flatar ut. Dette ser særleg ut til å vere tilfellet for varige forbruks gode, der nedgangen har vore svært sterk dei siste åra, og botnen i salet av nye personbilar kan vere nådd. Utanom brensel og elektrisitet heldt nivået på etterspurnaden etter ikkje-varige forbruks gode seg oppe i 1. kvartal.

Veksten i tenestekonsumet har flata ut. Dette har samanheng med ein svakare vekst i bustadtenestene, medan etterspurnaden etter andre tenester har gått tilbake. Nordmenn sitt konsum i utlandet har også gått ned.

Det rår stor uvisse om utviklinga i privat konsum i 1989, men rekna som årsgjennomsnitt kan nedgangen bli noko sterkare enn ein prosent, som var overslaget i Økonomisk utsyn. Nedgangen i hushalda sine disponible realinntekter vil truleg bli noko lågare slik at sparingen vil auke i 1989. Men sparingen for hushalda var -2,8 prosent i 1988, og ho vil neppe bli positiv i 1989 heller.

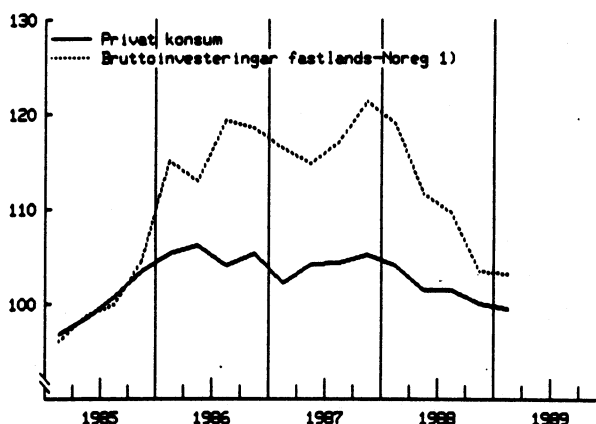
Svak vekst i offentleg konsum

Veksten i offentleg konsum har etter måten vore svak det siste året sidan veksten i det kommunale konsumet har stoppa opp. Samanlikna med 1. kvartal 1988 har veksten i kommuneforvaltninga ikkje vore større enn 0,3 prosent. Dette skjuler likevel ein vekst på nærmare 2 prosent for helsetenester og undervisning, medan annan kommunal tenesteyting har gått klart tilbake. I statleg forvaltning har veksten i konsumet i same periode vore over 3 prosent.

Nedgang i investeringane for fastlands-Noreg, men framleis høgt nivå

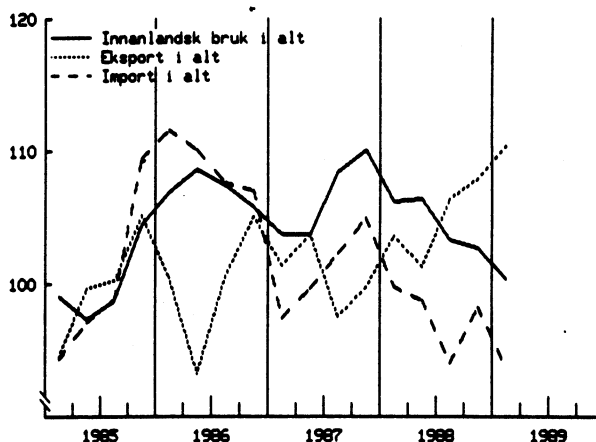
Nedgangen i bruttoinvesteringane i fast kapital utanom oljeverksemnd og sjøfart flata ut i 1. kvartal 1989 etter ein sterk nedgang sidan 4. kvartal 1987. Trass i nedgangen låg investeringane framleis klart

KONSUM OG INVESTERINGAR
1985=100. Sesongjusterte volumindeksar.

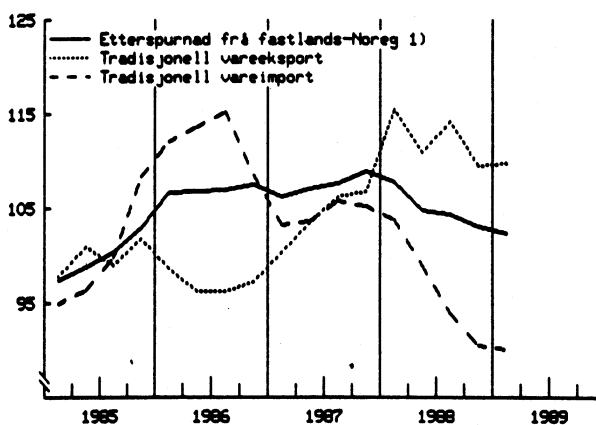

1) Utanom lagerendring.

EKSPORT, IMPORT OG INNLANDSK BRUK
1985=100. Sesongjusterte volumindeksar.

EKSPORT, IMPORT OG ETTERSURNAD FRÅ FASTLANDS-NOREG
1985=100. Sesongjusterte volumindeksar.

1) Utanom lagerendring.

over den førre toppen i 1981. Utflatinga gjorde seg berre gjeldande for investeringar i bygningar og anlegg, medan tendensen for maskininvesteringane framleis var klart negativ. Det er difor grunn til å tru at utflatinga i 1. kvartal har samanheng med den milde vinteren og berre er mellombels.

Nedgangen i industriinvesteringane held fram. Dette har i stor grad samanheng med Mongstadprosjektet som er i ferd med å bli avslutta. I utekonkurrerande industri elles har investeringane også vist ein fallande tendens dei siste kvartala, medan nedgangen i investeringane i heimekonkurrerande industri har vist teikn til å flate ut. I andre vareproduserande næringar og privat tenesteyting utanom bustader er investeringane framleis i nedgang.

Nedgangen i bustadinvesteringane flata ut i 1. kvartal i år, men dette kan og ha samanheng med den milde vinteren. Den sesongjusterte igangsetjinga av bustader var etter årstida høg i 1. kvartal, men avtok sterkt i april. Ein auke i lånerammene frå Husbanken kan medverke til at bustadbyggjinga tek seg opp til hausten.

Oljeinvesteringane har auka noko i 1. kvartal av 1989 etter ein mellombels nedgang gjennom 1988. Investeringane i utanriks sjøfart har vore i vekst sidan andre halvår av 1987, men viste teikn til å flate ut i 1. kvartal i år. Nedgangen i dei samla bruttoinvesteringane i fast kapital har såleis ikkje vore sterk det siste året, og investeringane ligg på eit høgt nivå.

Framleis nedgang i importen

Importen av tradisjonelle varer har vore i klar nedgang det siste året på grunn av svikten i innanlandsk etterspurnad, men nedgangen i 1. kvartal i år var noko svakare enn gjennom 1988. Importnedgangen av heimekonkurrerande varer har flata ut på grunn av eit stabilt varekonsum utanom brensel og elektrisitet og vekst i oljeinvesteringane. Importen av utekonkurrerande industrivarer, som derimot har vore i vekst, kan også vere i ferd med å flate ut. Matvarekonsumet har gått svakt opp i 1. kvartal i år, og kan ha medverka til ein auke i importen av matvarer. Nedgangen for importen av transportmiddel har derimot halde fram.

Importen av skip, som har vore i klar vekst sidan andre halvdel av 1987, gjekk ned i 1. kvartal i år. Veksten i den norske flåten har også ført til ein auke i importen av tenester til utanriks sjøfart, medan ein nedgang i nordmenn sitt konsum i utlandet har ført til at tenesteimporten i alt har halde seg stabil.

Klar nedgang i produksjonen i fastlands-Noreg

Dei reviderte tala frå nasjonalrekneskapsen syner no at produksjonen i fastlands-Noreg har gått klart ned sidan 4. kvartal 1987, og nedgangen har forsterka

seg i 1988 og inn i 1989. Nedgangen i produksjonen har i fyrste rekkje samanheng med svikten i innanlandsk etterspurnad, men veksten i utekonkurrerande industri viser og teikn til å flate ut. Produksjonen har særleg gått tilbake i heimekonkurrerande industri; byggje- og anleggsverksemd og privat tenesteyting. I primærnæringane viser produksjonen også teikn til stagnasjon etter at veksten i fiskeoppdrett har medverka til ein klar vekst dei siste åra. Sterk vekst i oljeproduksjonen og auka verksemd i utanriks sjøfart har ført til at bruttonasjonalproduktet i alt berre har gått svakt tilbake.

Forsterka nedgang i sysselsetjinga og auke i arbeidsløysa

Nedgangen i produksjonen i fastlands-Noreg har etter kvart gitt klare utslag i arbeidsmarknaden, og den negative utviklinga forsterka seg frå 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Justert for normale sesongvariasjonar har talet på sysselsatte personar vore i nedgang sidan sommaren 1987, og nedgangen har særleg gjort seg gjeldande i industrien, detaljhandelen, forretningsmessig tenesteyting og i det siste også i byggje- og anleggssektoren.

Den negative utviklinga i sysselsetjinga har gitt seg utslag i ein nedgang i yrkesdeltakinga for ungdom og eldre, men også til ein viss grad for kvinner. Dette har ført til at arbeidsstyrken har gått tilbake dei tre siste kvartala, trass i vekst i befolkninga i yrkesaktiv alder.

Talet på arbeidssøkjjarar utan arbeidsinntekt gjekk opp til 5 prosent av arbeidsstyrken i 1. kvartal i år, og det er den høgaste arbeidsløysa som er målt sidan krigen.

Veksten i den registrerte arbeidsløysa var også sterk i 1988, men har flata ut etter januar i år. Ei sterk opptapping av arbeidsmarknadstiltaka har vore ei medverkande årsak til utflatinga. Når ein ser utviklinga i registrerte ledige og personar på tiltak i samanheng, viser også desse tala ei klar forverring av arbeidsmarknaden sidan årsskiftet.

Nedgangen i prisstigninga har stoppa opp

Prisstigninga målt ved veksten i konsumprisindeksen gjekk ned frå byrjinga av 1988 til mars i år. Svakare vekst i innanlandske kostnader var den viktigaste årsaka til dette. I dei siste to månadene har nedgangen i prisstigninga stoppa opp, og den underliggjande tendensen synar høgare vekst enn tidlegare i år. Dette har i fyrste rekkje samanheng med ein sterkare prisvekst for bensin som eit resultat av høgare oljeprisar internasjonalt, men innanlandske forhold har truleg og spela ei rolle. Mellom anna førte inntektsoppgeret i år til høgare tillegg enn i fjor, noko som til ein viss grad kan ha vorte velta over på prisane. Ein kan heller ikkje sjå bort frå at ein auke i driftsmarginane i tenesteytande sektorar

kan ha vore ei medverkande årsak. Det er usikkert om tendensen frå dei siste månadene vil halde seg ut året, men det er grunn til å tru at prisstigninga reknar som årsgjennomsnitt blir vel 4,5 prosent. Prisveksten i Noreg er likevel kome ned på same nivå som hos handelspartnarane våre.

Reviderte tal frå nasjonalrekneskapen syner at veksten i timelønningane kom opp i 5,8 prosent i gjennomsnitt for 1988. Medan det var store skilnader mellom dei ulike gruppene, vil inntektsreguleringslova saman med meir jamnstore overheng føre til ein jamnare vekst i lønningane i 1989. Det tekniske utrekningsutvalet for inntektsoppgjera har reknar ut at veksten i årslønna i 1989 i gjennomsnitt kan bli litt under 4 prosent.

Mindre innanlandsk etterspurnad og større oljeinntekter gir overskot på driftsbalansen

Driftsbalansen overfor utlandet hadde eit overskot på 0,9 milliardar kroner i 1. kvartal 1989 etter å ha vist underskot sidan 1. kvartal 1986. Medan vare og tenestebalansen viste eit overskot på 7,8 milliardar kroner i 1. kvartal, hadde rente- og stønadsbalansen eit underskot på 6,9 milliardar.

Betringa i vare og tenestebalansen sidan 1. kvartal 1988 har i første rekkje samanheng med større eksport av råolje og naturgass, og eit positivt volumbidrag frå handelen med tradisjonelle varer. Ei betring i byteforholdet for tradisjonelle varer har også medverka positivt. Underskotet på rente- og stønadsbalansen auka derimot med 2,4 milliardar kroner.

UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER									
Prosentvis volumendring i 1987-priser 1)									
	Mrd.	Vekst fra samme				Underliggende tendens.			
	1987- kr	periode året før				Årlig rate (regnet fra foregående kvartal) 5)			
	1988	88.2	88.3	88.4	89.1a	88.2	88.3	88.4	89.1a
Privat konsum	290,9	-2,3	-2,8	-4,4	-4,8	-4	-4	-4	-2
Varer	184,0	-7,1	-5,6	-6,7	-7,1	-8	-6	-5	-3
Tjenester	94,7	5,3	3,3	2,7	1,8	3	2	1	0
Nordmenns konsum i utlandet	21,6	15,0	-2,5	-9,4	-12,6	*	*	*	*
- Utlendingers konsum i Norge ...	9,4	9,0	4,2	0,7	-0,7	*	*	*	*
Offentlig konsum	116,2	1,3	0,4	-2,5	1,4	*	*	*	*
Bruttoinvestering (inkl. lagerinv.)	158,5	15,7	-11,1	-13,3	-14,1	*	*	*	*
Oljevirkosomhet og utr. sjøfart 2)	40,4	108,4	-28,5	15,3	6,1	*	*	*	*
Fastlands-Norge	120,2	-1,5	-5,9	-15,2	-15,4	-13	-15	-14	-7
Industri og bergverksdrift	17,4	1,5	-16,4	-31,4	-26,1	-25	-29	-27	-17
Annen vareproduksjon	19,9	13,8	-4,2	-8,3	-13,5	-4	-11	-12	-10
Annen tjenesteyting	82,9	-5,6	-3,9	-12,3	-13,7	-11	-12	-11	-5
Varelagre (BNP-vekstbidrag) 3) ..	-2,0	(-0,2)	(0,3)	(-1,2)	(-1,2)	*	*	*	*
Innenlandsk anvendelse	565,6	3,1	-4,7	-6,5	-6,3	-5	-7	-7	-6
- ettersp. fra fastlands-Norge	527,3	-1,3	-2,9	-6,6	-5,9	-5	-5	-5	-3
Eksport	209,8	-0,4	9,3	9,3	5,6	7	9	9	7
Tradisjonelle varer	88,5	8,5	7,8	4,6	-6,4	3	-1	-4	-4
Råolje og naturgass	59,4	2,3	19,2	13,6	24,7	15	24	30	28
Skip og oljeplattformer	5,0	-77,5	13,9	132,6	46,7	*	*	*	*
Tjenester	56,8	4,6	2,9	3,7	2,1	4	4	4	3
Samlet anvendelse	775,4	2,1	-1,3	-2,6	-3,0	-2	-3	-3	-2
Import	206,3	0,4	-7,8	-5,1	-7,5	-6	-6	-5	-5
Tradisjonelle varer	132,0	-3,1	-11,1	-12,3	-14,9	-13	-15	-13	-7
Råolje	1,1	-53,4	-58,5	-74,0	-59,2	*	*	*	*
Skip og oljeplattformer	12,1	116,9	34,4	137,6	67,2	*	*	*	*
Tjenester	61,1	0,6	-2,6	-6,0	2,9	-1	-1	0	2
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	569,1	2,8	1,1	-1,6	-1,4	0	-1	-2	-1
- fastlands-Norge	496,9	2,3	-1,0	-3,2	-4,0	-2	-3	-4	-3
Oljevirkosomhet og utr. sjøfart	72,2	6,3	18,7	10,6	15,9	14	15	14	13
Fastlands-næringer	457,5	3,5	-0,1	-2,0	-2,6	-1	-2	-3	-2
Industri og bergverksdrift	85,4	2,2	-3,2	-1,9	-2,4	-2	-3	-3	-2
Annen vareproduksjon	76,3	6,9	2,2	-2,3	-3,7	1	-1	-4	-6
Annen tjenesteyting	295,8	3,2	0,0	-1,9	-2,4	-1	-2	-2	-2
Korr.poster (BNP-vekstbidrag) 4) ...	39,4	(-0,8)	(-0,7)	(-1,3)	(-1,4)	*	*	*	*

1) Se "Teknisk merknad". 2) Inkl. skip, oljeplattformer og plattform-moduler under arbeid. 3) Utenom skip, oljeplattformer under arbeid og plattform-moduler under arbeid. BNP-vekstbidragene er beregnet som differansen mellom lagerinvesteringene i kvartalet og samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 4) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger. BNP-vekstbidragene er beregnet som økningen i posten fra samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 5) Vekst fra foregående kvartal i glattet sesongkorrigert serie, omregnet til årlig rate. a) Anslag tildels basert på framskrivinger. *) Endringstall gir liten mening.

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

	Prosentvis endring fra samme periode året før				
	88.1	88.2	88.3	88.4	89.1
Privat konsum	6,4	6,5	6,3	5,5	4,5
Offentlig konsum	5,1	5,6	5,8	5,6	2,6
Bruttoinvesteringer (inkl. lagerinv.)	3,9	5,2	4,6	8,9	9,7
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	5,4	6,0	5,7	6,4	5,5
- etterspørsel fra fastlands-Norge	5,5	5,9	5,9	5,7	4,2
Eksport	0,4	2,2	2,2	1,6	8,0
- tradisjonell vareeksport	7,2	10,0	12,6	12,2	13,8
Samlet anvendelse	4,0	5,0	4,7	5,0	6,2
Import	0,7	2,5	7,3	11,0	9,0
- tradisjonell vareimport	-0,6	1,6	7,5	9,0	5,8
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	5,3	5,9	3,8	2,9	5,2
- fastlands-Norge	8,0	8,1	6,4	6,0	5,7

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSREGNSKAPSTALLENE

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1988 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene.

Basisår og kjeding: Volumtall for 1988 og 1989 er beregnet i 1987-priser, og det er brukt vekter fra dette året. I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes alle størrelser i faste priser med basis i prisene to år tidligere. I de årlige nasjonalregnskapene er basisåret nå 1984. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringssratene (vekstratene). For sammenligningens skyld er det derfor i alle tabeller gitt vekstrater med 1987 som basisår (felles omregningsår). Dette er gjort ved å kjede fastpristallene for årene før 1987 til 1987-priser. Kjedingen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirkosomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformer som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved uttauingen til feltet.

Sesongkorrigerte tall: Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongkorrigert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene er sesongkorrigert og deretter summert sammen med de øvrige tallseriene til de totalstørrelsene som er presentert i teksttabellene og diagrammene. For offentlig sektors innkjøp av varer og tjenester hvor en foreløpig ikke har tilstrekkelig informasjon til å fastlegge sesongmønsteret, er sesongkorrigeringen basert på skjønn.

Underliggende tendens: Norsk økonomi er så liten at tilfeldige eller enkeltstående, store hendelser kan gi store utslag i tallene. De sesongkorrigerte tallene gattes derfor, slik at en kan finne fram til den underliggende tendensen for hver av seriene. Ved glattingen forsøker en å skille mellom tilfeldige og systematiske variasjoner i serien.

REVISJONER AV BEREGNET UNDERLIGGENDE TENDENS

(Vekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate)

Publisert	85.3	85.4	86.1	86.2	86.3	86.4	87.1	87.2	87.3	87.4	88.1	88.2	88.3	88.4	89.1
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

BNP fastlands-Norge

Apr-86	8	9													
Aug-86	6	5	1	-3											
Nov-86	5	4	3	2	3										
Jan-87	5	5	3	2	2	3									
Mai-87	6	7	5	3	3	2	-1								
Aug-87	6	7	5	3	2	0	-1	-1							
Nov-87	7	7	5	3	1	0	-1	0	1						
Jan-88	7	7	5	3	1	0	-1	1	2	2					
Jun-88	5	6	5	3	2	1	0	0	1	0	-2				
Sep-88	5	6	5	3	2	1	-1	0	0	0	-1	-1			
Des-88	5	6	5	3	2	1	-1	0	1	1	0	-1	-2		
Feb-89	6	6	5	3	2	1	-1	0	1	1	0	-1	-1	-2	
Jun-89	6	6	4	3	2	1	1	2	2	2	0	-2	-3	-4	-3

Etterspørsel fra fastlands-Norge

Apr-86													
Aug-86	8	7	5	2											
Nov-86	8	8	7	4	1										
Jan-87	9	9	8	5	1	-3									
Mai-87	10	10	9	6	2	-2	-6								
Aug-87	9	9	8	5	2	0	-1	-1							
Nov-87	9	9	8	5	2	-1	-2	-2	-2						
Jan-88	9	9	8	4	1	-1	-1	-1	0	1					
Jun-88	9	9	8	5	3	1	-1	0	1	1	-2				
Sep-88	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-2	-4			
Des-88	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-2	-4	-4		
Feb-89	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-3	-5	-4	-3	
Jun-89	10	9	8	4	2	0	0	1	1	0	-3	-5	-5	-4	-3

MERKNADER TIL REVISJONENE

Revisjoner kan enten skyldes nye/reviderte kvartalstall for inneværende år, nye/reviderte årlige nasjonalregnskap for tidligere år eller overgang til nytt prisbasis-år. Fordi vekstratene etter omregning til årlig rate er avrundet til nærmeste hele prosent, kan 1 prosentenhets endring i vekstraten først og fremst skyldes ulik avrundning.

Publisert:	Pris-basis:	Nytt årlig regnskap:	Andre merknader:
Apr-86	1984		
Aug-86	1985	1983-85	Arbeidskonfliktene i 86.2 trakk veksttakten ned. Ny glattemetode ga anslag ett kvartal lenger fram.
Nov-86	"		
Jan-87	"		
Mai-87	"	1984-85	
Aug-87	1986		Endret glattemetode for siste observasjon.
Nov-87	"		
Jan-88	"		
Jun-88	"	1985-87	Nytt sesongjusteringsprogram tatt i bruk.
Sep-88	"		
Des-88	"		
Feb-89	"		
Jun-89	1987	1986-87	

INTERNASJONAL BAKGRUNN

USA: Tegn til avmatning

I USA er det tegn til at konjunkturoppgangen er stoppet opp. Veksten i bruttonasjonalproduktet fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 blir nå riktignok anslått til 4,3 prosent (sesongjustert årlig rate), men dette tallet er påvirket av tørken sommeren 1988 og kan ikke tas som uttrykk for at konjunkturoppgangen fortsetter. Korrigert for tørken var veksten bare 1,8 prosent. Korttidsstatistikken viser også at økonomien er i ferd med å avkjøles: Indeksen av ledende indikatorer falt både i februar og mars, tilgangen på nye ordrer var svak og industriproduksjonen økte med bare 0,4 prosent i april etter å ha vært uendret i februar og mars. Økningen fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 var 0,9 prosent. Videre viser arbeidsledigheten tegn til å øke, og veksten i tilgangen på nye arbeidsplasser har stoppet opp.

Veksten i privat konsum er avtakende. Riktignok økte totalt konsum med 1,1 prosent fra mars til april, men det meste av økningen skyldtes økt bil salg og blir tolket som et forbigående fenomen.

Konsumprisveksten har fortsatt å øke i 1989. I perioden februar til april lå konsumprisindeksen i gjennomsnitt 6 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn foregående tremånedersperiode og i april 5,2 prosent høyere enn i samme måned i fjor. Den høye prisstigningen skyldes både en fortsatt høy kapasitetsutnyttning og en høy lønnsvekst. At dollaren har steget i verdi hittil i 1989 kan ha bidratt til at prisstigningen ikke har blitt enda høyere.

Eksportveksten fortsatte i 1. kvartal. Eksport-

verdien var 14,1 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn i 4. kvartal 1988. Samtidig økte verdien av importen lite. I 1. kvartal var verdien av importen 1,6 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn i 4. kvartal 1988. Volumøkningen i samme periode var 2,3 prosent ifl. foreløpige tall fra DRI (Data Resources Inc.). Dette førte til en nedgang i underskuddet på handelsbalansen fra 30,5 milliarder dollar i 4. kvartal 1988 til 28,8 milliarder dollar i 1. kvartal 1989. I samme periode gikk imidlertid underskuddet på driftsbalansen opp fra 31,9 milliarder dollar til 34 milliarder dollar.

For 1989 og 1990 ventes veksten i bruttonasjonalproduktet å bli svakere enn i 1988. Et gjennomsnitt av prognoser fra mai utarbeidet av økonomer fra 29 forskningsinstitutter, banker etc. peker mot en vekst i bruttonasjonalproduktet på 2,9 prosent i 1989, mens DRIs prognose fra mai er 2,7 prosent. OECDs prognose fra juni er ifølge avismeldinger 3 prosent.

Veksten i investeringsetterspørselen ventes å bli betydelig lavere enn den var i 1988, da veksten var 9,5 prosent. Gjennomsnittet av de 29 instituttenes prognoser peker mot en investeringsvekst (utenom boliger) på 4,6 prosent i 1989. Igangsetting av boliger ventes av DRI å gå ned med 1,4 prosent fra 1988 til 1989, mens gjennomsnittet av de 29 instituttenes prognose gir en nedgang på 3,8 prosent.

Årsaken til den ventede nedgangen i investeringsveksten er først og fremst at den generelle etterspørselsveksten avtar. Investeringene i USA er nå på et høyt nivå, og med lavere etterspørselsvekst vil et lavere investeringsnivå være tilstrekkelig for å opprettholde nødvendig kapasitet. Kapasitetsutnyttningen er fortsatt høy - 83,9 prosent i april, men har ikke økt nevneverdig fra januar til april i år.

Veksten i privat konsum ventes å gå ned både i

USA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før hvis ikke annet er oppgitt..

	1988		1989		1990		
	DRI mai 1989	OECD des. 1988	DRI mai 1989	OECD juni 1989	OECD des. 1988	DRI mai 1989	OECD juni 1989
Privat konsum	2,8	3,0	2,6	..	2,3	1,4	..
Boliginvesteringer	-1,7	1,3	1,7	..	2,3	0,2	..
Andre priv. investeringer	9,5	4,5	3,9	..	3,5	-1,7	..
Eksport i alt	18,0	13,0	9,1	..	9,7	8,1	..
Import i alt	8,7	8,7	6,1	..	8,0	1,4	..
Bruttonasjonalprodukt	3,9	3,0	2,7	3,0	2,5	1,2	2,3
Driftsbal. (mrd.dollar)	-135	-116	-133	-123	-108	-123	-116
Konsumprisvekst	4,2	4,5	5,1	5,0	4,8	4,7	5,3
Arbeidsløshetsrate (nivå)	5,5	5,5	5,3	5,3	5,5	5,8	5,5

Kilder: Data Resources Inc (DRI) og OECD

1989 og i 1990. Det ventes svak vekst i disponibel inntekt, og det høye rentenivået vil dempe kredittfinansiert etterspørsel. Videre er det tegn til at konsumentene er mer forsiktige. Spareraten er økende, og bilsalget er svakt. Bl.a. blir det tolket som et svakhetstegn at bilsalget ikke økte mer enn det gjorde i april, da bilfabrikantene hadde omfattende salgskampanjer.

Prisstigningen ventes å øke fra 1988 til 1989. DRI venter at prisstigningen når en topp i 2. kvartal 1989 for så å avta gjennom året. OECD har ifølge avismeldinger oppjustert prisprognosene fra desember 1988 til juni 1989, og venter en enda høyere prisstigning i 1990 enn i 1989.

Eksporten ventes å være den mest dynamiske vekstfaktoren både i 1989 og i 1990, selv om volumveksten i 1989 bare ventes å være halvparten av hva den var i 1988. Til grunn for DRIs prognose ligger en nedgang i dollarkursen på 1,3 prosent fra 1988 til 1989. Siden dollarkursen har fortsatt å øke, kan det være grunn til å anta at prognosen for eksportveksten vil bli nedjustert.

For importvolumet venter DRI en økning i veksttakten på 6,1 prosent i 1989, mens OECDs prognose i desember var 8,7 prosent. I 1990 er forskjellen mellom de to prognosene betydelig større. Mesteparten av forskjellen skyldes antakelig avvik i prognosene for privat konsum og investeringer.

DRI venter en svak bedring i driftsunderskuddet overfor utlandet i 1989 og 1990. Handelsunderskuddet ventes å bli 118 milliarder dollar (løpende) i 1989, bare 2 milliarder dollar lavere enn i 1988. DRI antar at det føderale budsjettunderskuddet blir 150 milliarder dollar i budsjettåret 1989, for så å gå ned til 139 milliarder dollar i 1990. I 1988 var underskuddet på 142 milliarder dollar.

De to store underskuddene, det føderale budsjettunderskuddet og driftsbalanseunderskuddet, er

fortsatt et stort problem for USAs økonomi. Driftsbalanseunderskuddet er også et internasjonalt problem, siden det kan føre til ustabile internasjonale penge- og valutamarkeder. En av forutsetningene for å få redusert driftsbalanseunderskuddet er at dollarkursen faller i verdi. Da vil eksporten kunne øke og innenlandsk etterspørsel vil vris mot hjemmeproduserte varer. Siden høsten 1988 har de fleste prognoser lagt til grunn en nedgang i dollarkursen. Men dollarkursen har vært svært rentefølsom, og den stramme pengepolitikken som har vært ført av frykt for overoppheting av økonomien har utsatt den ventede nedgangen i dollaren. Det har også medført at rentenivået internasjonalt har steget, slik at USAs utenriksgjeld har blitt tyngre å betjene. DRI venter et avtakende rentenivå fra 2. kvartal 1989 og ut 1990. Rentenivået i 1990 ventes likevel å være høyere enn det var i 1988.

Japan: Fortsatt sterk vekst og økende handelsoverskudd

I Japan økte bruttonasjonalproduktet i 1988 med 5,7 prosent, den sterkeste økningen siden 1973. Spesielt var det sterk vekst i privat konsum, private investeringer og eksport. Veksten tiltok gjennom mesteparten av året, men svekket seg noe igjen i 4. kvartal, til 3 prosent regnet som sesongjustert årlig rate. Den lavere veksten i 4. kvartal skyldtes svak vekst i privat konsum, men dette blir tolket som et forbigående fenomen. Tall fra korttidsstatistikken viser at den sterke produksjonsveksten har fortsatt i 1989.

Volumet av næringslivets investeringer økte med 17 prosent (sesongjustert årlig rate) i andre halvår 1988, en like sterk økning som i første halv-

JAPAN: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent hvis ikke annet er oppgitt.

	1988		1989		1990	
	5 inst. april 1988	OECD desember 1988	DRI april 1989	5 inst. mai 1988	OECD desember 1988	DRI april 1989
Privat konsum	5,0	4,8	4,5	..
Boliginvesteringer	13,4	-5,8	5,0	..
Andre priv. investeringer	15,9	11,0	5,3	..
Eksport i alt	7,9	7,0	6,7	9,0	6,8	1,6
Bruttonasjonalprodukt	5,7	4,5	4,7	4,7	3,8	4,0
Driftsbal. (mrd.dollar)	78,7	77	76	79	72	75
Konsumprisvekst	0,0	1,0	1,8	1,6	1,3	1,9
Arbeidsløshetsrate (nivå)	2,5	2,5	2,3	2,4	2,5	2,3

Kilder: OECD, Data Resources Inc (DRI) og gjennomsnittet av fem japanske institutter iflg. Economic Forecasts (5 inst.).

år. Produksjonstall indikerer en høy vekst i investeringene også i 1. kvartal 1989. Derimot var tilgangen på nye ordrer i perioden februar til april 6,7 prosent lavere (sesongjustert årlig rate) enn foregående tremånedersperiode. Dette kan tyde på at investeringsveksten er i ferd med å bli svakere, men en kan ikke se bort fra at det bare skyldes tilfeldige svingninger. Økningen i boliginvesteringene har kuliminert; i 1. kvartal 1989 gikk tallet på igangsatte boliger opp med bare 2,6 prosent (sesongjustert årlig rate) regnet i forhold til foregående kvartal.

Privat konsum vokste sterkt de første månedene av 1989. Spesielt var økningen i etterspørselen etter ikke-varige konsumvarer høy foran innføringen av en indirekte konsumskatt på 3 prosent 1. april. Verdien av omsetningen i de store varemagasinene var i 1. kvartal 1989 47 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn foregående kvartal og i mars 34 prosent høyere enn mars i fjor.

Konsumprisindeksen gikk i 1. kvartal ned med 0,8 prosent (sesongjustert årlig rate) i forhold til foregående kvartal og indeksen var i mars 1,0 prosent høyere enn i mars i fjor. 1. april ble som nevnt en ny indirekte skatt på 3 prosent innført, samtidig med at høye indirekte skatter på luksusvarer gradvis skal reduseres. Dette førte til at konsumprisindeksen steg med 1,8 prosent fra mars til april. Økende oljepriser og kursnedgangen for yen tidligere i år bidro også til den økte prisveksten. I forhold til april i fjor har konsumprisene steget med 2,4 prosent.

Til tross for målsetningen om å redusere handelsoverskuddet, har overskuddet fortsatt å øke. Foreløpige tall viser at eksportveksten har forsterket seg; i 1. kvartal 1989 lå eksportvolumet 6,1 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn i foregående kvartal og 5,8 prosent høyere enn i 1. kvartal i fjor. Importveksten ser imidlertid ut til å avta. Foreløpige tall viser at importvolumet i 1. kvartal lå 3,6 prosent (sesongjustert årlig rate) høyere enn i foregående kvartal og 8,7 prosent høyere enn i 1. kvartal i fjor. Ifølge handelsstatistikken er handelsoverskuddet for perioden januar-april omlag 25,4 milliarder dollar, en økning på 1,4 milliarder fra samme periode i fjor.

Når det gjelder utviklingen framover, er det en del usikkerhetsmomenter. Det er delte meninger om hvor lenge den sterke investeringsveksten vil vare. På lengre sikt er det dessuten en fare for at USA vil innføre begrensninger på japansk import, hvis ikke japanske markeder blir mer åpne.

På grunn av en fortsatt uklar politisk situasjon som følge av korrupsjonssaken der medlemmer av regjeringspartiet var innblandet, er det lite trolig at det vil bli ført en mer ekspansiv finanspolitikk for å få ned det økende overskuddet på handelsbalansen. Budsjettet som ble vedtatt i slutten av april er finanspolitisk nøytralt, og vil dermed ikke bidra vesentlig til å få ned overskuddet.

Den sterke økningen i konsumprisindeksen i

april kan ha vært en medvirkende årsak til at diskontoen ble hevet fra 2,5 prosent til 3,25 prosent i slutten av mai. Det er imidlertid grunn til å anta at diskontohevingen også var motivert ut fra ønsket om å vise vilje til å redusere driftsbalanseoverskuddet, ved å motvirke at dollar blir styrket i forhold til yen.

Prognosene for Japan peker mot en fortsatt sterk vekst i 1989 og i 1990. OECDs prognose fra desember 1988 for veksten i bruttonasjonalproduktet er litt lavere enn de andre prognosene. Imidlertid har OECD i juni ifølge avismeldinger oppjustert sine prognoser til 4,8 prosent i 1989 og til 4,3 prosent i 1990. Konsumveksten ventes fortsatt å være høy, mens veksten i investeringene ventes å avta. Det er grunn til å anta at et vedvarende høyere rentenivå vil dempe investeringsveksten mer enn det som anslås i OECDs prognoser. Den store forskjellen mellom DRIs og OECDs prognose for eksportveksten i 1990 henger sannsynligvis sammen med at DRI antar en sterk kursoppgang for yen i forhold til dollar, mens OECD alltid forutsetter konstant forhold mellom valutakursene. Det ventes bare svake reduksjoner i overskuddet på driftsbalansen i 1989 og i 1990.

Vest-Tyskland: Konjunkturoppgangen fortsetter

Den sterke konjunkturoppgangen i vest-tysk økonomi har fortsatt med uforminsket styrke inn i 1989. En svak vekst i bruttonasjonalproduktet fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 (1,1 prosent årlig rate) skyldtes unormale værforhold og endringer arbeidstidsmønsteret i 4. kvartal 1988 (da veksten var over 7 prosent årlig rate fra kvartalet før). Industriproduksjonen vokste med 2,9 prosent årlig rate fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Dessuten var etterspørselsveksten tiltakende.

De siste konjunkturindikatorer viser ingen tegn til konjunkturavmatning. Ordreinngangen til industrien holder seg på et meget høyt nivå. Kapasitetsutnyttningen er fortsatt meget høy - høyere enn forrige konjunkturtopp i 1979-80. Det ser likevel ikke ut som om kapasitetsmangel vil stanse oppgangen; for første gang på flere år er kapasitetsutnyttningen ikke lenger økende. Fra desember 1988 til mars 1989 falt den sesongjusterte utnyttingsraten fra 88,7 til 87,9 prosent.

I februar i år justerte regjeringen sitt anslag for BNP-veksten i 1989 opp fra 2,4 til 3 prosent. I april foretok de fem største vest-tyske forskningsinstituttene en tilsvarende oppjustering av sine anslag fra 2 prosent (avgitt høsten 1988) til 3 prosent. For 1990 venter instituttene en moderat nedgang i veksten til 2,5 prosent, mens Data Resources Inc. (DRI) anslår veksten til å øke fra 2,7 prosent i 1989

VEST-TYSKLAND: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL					
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår					
	1988	1989		1990	
	5TI	5TI	DRI	5TI	DRI
	april	april	mars	april	mars
	1989	1989	1989	1989	1989
Privat konsum	2,5	2,0	2,5	..	3,7
Investering i fast realkapital	5,8	6,0	4,4	..	4,5
Eksport	5,5	6,0	5,3	..	4,1
Import	5,9	6,0	4,8	..	6,2
Bruttonasjonalproukt	3,4	3,0	2,7	2,5	3,1
Konsumprisvekst	1,3	3,0	2,7	3,0	2,9
Driftsbalansen (mrd. DM)	84,9	90,0	87,5	90,1	82,0
Arbeidsløshetsrate (nivå)1)	7,9	7,6	5,9	7,4	5,7

1) Justert i forhold til standardiserte rater
 Kilde: De fem største Vest-Tyske forskningsinstituttene (5TI)
 Data Resources Institute (DRI)

til 3,1 prosent i 1990. Arbeidsløsheten er synkende og både de tyske instituttene, DRI og OECD venter en fortsatt nedgang både i 1989 og 1990. I mars 1989 var sesongjustert arbeidsløshet sunket til 7,7 prosent av arbeidsstyrken, mot 8,3 prosent ved siste årsskifte og et gjennomsnitt for 1988 på 8,8 prosent. Landsgjennomsnittet dekker imidlertid over betydelige regionale forskjeller i arbeidsløshetsraten. Mens Sør-Tyskland har ledighetstall ned mot 4 prosent, ligger arbeidsløsheten i områder i Nord-Tyskland og i Ruhr-området på 12-15 prosent. Tross det betydelige antall arbeidsløse er det oppstått mangel på en rekke typer arbeidskraft og bruken av overtid har økt. Det ventes likevel ikke noen ytterligere økning i lønnsveksten, som i februar 1989 var på 6,3 prosent regnet fra samme måned året før.

Ved siden av eksporten er det særlig investeringene som har bidratt til veksten i BNP. Bedriftenes fortjeneste økte med 15,5 prosent i 1988. Dette bidro til volumøkningen i investeringene i fast realkapital som var på 5,7 prosent i 1988. Investeringsveksten ventes å fortsette utover i 1989 og inn i 1990. De tyske instituttene venter om lag like sterk vekst i 1989 som i 1988, mens DRI venter at veksten i 1989 skal avta noe, til 4,4 prosent. For 1990 foreligger bare prognose fra DRI. Deres anslag på 4,5 prosent innebærer - pga. lavt overheng fra 1989 til 1990 - at de venter en viss økning i investeringsveksten gjennom i 1990.

Det betydelige overskuddet på driftsbalansen på 84,9 milliarder DM i 1988, ventes å øke ytterligere i 1989. For 1990 venter DRI en viss nedgang, de tyske instituttene om lag uendret overskudd og OECD en viss økning i overskuddet.

Inflasjonen er det eneste bekymringsfulle punktet i konjunkturutviklingen. De første månedene i

år har konsumprisene vært klart økende og i april var prisveksten de siste 12 måneder kommet opp i 3 prosent. Dersom en holder olje og energivarer utenfor var veksten bare 2,2 prosent. I april oppjusterte de tyske instituttene sitt anslag for økningen i konsumprisene for 1989 til 3 prosent fra 2,5 prosent for seks måneder siden. Til sammenligning er DRIs anslag på 2,7 prosent.

Veksten i konsumprisene kan dempes av utflatingen i kapasitetsutnyttningen; faren for prisøkninger på grunn av flaskehals på tilbudssiden er dermed blitt noe mindre. Det pekes også på at mer fleksibel arbeidsuke og økt datastyring av produksjonen gjør at kapasitetsgrensene er blitt mindre rigide enn tidligere. På den annen side kan neppe produktivitsveksten de neste årene bli like sterk som i 1988, da den var på hele 3,6 prosent. Sammen med det økende presset i arbeidsmarkedet, kan dette gi et økt kostnadspress.

I begynnelsen av 1990 skal det gjennomføres en omfattende skattereform som vil redusere skattebelastningen for husholdningene med 25 milliarder DM, tilsvarende ca. 1 prosent av BNP. Dette vil kunne bidra til å øke innenlandsk etterspørsel, noe som gjenspeiles i DRIs anslag for privat konsum på 3,7 prosent i 1990, mot 2,5 prosent både i 1988 og 1989. Hvorvidt regjeringen tør å stimulere innenlandsk etterspørsel ytterligere for derved å imøtekomme andre lands krav om reduksjon i de store overskuddene på driftsbalansen, vil avhenge av om den klarer å holde lav vekst i konsumprisene i det nærmeste året.

Storbritannia: Konjunkturtoppen passert

Den britiske økonomien synes nå å ha passert kon-

junkturtoppen. Kapasitetsutnyttningen i industrien er høyere enn under den forrige konjunkturtoppen i 1979/80, og det er klare tegn på "overoppheting" av økonomien; rentenivå og konsumpriser er stigende. Tilgjengelig korttidsstatistikk viser nå en klar nedgang i etterspørselen.

Ved siden av økningen i reallønningene, som i 1986 til 1988 var på 2,1 prosent pr. år, bidro nedgangen i husholdningenes sparerate til en økning i innenlandsk etterspørsel på gjennomsnittlig 5,3 prosent pr. år fra 1986 til 1988. De betydelige skattelettene i 1988 bidro til åforsterke etterspørselspresset. I 1988 var veksten i privat konsum hele 6 1/2 prosent. Den sterke økningen i innenlandsk etterspørsel slo ut i økt import og derav følgende betydelige underskudd på driftsbalansen.

Regjeringen er åpenbart mer bekymret for inflasjonen enn for underskuddet på driftsbalansen. Konsumprisveksten siste 12 måneder er fortsatt økende og kom i april opp i 8 prosent. Økningen synes imidlertid å avta, idet den underliggende tendensen ikke er lenger økende. Det er imidlertid bekymring for at kostnadspress på grunn av økte lønnsstillegg kan overta for etterspørselen som drivkraft for konsumprisstigningen. Arbeidsledigheten falt i april til 6,5 prosent (sesongjustert) og i sør-øst England er ledigheten kommet ned i 4 prosent. I mars var lønnsveksten siste 12 måneder på hele 8,9 prosent og bidrar klart til økt prisvekst. Høy lønnsvekst har svekket bedriftenes konkurranseevne og deres mulighet til å gi ytterligere lønnsvekst i framtida.

Myndighetene har gjennom det siste året forsøkt

å stramme inn ved å øke rentenivået som nå er kommet helt opp i 14 prosent. Det høye rentenivået vil etterhvert bidra til å dempe konsumveksten. Regjeringen har dessuten gitt signaler om at de ikke ser rom for ytterligere skattelette utover det som allerede er berammet for budsjettåret 1989/90. Dersom konsumprisstigningen ikke avtar i løpet av 1989 kan det føre til ytterligere innstrammingsiltak.

Det er nå klare tegn til avmatning i den innenlandske etterspørselen. Fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 sank volumet av detaljhandelen med 1,5 prosent (sesongjustert årlig rate), mens veksten fra 1. kvartal 1989 i forhold til samme kvartal året før var 3,8 prosent. Dessuten gikk igangsettingen av nye boliger ned med 33 prosent (sesongjustert årlig rate) i den samme perioden. Inntrykket av nedgang forsterkes også av en nedgang gjennom 1. kvartal 1989.

De to prognoseinstituttene National Institute (NIESR) og London Business School (LBS) offentliggjorde begge sine ferskeste prognoser i februar. Det var relativt betydelige forskjeller på flere punkter i prognosene. Begge forventer en avmatning av veksten i BNP, konsum og produksjon utover i 1989 og inn i 1990. Men LBS tror på en "myk landing", hvor konsumprisveksten ikke overstiger 5 prosent og driftsbalansen bedrer seg fra -14,5 i 1988 til -11,6 milliarder pund i 1990. NIESR forventer imidlertid ingen nedgang i hverken inflasjonstakt eller underskuddet på driftsbalansen. Hovedforskjellen mellom disse ulike prognosebanene er ulike syn på tilbudsiden i økonomien. Mens LBS forventet at veksten i industriproduksjonen vil bli

STORBRIANNIA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988		1989		1990		
	FD mars 1989	FD mars 1989	NIESR februar 1989	LBS februar 1989	FD mars 1989	NIESR februar 1989	LBS februar 1989
Privat konsum	6,5	3,5	3,2	2,4	2,0	0,7	2,2
Investering i fast realkapital	12,0	4,5	4,4	3,5	3,0	-2,1	2,8
Eksport	0,2	4,4	6,3	4,4	4,3	3,7	4,3
Import	12,2	3,3	6,7	3,3	2,4	1,3	2,4
Brutto nasjonalprodukt	4,5	2,5	2,5	3,0	2,5	0,8	2,4
Driftsbal. (mrd. £)	-14,5	-14,5	-14,3	-12,0	-12,0	-14,1	-11,6
Konsumprisvekst	6,5	5,5	5,8	4,8	4,5	5,9	4,7
Arb.l.rate (nivå)1)	6,8	6,9	..	6,6	7,0

1) Justert i forhold til standardiserte rater

Kilde: Det britiske finansdepartementet (FD)

National Institute of Economic and Social Research (NIESR)

London Business School (LBS)

på 4,6 prosent fra 4. kvartal 1988 til 4. kvartal 1989, har NIESR lagt til grunn at veksten vil falle med 0,4 prosent i den samme perioden.

Begge instituttene argumenterer med at en viss nedgang i produksjonen ikke er til å unngå siden vekstbidraget fra etterspørselssiden vil avta klart. NIESR er av den oppfatning at den sterke veksten de siste årene utelukkende er av syklisk karakter og tror derfor på en liten nedgang i industriproduksjonen gjennom 1989. På den annen side argumenterer LBS for at myndighetenes skattelette-program og reduksjonen i fagforeningenes makt har bidratt til grunnleggende endringer i den britiske økonomien, slik at vekstevnen er sterkere enn i 1970-årene. Utfra dette venter LBS at veksten i industriproduksjonen ikke vil falle lenger tilbake enn til trenden fra de siste årene. Fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 var veksten i industriproduksjonen på 2,9 prosent (sesongjustert årlig rate). De siste indikatorene kan dermed tyde på at LBS sin forutsetning om veksten i industriproduksjonen er noe for optimistisk, men det skal mye til for at veksten skal falle så langt ned som NIESR har antatt.

Sverige: Fortsatt sterkt etterspørselspress

Sverige hadde i årene 1985-1987 en konsumledet konjunkturoppgang. Da investeringene i 1987 tok seg opp samtidig med en betydelig vekst i eksportmarkedene, førte dette til pressproblemer med økende lønns- og prisvekst. Kapasitetsutnyttelsen i industrien har vært økende og en sterk sysselsetningsvekst har resultert i et stramt arbeidsmarked.

Sverige har igjen fått betydelige underskudd på driftsbalansen.

Det er nylig vedtatt særskilte økonomiske tiltak for å dempe pressproblemene i svensk økonomi. Tiltakene anslås å føre til en innstramning på til sammen 25 milliarder svenske kroner gjennom det neste halvannet året. Dette vil utgjøre omlag 1,3 prosent av bruttonasjonalproduktet for tilsvarende periode.

Allerede før tiltakene ble lansert lå det an til en lav vekst i privat konsum gjennom 1989. Sesongjusterte tall for detaljhandelen viste en moderat vekst for perioden desember 1988 til februar 1989 sammenlignet med de tre foregående månedene. Med utgangspunkt i det svenske finansdepartementets siste konsumprognose, som var basert på en litt sterkere tilstramning enn det som ble vedtatt, kan en vente at konsumveksten nærmest vil flate ut gjennom 1989. Det ligger blant annet an til en betydelig nedgang i husholdningenes bilkjøp i inneværende år.

Det er imidlertid usikkerhet knyttet til tiltakenes effektivitet. Fortsatt høye investeringer og vekst i eksporten vil kunne bidra til at etterspørselspresset fortsetter. Dessuten vil gjennomføring av allerede fattede beslutninger innebære en fortsatt betydelig vekst i de offentlige utgiftene, selv om problemer med å rekruttere arbeidskraft antas å dempe volumveksten i det kommunale konsumet.

Investeringsutviklingen preges av en kraftig nedgang i rehabiliteringen av eldre boliger, mens det fortsatt ventes en sterk vekst i bygging av nye boliger og maskininvesteringer i industrien. Utviklingen i industriinvesteringene må ses på bak-

SVERIGE: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår.

	1988		1989			1990	
	Regnsk.	KI mars 1989	DRI mars 1989	FD april 1989	KI mars 1989	DRI mars 1989	FD april 1989
Privat konsum	2,2	1,8	1,7	0,8	1,8	1,7	0,5
Offentlig konsum	1,4	1,5	1,7	1,6	1,1	0,7	1,5
Bruttoinvestering i fast realkapital	5,3	4,4	3,5	4,0	2,1	1,8	0,0
Eksport	2,9	4,0	4,8	3,8	3,3	4,7	3,5
Import	5,5	5,9	5,2	5,2	4,6	4,4	3,1
Bruttonasjonalprodukt	2,1	1,9	1,9	1,6	1,2	1,8	1,0
Driftsbal. (mrd. SEK)	-15,5	-18,3	-8,4	-17,0	-21,9	-9,3	-17,0
Konsumprisvekst	5,8	6,1	6,3	7,2	4,8	6,1	6,0
Arbeidsløshetsrate (nivå)	1,6	1,5	-	1,5	1,7	-	1,7

Kilde: Statistiska Centralbyrån, Finansdepartementet (FD),
Konjunkturinstitutet (KI) og Data Resources Inc. (DRI).

grunn av svært høy kapasitetsutnyttelse i svensk industri den senere tid, forsinkelser i investeringsprosjekter gjennom 1988 på grunn av pressproblemer, fortsatt vekst i svenske eksportmarkeder og en gunstig utvikling i bedriftenes driftsresultat, i hovedsak som følge av sterk vekst i produktprisene.

Svenske produsenter antas fortsatt å tape markedsandeler både på hjemme- og eksportmarkedene som en følge av kapasitetsskranker og sterkere vekst i de svenske produktprisene enn i konkurranseprisene. Mangel på kvalifisert arbeidskraft er et betydelig problem.

Inngåtte lønnsavtaler for 1989 fører til at lønnsveksten vil bli betydelig også i inneværende år. Finansdepartementet regner med en vekst på 7,0 prosent pr. time. Med en gjennomsnittlig vekst i konsumprisindeksen på 7,2 prosent innebærer dette omlag uendret realtimelønn. I april i år lå konsumprisindeksen 6,4 prosent over tilsvarende måned året før. Til tross for den svake reallønnsutviklingen antas husholdningenes kjøpekraft å øke også i år i hovedsak som følge av økt timelønn og sysselsetting, men også husholdningenes andel av driftsresultatet vil bidra til økte inntekter. Sammen med en svakere konsumutvikling vil dette styrke husholdningenes sparerate, men spareraten antas å bli negativ også i år.

Underskuddet på driftsbalansen er anslått til 17,0 milliarder svenske kroner for inneværende år i følge Finansdepartementets prognoser. Dette innebærer en forverring på 1,5 milliarder kroner fra 1988, og gjenspeiler et fortsatt betydelig underskudd på rente- og stønadbalansen og på tjenestebalansen. Overskuddet på varebalansen antas å øke fra 1988 til 1989 som følge av en sterkere vekst i eksportprisene enn i importprisene. Disse prognosene er basert på en forutsetning om uendrede valutakurser fra nivået rundt første kvartal i år og en råoljepris på 17 dollar pr. fat. Både den høyere råoljeprisen så langt i 1989 og økningen i dollarkursen de siste månedene vil bidra til å forverre driftsbalansen i forhold til Finansdepartementets prognoser.

Danmark: Ny oppgang i industriinvesteringene, nedgangen i privat konsum stanser opp

Dansk økonomi har de siste par årene vært preget av nedgang i innenlandsk produksjon og etterspørsel. Utviklingen må ses på bakgrunn av at det fra slutten av 1986 ble foretatt en kraftig innstramming i den økonomiske politikken av hensyn til utenriksøkonomien. Danmark sliter imidlertid fortsatt med underskudd på driftsbalansen og høy utenlandsgjeld, samtidig som arbeidsløshetsproblemet igjen er forsterket. Denne situasjonen synes ikke å ville

endre seg vesentlig i årene framover, selv om veksten i bruttonasjonalproduktet igjen ventes å bli positiv fra inneværende år.

Etter en noe slakkere finanspolitikk i 1988 målt ved overskuddet på de offentlige budsjetter, ventes det en innstramming igjen for inneværende og neste år. I følge de siste prognosene fra Økonomiministeriet forsterkes nedgangen i offentlig konsum både i 1989 og 1990. Fra 1989 til 1990 er det blant annet forutsatt en nedgang i offentlig sysselsetting på omlag 10 000 personer.

Det har vært tildels dramatiske svingninger i privat sektors nettokjøp av utenlandske verdipapirer de senere år. Dette henger sammen med en liberalisering av kapitalbevegelsene som et ledd i den felles EF-politikk på dette området; med virkning fra 1. oktober 1988 ble de siste valutarestriksjonene avvirket. Den store renteforskjellen mellom Danmark og Vest-Tyskland ble redusert fra omlag 7 prosent i februar 1987 til rundt 2 1/2 til 3 prosent i andre halvår 1988 når en sammenligner tre måneders interbankrenten. Langt på vei kan dette forklares med økninger i rentenivået i Vest-Tyskland og med at den danske sentralbanken satte ned penge-markedsrenten i august i fjor. Det ventes ikke at renteforskjellen vil bli redusert ytterligere i nevneverdig grad, da dette kan føre til problemer med å holde den danske kronen innenfor dens nåværende EMS-bånd. Det betyr i så fall at sentralbanken i Danmark vil følge opp eventuelle renteøkninger i Vest-Tyskland framover med økninger i den danske pengemarkedsrenten.

Økonomiministeriet venter uendret privat konsum fra 1988 til 1989, noe som i så fall innebærer at nedgangen siden 1987 er i ferd med å flate ut. De inngåtte lønnsavtalene for 1989 og 1990 medfører moderat vekst i timelønningene. Den innenlandske prisveksten ventes likevel å holde seg oppe på grunn av sterkere vekst i importprisene; for de fem første månedene i år var den effektive kronekursen omlag 3 prosent lavere enn gjennomsnittsnivået i 1988. I april i år var konsumprisindeksen 4,9 prosent høyere enn i april 1988.

Lønnsveksten antas å bli lavere enn hos konkurrentlandene i inneværende og neste år, og sammen med ettervirkninger av omleggingen av arbeidsgiveravgiftene i 1988 og fall i den effektive kronekursen bidrar dette til å styrke dansk næringslivs konkurranseevne både på hjemme- og eksportmarkedene. Økonomiministeriets prognoser innebærer en økning i dansk industrieksport på omlag 7 prosent fra 1988 til 1989.

Bedringen i konkurranseevnen og utsiktene til fortsatt vekst i eksportmarkedene antas å føre til et omslag i bruttoinvesteringene allerede i inneværende år. I følge Økonomiministeriets prognoser vil industriinvesteringene vokse med omlag 3,3 og 2,7 prosent i henholdsvis 1989 og 1990, mot en nedgang på 6,7 prosent for 1988 i følge foreløpige na-

DANMARK: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL					
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår.					
	1988	1989		1990	
	Regnskap	DRI januar 1989	ØM mai 1989	DRI januar 1989	ØM mai 1989
Privat konsum	-1,3	-0,4	0,0	2,4	1,0
Offentlig konsum	-0,1	1,2	-0,7	1,3	-1,8
Bruttoinvestering i fast realkapital	-6,8	0,9	0,2	2,5	2,2
Eksport	5,6	6,4	4,4	4,0	4,4
Import	0,6	3,6	1,9	5,5	3,3
Bruttonasjonalprodukt	-0,2	1,2	1,6	1,7	1,4
Driftsbalanse (mrd. DEK)	-12,1	-15,5	-12,8	-17,5	-13,0
Konsumprisvekst	4,4	4,8	4,3	4,9	3,0
Arbeidsløshetsrate (nivå)	8,7	8,6	9,2	8,7	9,4

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomiministeriet (ØM) og Data Resources Inc. (DRI).

sjonalregnskapstall. Boliginvesteringene ventes å gå ned også i inneværende år, mens prognosene viser en moderat vekst for 1990. Etter å ha vokst relativt sterkt i 1988 antas de offentlige investeringene å falle betydelig i inneværende år.

Etter en nedgang i arbeidsløshetsraten fra omlag 10 prosent i 1984 til omlag 8 prosent i 1986 og 1987, var ledigheten igjen økende gjennom 1988. Arbeidsledighetsraten forventes å ligge mellom 9 og 9 1/2 prosent av arbeidsstyrken både i 1989 og 1990.

Prognosene viser en fortsatt økning i underskuddet på driftsbalansen overfor utlandet, noe som i sin helhet skyldes økende underskudd på rente- og stønadsbalansen. Til tross for en betydelig sterkere vekst i eksportvolumet enn i importvolumet for 1989, antas handelsbalansen for varer og tjenester også dette året å styrke seg bare moderat. Dette skyldes at importprisene forventes å stige relativt sterkt i forhold til eksportprisene både på grunn av nedgangen i kronekursen og en forventet høyere prisstigning internasjonalt i inneværende år. Målt som andel av bruttonasjonalproduktet gikk imidlertid underskuddet på driftsbalansen ned fra omlag 5,5 prosent i 1986 til omlag 1,7 prosent i 1988.

Råvarepriser

Oljemarkedet

Etter en langvarig svekkelse av oljemarkedet gjennom store deler av 1988 har oljeprisen holdt seg høy etter OPEC-møtet i november 1988. Før dette

møtet var oljeprisen helt nede i 11 US\$ pr. fat. På møtet ble OPEC enige om å redusere oljeproduksjonen til 18,5 mill fat pr. dag fra januar 1989. Oljeprisen begynte umiddelbart å stige, og ved inngangen til året lå den på om lag 16 US\$ pr. fat. Den styrket seg helt fram til slutten av april 1989 da den var over 20 US\$ pr. fat. Gjennom mai falt oljeprisen og mot slutten av mai var prisen under 18 US\$ pr. fat. For de fem første månedene av 1989 har gjennomsnittlig spotpris vært om lag 18 US\$ pr. fat.

OPECs oljeproduksjon økte gjennom hele 1988, noe som var hovedårsaken til det svake markedet. Medlemene i OPEC klarte å redusere produksjonen betydelig i januar 1988 selv om samlet produksjon ble om lag 1,5 mill fat høyere enn de avtalte kvotene. Samlet for de fire første månedene av 1989 var OPECs produksjon av råolje 20,3 mill. fat pr. dag. Det var i første rekke de Forenede Arabiske Emiraterne som produserte langt over kvotene - om lag 60 prosent, men også Kuwait, Iran og Saudi Arabia lå klart over sine kvoter.

Det som i en viss forstand reddet OPEC fra et langt svakere marked til tross for overproduksjonen, har vært at etterspørselen etter oljeprodukter var langt sterkere enn tidligere anslag gikk ut på. Det var tidligere antatt at den kraftige oljeproduksjonen i siste halvdel av 1988 for en stor del hadde gått til lageroppbygging, noe en regnet med ville kunne presse oljeprisen nedover vinteren 1989. Den økonomiske veksten i OECD-området - og dermed forbruket av oljeprodukter - viste seg imidlertid å ha vært langt større enn tidligere antatt, slik at markedet var i rimlig balanse ved inngangen til 1989. Ifølge IEA økte oljeforbruket i OECD-området med 2,6 prosent i 1988.

I 1. kvartal 1989 har veksten i oljeforbruket i OECD-området vært 1,6 prosent i forhold til samme kvartal i fjor. Det er særlig sterk vekst i Japan - der oljeforbruket økte med over 5 prosent - som har vært grunnen til økningen. IEA anslår at forbruket i OECD-området vil øke med knapt 2 prosent i 1989.

En annen årsak til det sterke markedet en har hatt det siste halve året er at flere produsenter utenfor OPEC har redusert produksjonen, dels frivillig og dels ufrivillig. I britisk sektor av Nordsjøen har det vært en rekke ulykker det siste året som i enkelte perioder har redusert produksjonen midlertidig med nesten 1 mill. fat pr. dag. Norsk oljeproduksjon er dessuten fortsatt redusert med 7,5 prosent i forhold til kapasiteten, noe som tilsvarer over 100 000 fat pr. dag i første halvår av 1989.

Utsiktene for oljemarkedet framover bestemmes av hvordan sentrale OPEC-medlemmer stiller seg til brudd på kvoter og ønsket prisnivå. Det ligger nå an til at det bare vil være Emiratene som i tiden framover vil produsere betydelig over sin kvote. Etterhvert vil mesteparten av det britiske produksjonsbortfallet igjen komme i produksjon, men dette vil delvis bli motvirket av at andre felt stenges midlertidig på grunn av vedlikehold. Det virker derfor som om markedet tåler en produksjon fra OPEC på om lag 20 mill. fat pr. dag.

Andre råvaremarkeder

Råvareprisene (utenom olje) begynte å stige fra et historisk meget lavt nivå ved årsskiftet 1986/87. Fra 1. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988 steg prisene på industriråvarer (utenom olje) med hele 46 prosent målt ved den dollarbaserte indeksen til HWWA - Institutt für Wirtschaftsforschung. Deretter falt indeksen noe tilbake for så igjen å øke til noe over den tidligere toppen.

Den sterke stigningen i råvareprisene må blant annet sees på bakgrunn av omfattende kapasitetsreduksjoner som hadde funnet sted tidligere i 1980-årene da råvaremerkene var svært svake. Den kraftige økningen i etterspørselen etter råvarer pga. økt økonomisk vekst i 1987 og 1988 falt derfor sammen med lave lagerbeholdninger og lav produksjonskapasitet.

Delindeksen for metaller har hatt en om lag tilsvarende utvikling som for totalen, men med noe sterkere stigning. Prisutviklingen har variert nokså mye mellom de ulike metallene. For de to metallene som har størst betydning for norsk eksport, aluminium og nikkel, steg prisen fra 1. kvartal 1987 til 1. kvartal 1989 med henholdsvis 66 og 481 prosent. I samme perioden steg prisene på cellulose med 31 prosent.

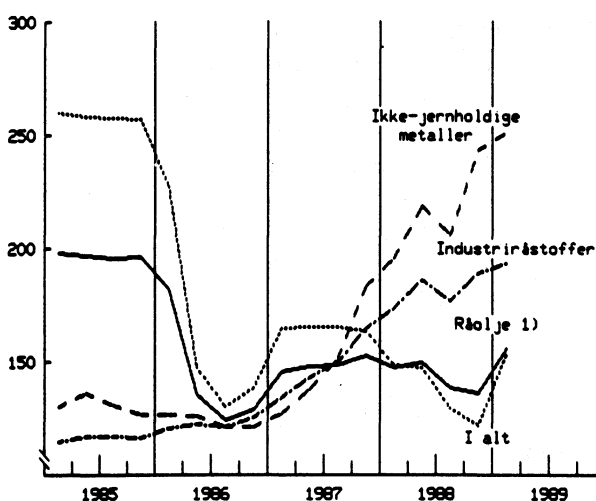
Dersom industrilandene når en konjunkturtopp i andre halvdel av 1989, vil etterspørselsforholdene for industriråvarer trekke i retning reduksjon i

prisene. I den grad prisoppgangen har gitt grunnlag for nye investeringer, vil økt kapasitet på tilbudsiden trekke i samme retning.

Blant annet basert på en forutsetning om at veksten i OECD faller tilbake fra 4 prosent i 1988 til henholdsvis 3 og 2,5 prosent i 1989 og 1990, la en arbeidsgruppe i AIECE (Foreningen for europeiske konjunkturinstitutter) i mai fram en prognose med en økning i prisene på industriråvarer på 3 prosent i 1989. På grunn av et positivt prisoverheng fra 1988 innebærer prognosen en svak prisnedgang gjennom 1989. For 1990 ble det anslått en nedgang på 6 prosent. For metallvarer ventet arbeidsgruppen en nedgang på 17 prosent, mens nedgangen for matvarer ble anslått til 7 prosent.

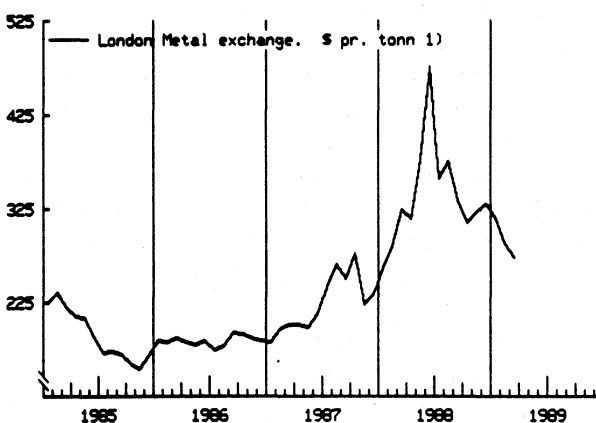
For aluminium ventet arbeidsgruppen en pris-

INDEKSER FOR RÅVAREPRISER PÅ VERDENSMARKEDET
På dollarbasis. Kvartalsgjennomsnitt. 1975=100.

Kilde: HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung.
1) Offisielle eksportpriser.

INDEKS FOR ALUMINIUMSPRISER
1979=100.

Kilde: World Metal Statistics, april 1989.

1) Fra og med oktober 1988 nyttes en annen aluminiumskvalitet (Primary Ignots, minimum 99,7% puritet) målt i dollar som referansepris. Oktobertallet for serien ovenfor er beregnet ved å anta at prisforholdet mellom de to kvalitetene holdt seg uendret fra september til oktober. (Omregningen er basert på Financial Times' tilsvarende indekser for ukene 41-44.)

nedgang på henholdsvis 17 og 11 prosent i 1989 og 1990. Prisfallet antas å bli dempet av liten vekst i tilbudet, blant annet var det ventet klar nedgang i Kinas aluminiumseksport. På grunn av urolighetene i juni kan denne nedgangen nå bli sterkere enn tidligere antatt og derved ytterligere dempe prisnedgangen.

Også for nikkell kan lav tilbudsvekst dempe prisfallet. Tross klar prisnedgang gjennom 1989 ventet gruppen at gjennomsnittsprisen for 1989 vil bli 12 prosent over nivået for 1988 på grunn av et meget stort overheng. I 1990 ventes en nedgang på 22 prosent.

For cellulose ventet arbeidsgruppen at amerikanske avtagere fra midten av 1989 vil begynne å bygge ned lagrene som tilpasning til en begynnende konjunkturedgang. Det kan føre til at prisene gjennom 1989 vil synke for så å flate ut i 1990 på et nivå som er noe under nivået i 1989.

Utsiktene for skipsfartsratene fortoner seg noe lysere enn for råvareprisene. På grunn av en antatt økning i OPECs oljeproduksjon ventet AIECEs arbeidsgruppe at tankratene vil få en oppgang på 10 prosent i 1990 etter en antatt nedgang på 2 prosent i 1989. Økt etterspørsel etter sjøtransport som følge av økt verdenshandel kombinert med liten vekst i tonnassen ventes å føre til oppgang for ratene for trampfart og linjefart på henholdsvis 6 og 9 prosent for 1989 og 1990.

Det internasjonale penge- og valutamarkedet

I månedene før aksjekursfallet høsten 1987 var det internasjonale rentenivået svakt stigende. Av frykt for at aksjekursfallet skulle føre til et kraftig tilbakeslag ble pengepolitikken slakkere igjen i flere land, og rentenivået gikk svakt ned eller sluttet å stige. Det kom ikke noe tilbakeslag, og utover vinteren 1988 oppsto det isteden en økende inflasjonsfrykt, spesielt i USA og Storbritannia. Dette satte igang en bølge med renteøkninger som følge av strammere pengepolitikk.

USA var først ute med å stramme inn pengepolitikken i mars 1988. Etter dette fulgte en serie renteøkninger i de fleste land, og forholdene mellom de viktigste valutakursene svingte betydelig i takt med renteøkningene. I Japan og Vest-Tyskland var hensynet til at valutakursen ikke skulle synke i verdi hovedårsaken til renteøkningene, mens Storbritannia i tillegg hadde et innenlandsk inflasjonsproblem.

I mars-april i år så det ut til at valutakursene skulle stabilisere seg, samtidig som at rentenivået internasjonalt begynte å gå svakt ned. Både yen, engelske pund og tyske mark hadde styrket seg i forhold til dollar sammenliknet med situasjonen ett år til-

bake, og yen hadde styrket seg i forhold til tyske mark.

Imidlertid begynte dollarkursen å stige igjen i mai, spesielt fra slutten av måneden. Dette skjedde til tross for at rentenivået i USA var på vei nedover. Faktorer som har vært nevnt for å forklare denne oppgangen er et forholdsvis lavt underskudd i USAs utenrikshandel i mars, korrupsjonssaken i Japan og innenrikspolitiske problemer i Vest-Tyskland. Uroen i Kina har også vært nevnt. Høyere oljepriser utover våren kan også ha bidratt til en sterkere dollar. I slutten av mai var kursforholdet mellom tyske mark og dollar over 2,0, og forholdet mellom yen og dollar var over 143. I april var de tilsvarende kursforholdene henholdsvis 1,85 og 132. Engelske pund ble også svekket i forhold til dollar. Økningen i dollarkursen førte til ny renteoppgang i bl.a. Japan, Vest-Tyskland og Storbritannia, mens nedgangen i rentenivået i USA stoppet opp. I Japan er det frykt for økt inflasjon, og sentralbanken reagerte med å sette opp diskontoen fra 2,5 prosent til 3,25 prosent. Økningen var større enn forventet. I Vest-Tyskland er ikke inflasjonsfrykten så stor, og det er ikke ventet diskontoheving der. I Storbritannia frykter man derimot enda en renteheving.

Til tross for renteøkningene internasjonalt holdt dollaren seg sterk i begynnelsen av juni, og dette har på ny ført til bekymringer for de store ubalansene i verdensøkonomien. En fortsatt høy dollarkurs vil gjøre det vanskelig å redusere USAs driftsbalanseunderskudd. Overskuddslandene Japan og Vest-Tyskland og andre land vil måtte opprettholde et høyere rentenivå for å forsvare sine valutaer. Dette kan føre til ytterligere nedgang i den økonomiske aktiviteten inn i 1990-åra. På OECD-møtet i slutten av mai uttrykte USA fortsatt støtte til Louvre-avtalens koordineringspolitikk, men også at overskuddslandene må gjøre mer for å få ned overskuddene.

Underliggende økonomiske forhold har lenge tilsagt en nedgang i dollarkursen, og på litt lengre sikt går alle prognoser ut på at dollarkursen vil svekkes. DRI antok i mai 1989 at dollarkursen vil svekkes med 1,3 prosent fra 1988 til 1989. Dollarkursen må da gå ned med over 10 prosent både i 3. kvartal og i 4. kvartal. DRIs prognose for 2. kvartal 1989 forutsatte en styrking i dollarkursen på 0,4 prosent. Hvis ikke dollarkursen svekkes betydelig i juni, vil økningen bli adskillig høyere enn denne prognosen. Det er derfor ikke usannsynlig at den forventede nedgang i dollarkursen blir forskjøvet utover i tid igjen, slik at vi for 1989 sett under ett får en oppgang i dollarkursen fra 1988 istedenfor en nedgang. Når det gjelder EMS, antok DRI i sine prognoser fra april at tyske mark og hollandske gylde vil bli revaluert med 2,5 prosent i 2. kvartal.

DRIs prognoser fra mai for renteutviklingen i USA var at rentenivået vil passere toppen tidlig i 2.

kvartal 1989, for så å gå ned gjennom resten av 1989 og i 1990. På årsbasis anslås renten på tremåneders statspapirer til 8,14 prosent i 1989 og 6,79 prosent i 1990, mot 6,67 prosent i 1988. I april anslo DRI at også rentenivået i de europeiske landene ville passere en topp i 2. kvartal, for så å gå svakt ned i 3. kvartal. Prognosen for den kortsiktige pengemarkedsrenten i Vest-Tyskland er 5,7 prosent i 1989 og 5,3 prosent i 1990, mot 4,7 prosent i 1988. I Japan ventes også et økt rentenivå i 1989 i forhold til 1988, og en nedgang i 1990. Rentenivået i 1990 ventes likevel å ligge høyere enn i 1988.

Rentenivået i Norge har beveget seg motsatt av det internasjonale rentenivået de siste årene. For-

skjellen mellom den norske pengemarkedsrenten og Norges Banks kurvrente var i overkant av 1 prosentpoeng i slutten av mai. Et svært høyt norsk realrentenivå i internasjonal sammenheng har gjennom det siste året tilsagt en nedgang i det nominelle rentenivået i Norge. Med de høye prisstigningstallene for april og mai i år, er realrenteforskjellen vesentlig redusert. Et moment som taler for at rentenivået i Norge ikke vil bli lavere enn det internasjonale nivået, er at det har vært en kursrisiko ved plassering i norske kroner på grunn av hyppige devalueringer. Det er et åpent spørsmål hvor lang tid det tar før Norge er kvitt sitt rykte som devalueringnasjon.

PRODUKSJON

Olje- og gassutvinning

Norsk olje- og gassproduksjon var 35,5 mill. tonn oljeekvivalenter (toe) i de fire første månedene av 1989, en vekst på 19 prosent i forhold til samme periode i fjor. Oljeproduksjonen økte med drøyt 27 prosent i forhold til samme periode i 1988, mens produksjonen av gass økte med knapt 5 prosent. Det er særlig økningen i produksjonen på Gullfaks- og Osebergfeltene som forklarer den sterke veksten i oljeproduksjonen.

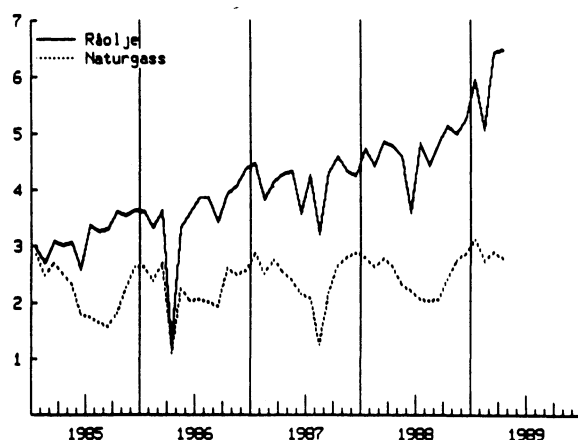
Norge reduserer fortsatt sin oljeproduksjon med 7,5 prosent i forhold til kapasiteten. De fastsatte produksjonskvotene for første halvår av 1989 er 1,44 mill. fat pr. dag, en økning på nesten 40 prosent i forhold til samme periode i fjor.

Oljeproduksjonen på Gullfaksfeltet utgjorde 4,6 mill.toe de fire første månedene i 1989, mer enn en dobling fra samme periode i 1988. Feltet står nå for om lag 20 prosent av norsk oljeproduksjon. Denne andelen kan bli noe mindre for juni, og dermed for første halvår sett under ett, fordi reduksjonen på Statfjord- og Gullfaksfeltene samlet tas ut på Gullfaksfeltet.

Oljeproduksjonen fra de faste plattformene på Osebergfeltet startet i desember 1988. Fordi et stort antall produksjonsbrønner var ferdigboret har produksjonen økt svært raskt mot plattformenes produksjonskapasitet. Produksjonen utgjør for tiden om lag 15 prosent av samlet oljeproduksjon.

Også oljeproduksjonen fra Ekofiskområdet fortsetter å øke kraftig; produksjonen i de fire første månedene i 1989 var 18 prosent høyere enn i fjor. Produksjonen nådde toppen i 1980, og falt så helt til 1987. På grunn av vanninjeksjonsprogramet som ble fullført i 1988 og bedre reservoarkunnskaper har produksjonen igjen begynt å øke, og produksjonen fra Ekofiskområdet er nå om lag 35 prosent høyere enn lavnivået i 1987.

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

Oljeproduksjonen på Statfjordfeltet ble redusert med knapt 9 prosent fra de fire første månedene i 1988 til 1989. Selv om det er grunn til å tro at feltets produksjon har begynt å avta noe kan mesteparten av reduksjonen på 9 prosent forklares av en svært lav produksjon i februar, hovedsakelig som følge av at bøyelastingen fra feltet på grunn av dårlig vær måtte stoppe så lenge at lagertankene ble fulle. Statfjordfeltet er delt mellom norsk og britisk sokkel. Norsk eierandel er for tiden 84,1 prosent, men de britiske rettighetshaverne har forlangt at denne andelen skal reforhandles. Dersom andelen endres vil det kunne medføre en betydelig endring i norsk oljeproduksjon mens tilbakebetalingen foregår.

Gassproduksjonen på Ekofiskfeltet økte med drøyt 9 prosent de fire første månedene i 1989 sammenliknet med de fire første månedene i 1988. I samme tidsrom ble gassproduksjonen fra Friggområdet redusert med knapt 7 prosent. Produksjonen fra de to feltene samlet - som står for 2/3 av norsk gassproduksjon - var dermed uendret. Når samlet gassproduksjonen likevel økte med knapt 5 prosent i den samme perioden kommer det i første rekke av økt produksjon på Tommeliten- og Gullfaksfeltene.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT.

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	88.3	88.4	89.1
Utekonk.	0,7	0,1	0,4
Bergverksdrift	6,5	-16,6	16,8
Treforedling	1,2	4,6	-1,6
Kjemiske råvarer	-1,4	0,3	4,9
Raffinering	-16,4	-19,7	-11,7
Metaller	1,7	2,6	-3,4
Hjemmekonk.	-4,3	-1,5	-1,0
Tekstil og beklledning	-9,2	-0,5	-8,0
Trevarer	-5,1	-3,2	-0,6
Kjem. og miner. produksjon	-0,8	0,5	-1,5
Bygging av skip	-5,3	0,5	3,8
Bygging av oljeplattf.	7,9	-7,4	5,5
Annen verkst.-produksjon	-5,4	-0,8	-2,7
Skjermet	-3,1	2,1	-0,7
Næringsmidler	-5,2	4,0	-0,4
Nytelsesmidler	-4,3	2,4	-0,9
Grafisk	-0,2	-0,2	-1,1
I alt	-2,9	-0,1	-0,6
- tendens1)	-0,8	-0,7	-0,5

1) Se teknisk merknad til KNR-tallene.

Industriproduksjonen

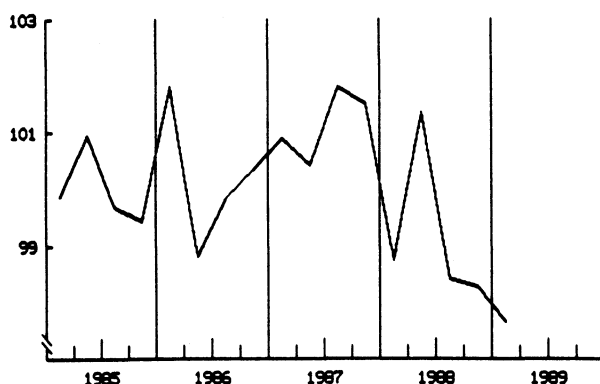
Bruttoproduktet i industrien fortsetter å falle. Fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 falt sesongjustert bruttoprodukt med 0,6 prosent. Det var først og fremst nedgangen innenfor hjemmekonkurrerende industri som bidro til denne utviklingen, men også bruttoproduktet i skjermet industri falt i 1. kvartal. I utekonkurrerende industri viser veksten tegn til utflating. Dette skyldes dels at kapasiteten innenfor denne del av næringslivet legger beskrankninger på produksjonsveksten. Men for deler av denne industrien er det også mulig at de internasjonale etterspørselsimpulsene er i ferd med å svekkes.

Byråets konjunkturbarometer fra mars i år, viste at industriens ledere generelt ventet en viss økning i produksjon, kapasitetsutnyttning og ordretilgang i 2. kvartal. Forventningene varierer imidlertid betydelig mellom næringene, og vansker med å korrigere for normale sesongvariasjoner gjør at disse forventningene kan være noe foroptimistiske.

For utekonkurrerende industri og bergverksdrift har den underliggende veksten vært avtakende gjennom de to siste år. Volumveksten i sesongjustert bruttoprodukt, målt i forhold til foregående kvartal, har vært under 1/2 prosent de to siste kvartalene. Dette skyldes hovedsaklig at kapasiteten begrenser produksjonen i store deler av næringen. Videre har en kraftig, men forbigående, nedtrapping på Mongstad redusert produksjonen av raffinerte oljeprodukter.

I metallindustrien falt det sesongjusterte bruttoproduktet med 3,4 prosent fra 4. til 1. kvartal. Dette kan føres tilbake til en reduksjon i eksporten. Ifølgeproduksjonsindeksen kan nedgangen i metallindustrien i hovedsak tilskrives en svikt i januar. For de tre etterfølgende månedene viste indeksen igjen vekst. Det er derfor foreløpig liten grunn til tro at den underliggende tendensen vil snu med det første. Fra og med siste halvår 1988 var veksten i metallsektoren sterkest for jern, stål og ferrolegeringer. Byråetskonjunkturbarometer bekrefter at man på bransjehold venter en noe svakere internasjonal etterspørsel etter stål i 1989 enn man opplevde i 1988.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERK I ALT. 1985=100.

For aluminium og andre ikke-jernholdige metaller preges situasjonen fortsatt av høykonjunktur og tilnærmet full kapasitetsutnyttning. Det ligger ikke an til noen kapasitetsutvidelser i inneværende år, utover ulikerasjonaliseringstiltak i eksisterende bedrifter. Ordretilgangen er fortsatt stor, og bransjen forventer fullkapasitetsutnyttning ut 1989.

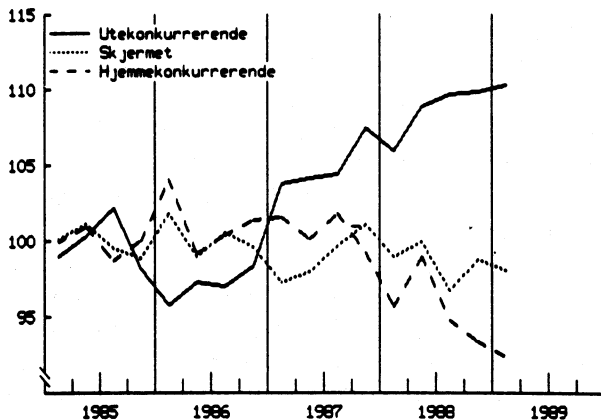
Sesongjustert bruttoprodukt fortreforedlingsindustrien falt med 1,6 prosent fra 4. til 1. kvartal. Det er fortsatt vekst i eksporten og i den eksportrettede delen av bransjen, i første rekke papir- og celluloseproduksjon, er det tilnærmet full utnyttelse av kapasiteten. Den innenlandske etterspørselen, hovedsaklig fra grafisk industri, er fallende. Lagemedbyggingen gjennom fjoråret er snudd til oppbygging i løpet av 4. og 1. kvartal.

For kjemisk råvareproduksjon er bildet noe uklart. KNR-tallene viser at sesongjustert bruttoprodukt vokste med 4,9 prosent fra 4. til 1. kvartal og det ligger nå på et høyere nivå enn på noe tidspunkt i 1988. Oppgangen må ses i lys av at produksjonen ved Rafnes kom igang igjen i januar etter brannen i september ifjor. Dette ga en kraftig eksportøkning i 1. kvartal, men den underliggende tendensen for eksportvolumet gjennom 1988-89 viser nedgang. På den annen side har det fra og med 3. kvartal 1988 vært en kraftig økning i leveransene til hjemmemarkedet, herunder en viss lageroppbygging i 4. og 1. kvartal. Den sesongjusterte produksjonsindeksen viste imidlertid et sterkt fall i månedene mars og april. Ordretilgangen viste en viss verdiøkning i 4. og 1. kvartal. Det er spesielt eksportordrene som har gitt positivt bidrag, mens ordrene fra hjemmemarkedet har vært i tilbakegang. Kapasitetsutnyttningen er jevnt over svært høy i næringen. Oppstarting av ny fabrikk på Herøya ventes å øke produksjonen av kunstgjødsel med om lag 15 prosent i inneværende år.

I hjemmekonkurrerende industri fortsatte den negative produksjonsutviklingen. Fra 4. kvartal til 1. kvartal falt bruttoproduktet, korrigert for normale sesongvariasjoner, med 1 prosent. Dette skyldes både en eksportnedgang på om lag 1,3 prosent og redusert innenlandsk etterspørsel.

Nedgangen i 1. kvartal var ikkerepresentativ for hele verkstedsindustrien. Den sesongjusterte produksjonsindeksen viste at produksjonen av maskiner og transportmidler økte til om lag samme nivå som i 1. kvartal 1988 etter å ha vært i nedgang gjennom hele fjoråret. Også ordretilgangen, både fra hjemmemarkedet og eksportmarkedet, for disse bransjene var også i sterk oppgang i 4. og 1. kvartal. Produksjonen av elektriske apparater og materiell gjennomløp den motsatte utviklingen; en oppgang gjennom fjoråret ble avløst av en markert nedgang i 1. kvartal som brakte produksjonen tilbake til det nivået bransjen lå på i samme periode ifjor. Til tross for økt ordretilgang fra utlandet, viste den samlede ordretilgangen en negativ tendens gjen-

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERGSDRIFT. 1985=100.

nom fjoråret som fortsatte i 1. kvartal. To motsatte impulser påvirker bransjen; redusert vannkraftutbygging svekker etterspørselen etter tyngre elektronisk utstyr, mens produksjonen av telemateriell må forventes å øke i forbindelse med utbyggingen av nye digitale telefonsentraler.

Etter tilbakegang gjennom flere år, økte det sesongjusterte bruttoproduktet iskipbyggingindustrien med 3,7 prosent fra 4. til 1. kvartal. Det var økning i ordretilgangen både fra eksport- og hjemmemarkedet. Produksjonsveksten synes delvis motsvar av lageroppbygging. Eksporten gikk tilbake i 1. kvartal etter å ha vist en stigende tendens gjennom fjoråret.

Byggingen av oljeplattformer var i klar oppgang i 1. kvartal. Brutttoproduktet vokste med 5,5 prosent fra 4. kvartal etter korreksjon for normale sesongsvingninger. Veksten må ses i lys av en produksjonssvikt i 4. kvartal, men økte oljeinvesteringer i forbindelse med feltutbygging, må antas å øke produksjonen i inneværende år fra nivået i 1988.

Produksjonsnedgangen i tekstil- og bekledningsindustrien viser foreløpig ingen tegn til å stanse opp. Fra 4. til 1. kvartal falt det sesongjusterte bruttoproduktet med 8 prosent. Eksporten falt med 8,5 prosent, mens svikten i innenlandsk etterspørsel, herunder lagernedbygging, ga en reduksjon i leveranser til hjemmemarkedet på vel 6 prosent. En svak ordretilgang fra hjemmemarkedet og eksportmarkedet bærer ikke bud om noen snarlig endring i den negative utviklingen.

Produksjonen av kjemiske og mineralske produkter falt med 1,7 prosent fra 4. til 1. kvartal. Både eksporten og de innenlandske leveransene har bidratt til nedgangen, men svikten i innenlandsk etterspørsel har betydd mest. For mineralske produkter er den fallende tendensen klarere enn for kjemiske produkter. Dette skyldes at produsentene av mineralske produkter - i større grad enn kjemiske leverer til hjemmemarkedet, i første rekke bygge- og anleggssektoren der nedgangen fortsetter.

Også i trevareindustrien fortsatte nedgangen. Fra 4. til 1. kvartal falt bruttoproduktet med 0,6 pro-

sent, noe som innebærer en viss utflating av den sterke nedgangen i siste halvdel av fjoråret. Produksjonsindeksen viser vekst gjennom de fire første måneder av 1989, noe sterkere for møbler og innredninger enn for andre trevarer. For sistnevnte gruppe betyr nedgangen i bygge- og anleggssektoren mye. Nedgangen i innenlandsk etterspørsel etter møbler viser tegn til å stanse opp og eksporten har økt.

I skjernet industri fortsatte også produksjonsnedgangen som følge av lav innenlandsk etterspørsel, men tendensen viser tegn til å flate noe ut. Lagermedbyggingen ble samtidig vesentlig redusert. Brutttoproduktet for næringsmidler falt med 0,4 prosent fra 4. til 1. kvartal. Den negative utviklingen i fiskevareneringen, som følge av sviktende råstofftilgang og økende konkurranse på eksportmarkedene, bidrar antakelig mye til nedgangen.

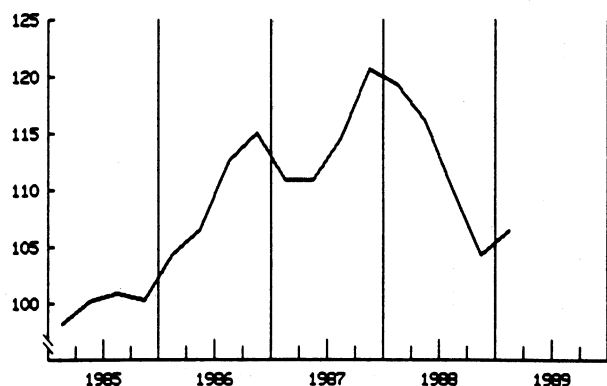
I grafisk industri har bruttoproduktet vært i nedgang siden 2. kvartal 1988. Hovedforklaringen er svikten i innenlandsk etterspørsel, bla. i annonsemarkedet.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Etter en markert nedgang i produksjonen i bygge- og anleggsvirksomheten gjennom 1988, viser sesongjusterte KNR-tall en 2 prosents økning fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. På bakgrunn av den milde vinteren, synes det lite sannsynlig at dette innebærer noe omslag i den negative underliggende tendensen.

Igangsettings- og godkjenningstall for de siste måneder peker i retning av videre produksjonsnedgang i bygge- og anleggsbransjen. Etter 4 måneder med en forholdsvis høy igangsetting falt arealet av igangsatte boliger i april justert for normale sesongvariasjoner. Når det gjelder igangsettingen av andre bygg enn bygg til primærnæringene og boliger, har det vært en fallende underliggende tendens etter at en topp ble passert i begynnelsen av 1988. I april i år falt igangsettingen ned på et nivå, som sesongjustert ikke har vært lavere de siste fem årene. Foreløpige arealtall for tilgangen på bygg som er god-

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET 1985=100. Sesongjustert.

kjent av kommunale bygningsmyndigheter var i 1. kvartal i år 25 prosent lavere enn det tilsvarende tall for samme periode i fjor.

Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse for oljeutvinning, bergverksdrift, industri og kraftforsyning fra 2. kvartal i år, peker i retning av en verdinedgang på 20 prosent fra 1988 til 1989 for disse sektorenes investeringer i bygninger og anlegg. Det ventes heller ingen investeringsvekst av betydning i andre innenlandske næringer. Dette trekker også i retning av en fortsatt svak utvikling i bygge- og anleggsbransjen.

ARBEIDSMARKEDET

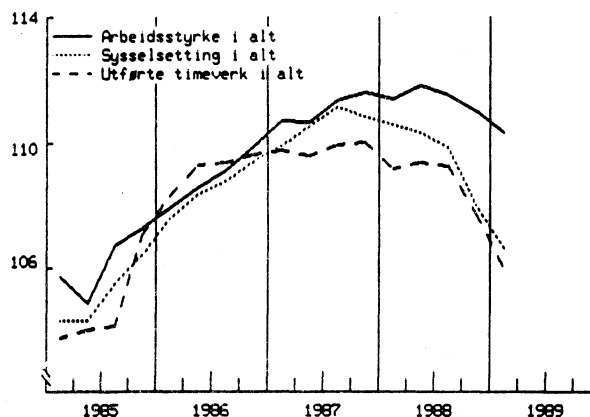
Den svake utviklingen i innenlandsk etterspørsel førte til fortsatt fall i sysselsettingen i 1. kvartal 1989. Justert for normale sesongvariasjoner har den nå falt i halvannet år. Nedgangen i sysselsettingen har i første rekke rammet arbeidstakere under 25 år, samt arbeidstakere over 67 år.

Nedgangen i sysselsettingen har også gitt seg utslag i arbeidsstyrken. Justert for normale sesongvariasjoner har arbeidsstyrken gått ned de siste tre kvartalene, men nedgangen har vært vesentlig svakere enn nedgangen i sysselsettingen. Ledigheten har som en følge av dette vært i sterk vekst, spesielt i siste halvdel av 1988. Ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser - AKU - var det i 1. kvartal 1989 108 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Dette utgjorde 5,0 prosent av arbeidsstyrken, og representerte en fordobling siden 1. kvartal 1988. Veksten i den registrerte ledigheten har flatet ut gjennom vår-månedene. En kraftig opptrapping av arbeidsmarkedstiltakene gjennom siste halvdel av 1988 og inn i 1989 har vært en medvirkende årsak til dette. Arbeidsmarkedstiltakene forklarer også en god del av forskjellen mellom AKU-ledigheten og den registrerte ledigheten. Når tallene for registrerte ledige og arbeidsmarkedstiltak ses i sammenheng, indikerer utviklingen de siste månedene at det har funnet sted en klar svekkelse av arbeidsmarkedet også siden årsskiftet.

Arbeidsstyrken. Tusen personer			
	88.1	89.1	Endr.
16-74 år, i alt	3075	3094	19
I arbeids- styrken	2179	2158	(-21)
Arbeidssøkere	54	108	54
Sysselsatte	2126	2050	(-76)

Tall i parentes er usikre pga. omlegging av AKU fra 88.1 til 88.2.

ARBEIDSSYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1) 1980=100. Sesongjustert.

1) Justert for omlegging av AKU f.o.m. 2. kv. 1988.

Syssetning

Tallet på sysselssatte personer, justert for normale sesongvariasjoner og omlegging av AKU, fortsatte å falle i 1. kvartal 1989. Dermed har den sesongjusterte sysselsettingen falt i halvannet år etter å ha vært i sterk vekst fra 1985 til 1987. I 1. kvartal 1989 var det i følge AKU 2 050 000 sysselsatte. Fra 1. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 gikk tallet på sysselsatte ned med om lag 75 000 personer eller 3,6 prosent. Justert for normale sesongvariasjoner ser nedgangen ut til å ha vært spesielt sterk i 1. kvartal 1989.

AKU ble lagt om fra 1. til 2. kvartal 1988. Omleggingen rammet spesielt kontinuiteten i tallene for utførte timeverk og gjør at de ikke kan sammenlignes. Ettersom det ikke har skjedd en vesentlig endring i normalarbeidstiden etter arbeidstidsforkortelsen 1. januar 1987, er det grunn til å tro at timeverkene sesongjustert i store trekk har fulgt utviklingen i sysselsettingen. En sterk nedgang i sysselsettingen for ungdom med kort arbeidstid kan likevel tilsi at nedgangen i timeverkene har vært noe svakere enn nedgangen i antall sysselsatte.

Nedgangen i den sesongjusterte sysselsettingen i 1. kvartal har i særlig grad gjort seg gjeldende for bygge- og anleggssektoren etter at sysselsettingen i denne næringen holdt seg godt oppe gjennom 1988. Det siste året har det også vært en nedgang i sysselsettingen innen industri, detaljhandel og forretningsmessig tjenesteyting. For andre næringer er det bare mindre endringer i sysselsettingen.

Arbeidsstyrken

Justert for normale sesongvariasjoner og omleggingen av AKU, har det vært et fall i arbeidsstyrken de siste tre kvartalene. Arbeidsstyrken var i 1. kvartal på 2 158 000 personer, en nedgang på om lag 20 000 siden 1. kvartal 1988. Nedgangen i arbeidsstyrken har funnet sted til tross for en vekst i befolkningen i yrkesaktiv alder. Veksten i sysselsetting

Tilknytning til arbeidsstyrken etter alder og kjønn. Arbeidsstyrken og sysselsatte i prosent av befolkningen. Arbeidsløse i prosent av arbeidsstyrken

	Yrkesprosent		Sysselsettingsprosent		Arbeidsledighetsprosent	
	Endring		Endring		Endring	
	89.1	fra 88.1	89.1	fra 88.1	89.1	fra 88.1
16-74 år, alle	69,7	(-1,2)	66,3	(-2,8)	5,0	2,5
16-24 år, i alt	60,1	(-3,2)	53,3	(-6,0)	11,4	5,1
25-54 år, menn	93,5	(-0,3)	89,7	(-2,8)	4,0	2,6
25-54 år, kvinner	79,0	(-0,7)	76,1	(-1,9)	3,6	1,5
55-67 år, i alt	61,1	(-0,6)	59,0	(-1,9)	3,4	2,1

Tall i parentes er usikre pga. omlegging av AKU fra 88,1 til 88,2.

og arbeidsstyrke var imidlertid usedvanlig sterk fra 1985 til 1987. En normalisering av tilveksten ville derfor tilsi en svakere vekst i arbeidsstyrken.

Nedgangen i arbeidsstyrken har i første rekke omfattet yngre og eldre mennesker. For personer i aldersgruppen 25 til 66 år har endringene vært små, men for kvinner har det vært en viss nedgang i yrkesdeltakingen også innen denne aldersgruppen. For ungdom i aldersgruppen 16 til 19 år gikk arbeidsstyrken ned med 13 000 personer fra 1. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989, en reduksjon på i overkant av 10 prosent på ett år. Utviklingen blant de eldste aldersgruppene gir også grunn til å tro at det foregår en viss utstøting fra arbeidsmarkedet. Det er de med svakest tilknytning til arbeidslivet som først resignerer når mulighetene til å få jobb er dårlige. Dette vil ofte være kvinner og yngre og eldre arbeidstakere.

Menn mellom 25 og 54 år vil derimot ofte ha en meget sterk tilknytning til arbeidslivet. Til tross for at sysselsettingen for denne gruppen også har gått tilbake det siste året, har dette bare gitt et svakt utslag i arbeidsstyrken. På grunn av et økt antall personer i denne aldersgruppen har faktisk arbeidsstyrken økt noe. Dette har sammen med sysselsettingsnedgangen ført til en klar vekst i arbeidsledigheten.

Arbeidsløshet

Arbeidsledigheten, justert for normale sesongvariasjoner, viste fortsatt sterk vekst fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Ifølge AKU var det 108 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt i 1. kvartal 1989. Dette utgjorde 5,0 prosent av arbeidsstyrken, og lå klart over den forrige ledighetstoppen i de tre første kvartalene av 1983 da ledigheten var på 3,6 prosent.

Etter å ha vært i sterk vekst gjennom hele 1988, har den registrerte ledigheten justert for normale se-

songvariasjoner stabilisert seg på et høyt nivå fra og med februar i år. Ved utgangen av mai 1989 var ledigheten 76 300 personer.

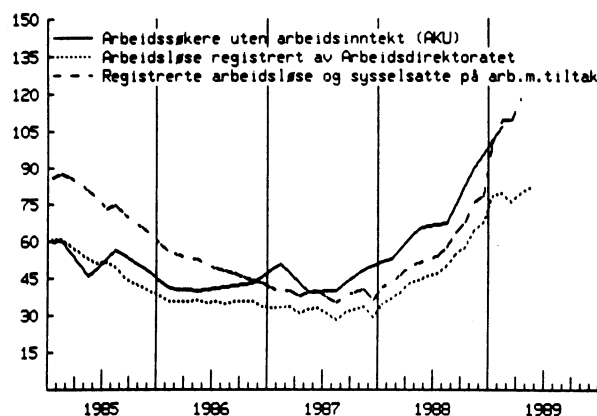
Normalt har AKU-ledigheten ligget over den registrerte ledigheten fordi enkelte som søker arbeid ikke melder seg ved arbeidskontorene. Forrige gang arbeidsledigheten var høy var denne forskjellen liten. Når AKU denne gangen ligger klart over den registrerte ledigheten, har det sammenheng med at en god del av dem som er omfattet av arbeidsmarkedstiltakene blir klassifisert som arbeidssøkere i AKU.

Hordaland og Møre og Romsdal har hatt sterkest økning i ledigheten siste år. Det har vært en svak tendens til utjevning av forskjellene i ledighetsraten mellom ulike regioner i landet. Menn har hatt en større økning i ledigheten enn kvinner, og ledighetsraten for menn er nå høyere enn for kvinnene. Dette kan skyldes at det er næringer med utpreget mannsyrker som har hatt størst tilbakegang i sysselsettingen sammen med at menn har hatt en svakere tilbakegang i yrkesprosenten enn kvinner.

Ifølge tallene fra AKU har ledigheten økt kraftig

ARBEIDSLLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

Arbeidsledighet, innskrenket arbeidstid, arbeidsmarkedstiltak og ledige plasser. Tusen personer

	Apr. 1988	Apr. 1989	Endring
Registrerte			
ledige	43,3	79,7	36,4
- permitterte	9,2	18,3	9,1
Innskrenket arbeidstid	7,2	16,7	9,5
Arbeidsmarkedstiltak utenom utføring	7,3	39,0	31,7
Tilgang ledige plasser	27,0	20,5	-6,5
Beholdning ledige plasser	12,4	11,2	-1,2

Kilde: Arbeidsdirektoratet

siste året for aldersgruppen 16 til 24 år. Den registrerte ledighet viser ikke tilsvarende økning. Dette kan ha sammenheng med at arbeidsmarkedstiltakene i stor grad er rettet inn mot ungdom. En annen grunn kan være at ungdom ofte søker arbeid uten å registrere seg ved arbeidskontorene, da personer uten tidligere yrkeserfaring ikke har rett til ledigstrygd.

Ifølge Arbeidsdirektoratet var det ved utgangen av mai 17 400 personer berørt av permitteringer. Disse er inkludert i ledighetstallet. I tillegg var 14 100 personer berørt av innskrenket arbeidstid ved utgangen av mai. Sammenlignet med mai i fjor har det vært en sterk vekst i begge disse størrelsene, men utviklingen har vist tegn til stabilisering det siste halve året.

Ledige plasser

Justert for normale sesongvariasjoner gikk tilgangen på ledige plasser klart tilbake i 1988. Mot slutten av året og i de første måneder av 1989 har utviklingen stabilisert seg. For april var det en oppgang, men dette kan skyldes et tilfeldig utslag. Beholdningen av ledige plasser ved utgangen av måneden har i store trekk vist samme tendens som tilgangen på ledige plasser.

Arbeidsmarkedstiltakene

Arbeidsmarkedstiltakene ble trappet kraftig opp gjennom siste halvdel av 1988 og inn i 1989. De siste måneder har veksten avtatt. Tiltakene utenom utføring nådde trolig en foreløpig topp i april i år, med 39 000 personer. Dette er rundt 7 000 personer mer enn den forrige toppen våren 1985. Normalt vil tiltakene bli trappet ned utover sommeren. I følge Ar-

beidsdirektoratet ventes det at nedgangen i år blir svakere enn vanlig.

Kvalifiseringstiltak har vært den viktigste gruppen tiltak, og i april var over 25 000 omfattet av disse tiltakene. Ordningen "Arbeid for trygd" hadde en kraftig opptrapping fra mars til april, og omfattet da omtrent 3 000 personer. Ved utgangen av april omfattet de ulike typene arbeidsmarkedstiltak 9 000 personer under 20 år.

Ser man på summen av registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, har denne størrelsen vist fortsatt vekst i 1989. Dersom en sesongjusterer tallene, er oppgangen betydelig. Dette indikerer at arbeidsmarkedet har blitt klart svekket også siden årsskiftet.

PRISER OG LØNNINGER

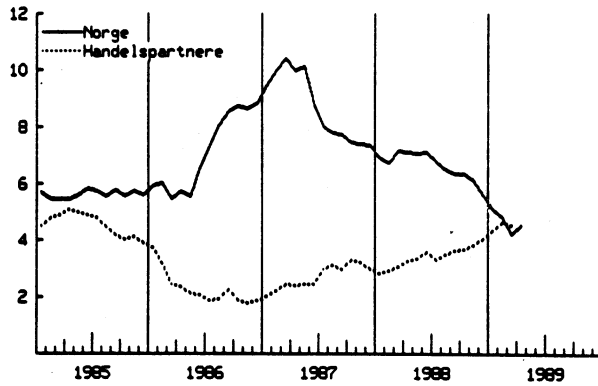
Prisstigningstakten, målt som vekst i konsumprisindeksen fra samme måned året før, har vært i nedgang helt siden begynnelsen av 1988 bortsett fra en liten oppgang de siste to måneder. I mai var prisveksten 4,7 prosent. Nedgangen i prisveksten skyldes først og fremst redusert innenlandsk kostnadsvekst. Prisstigningstakten hos våre handelspartnere har derimot økt den siste tiden, og vil etterhvert kunne bidra til å øke den innenlandske prisstigningstakten gjennom høyere importprisvekst.

Deflatoren for privat konsum i KNR økte med 4,5 prosent fra 1. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989, noe mindre enn den offisielle konsumprisindeksen. I samme periode steg deflatoren for samlet innenlandsk anvendelse med 5,5 prosent. Deflatoren for tradisjonelle eksportprodukter viser fortsatt høy vekst. Reviderte tall for 1988 viser at prisveksten for disse varene var sterkere enn først antatt. Importprisveksten har også vært undervurdert, og tal-

PRISSTIGNING FOR HOVEDKOMPONENTER I NASJONALREGNSKAPET
Prosentvis endring fra samme kvartal året før

	1988	1989
	4.kv.	1.kv.
Privat konsum	5,5	4,5
Offentlig konsum	5,6	2,6
Bruttoinv. i fast kapital	8,8	8,0
Innenl. anvendelse	6,4	5,5
Eksport i alt	1,6	8,0
trad. varer	12,2	13,8
Import i alt	11,0	9,0
trad. varer	9,0	5,8
Bruttonasjonalprodukt	2,9	5,2

KONSUMPRISVEKSTEN I PROSENT FRA SAMME MÅNED ÅRET FØR

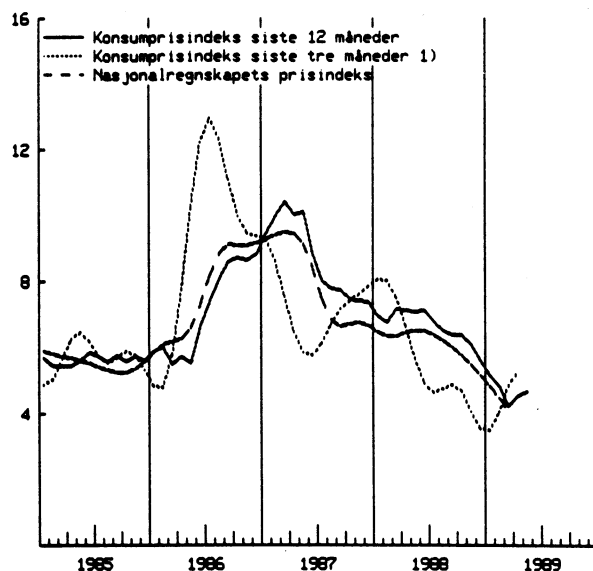
lene for 1. kvartal viser fortsatt sterk vekst i disse prisene. Den høye veksten skyldes imidlertid i hovedsak prisene på industrielle råvarer. For primærnæringsvarer og bearbejdede industrivarer var importprisveksten heller lavere enn gjennom 1988.

Årets lønnsoppgjør ga som hovedresultat et tillegg på 3 kroner pr. time. Vedtaket om en ny inntektsreguleringslov vil, sammen med små og jevnstore overheng fra i fjor, bidra til en jevnere lønnsvekst mellom ulike grupper fra 1988 til 1989 enn fra 1987 til 1988. Gjennomsnittlig årslønnsvekst fra 1988 til 1989 er anslått av Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene til noe i underkant av 4 prosent.

Konsumprisene

Konsumprisindeksen viste for perioden januar til mai 1989 en gjennomsnittlig vekst på 4,7 prosent

KONSUMPRISVEKST
Vekst i konsumprisindeksen og nasjonalregnskapets prisindeks. Prosent.

1) Tre måneders sentrert gjennomsnitt av underliggende tendens (vekst fra forrige måned i sesongjustert og glattet serie). Årlig rate.

sammenlignet med samme periode i fjor. Den underliggende prisstigningstakten (vekst i sesongjustert og glattet serie fra forrige måned regnet som årlig rate) var jevnt over i nedgang gjennom 1988, men har økt noe hittil i 1989. I revidert nasjonalbudsjett er prisstigningen anslått til 4-4,5 prosent for 1989, det samme som Beregningsutvalgets prognose fra mars i år. De siste tallene for konsumprisveksten antyder at dette intervallet kan være noe for lavt. Med en underliggende vekst gjennom årets resterende syv måneder på 3,5 - 4,5 prosent målt som årlig rate, vil veksten på årsbasis bli på 4,5 - 4,7 prosent.

Prisveksten på matvarer har vært liten i 1989 og bidratt til redusert samlet prisvekst. Delindeksen for matvarer viste klart lavest prisvekst fra mai 1988 til mai 1989 med 3,3 prosent. I den samme perioden steg prisene på drikkevarer og tobakk med 5,7 prosent, bolig, lys og brensel med 5,8 prosent og reiser og transport med 6,1 prosent. Prisøkningen i disse gruppene, som bl.a. skyldes økte bensinpriser og avgiftsøkninger, trekker den totale prisveksten opp.

De siste tre årene har det vært betydelig sterkere prisstigning i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. Nå er veksttakten imidlertid kommet ned på samme nivå i Norge som i disse landene. Dette skyldes både at prisveksten i Norge har avtatt sterkt, men også en tiltagende vekst i prisene i våre samhandelsland. Økende prisvekst ute kan bidra til sterkere vekst i det norske prisnivået i tiden som kommer.

Investeringsprisene

Deflatoren for bruttoinvestering i fast realkapital i KNR viser en prisvekst på 8,0 prosent i 1. kvartal i år sammenlignet med samme periode i fjor. Den høye prisveksten reflekterer først og fremst prisutviklingen på skip. Prisveksten for skip har vært økende gjennom hele 1988 og dette ser ut til å fortsette i 1989. Årsaken ligger i sterk oppgang i etterspørsel etter skip som igjen skyldes økte fraktrater og forventninger om videre vekst i skipsfartssektoren.

Prisveksten på investeringer i bygninger og anlegg har avtatt etterhvert som aktiviteten i bransjen har falt. Deflatoren viste en vekst for 1. kvartal på 4,4 prosent, regnet fra samme kvartal året før, mens prisveksten for maskiner og transportmidler, utenom oljevirkosomhet og utenriks sjøfart, var om lag 7 prosent.

Lønninger

I følge reviderte nasjonalregnskapstall er lønnsveksten pr. timeverk fra 1987 til 1988 anslått til 5,8 prosent i gjennomsnitt. Veksten varierte en del mellom ulike næringer til tross for at inntektsreguleringsloven begrenset lønnsveksten til kr 1,- pr. time. Det-

te skyldes både tillegg gitt før loven ble vedtatt og ulikheter i overhenget fra 1987. Innen offentlig forvaltning var overhenget inn i 1988 svært lite og lønnsveksten ble dermed 4,6 prosent. Ansatte i finansiell tjenesteyting fikk et generelt tillegg 1. januar i fjor og kom dermed opp i en timelønnsvekst på hele 8,8 prosent. Inntektsreguleringsloven bidro til at overhenget inn i 1989 i gjennomsnitt er anslått til bare 0,7 prosent.

Den foreløpige lønnsindeksen for arbeidere i industrien viser en vekst fra 1. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 på 3,1 prosent. For menn var økningen 3,1 prosent, mens for kvinner økte indeksen med 3,8 prosent.

Tariffrevisjonen i vår ga et generelt kronetillegg til alle grupper av lønnstakere. Rammen for summen av de sentrale og lokale tillegg ble fastsatt til 3 kroner pr. time for de fleste grupper. Unntakene var offentlig sektor som fikk kompensasjon for at fjorårets prisstigning ble sterkere enn antatt og deler av konkurranseutsatt industri som fikk en krone ekstra pr. time grunnet god lønnsomhet.

For privat sektor ble det 27. februar inngått avtale mellom LO og NHO som ga et generelt tillegg på 1,50 kroner pr. time og et forbundsvist timetillegg på 1,50 kroner. For noen bedrifter innenfor treforedlingsindustri og elektrokjemisk industri ble det gitt et ekstra tillegg på en krone. I tillegg til dette kommer garantitillegg og ansiennitetstillegg. Totalt sett gir dette en årslønnsvekst for LO/NHO området på 3,8 prosent.

Ansatte i stat og kommune får etter årets lønnsoppgjør et tillegg på 7 150 kroner pr. år. Dette tilsvarer for statsansatte en gjennomsnittlig økning fra 1. april på 4,3 prosent eller et bidrag til årslønnsveksten fra 1988 til 1989 på 3,2 prosent. For kommunesektoren gir dette tillegg et årslønnsvekst inklusive overheng på 4,8 prosent.

Den nye inntektsreguleringsloven er på de fleste punkter sammenfallende med den forrige. Hovedforskjellen ligger i muligheten for noe større lønnsstillegg i reguleringsperioden. Loven gir i tillegg mulighet for justeringer ved f.eks. omorganisering og effektivisering.

LØNNSØKNING PR. TIMEVERK ETTER NÆRING

Prosentvis vekst 1987-88

I alt	5,8
Fastlands-Norge	5,9

Industri og bergverksdrift	5,8
Bygg og anlegg	5,7
Varehandel	8,0
Forr. messig tjenesteyting	8,3
Finansiell tjenesteyting	8,8
Hotell og restaurant	6,3
Offentlig forvaltning	4,6

KONSUM

Offentlig konsum

Samlet offentlig konsum lå i 1. kvartal 1989 1,4 prosent høyere enn i 1. kvartal 1988. For staten var økningen på 3,2 prosent, mens den for kommunene var på 0,3 prosent.

Oppsplittingen av kommunalt konsum etter formål gir et mer nyansert bilde av endringene i aktivitetsnivået i kommuneforvaltningen. For gruppehelsetjenester og forskning og undervisning steg konsumet med henholdsvis 1,9 prosent og 1,8 prosent i 1. kvartal 1989 i forhold til 1. kvartal 1988, mens gruppen annen kommunal tjenestevirksomhet hadde en volumnedgang på 5,1 prosent i samme periode.

For staten var konsumøkningen jevnere fordelt mellom undergruppene. Størst økning hadde gruppen annen statlig tjenestevirksomhet (dvs statlig konsum utenom helse, undervisning og forskning og forsvar) med 3,6 prosent i forhold til 1. kvartal 1988, mens gruppene helsetjenester og forskning og undervisning begge økte med 3,3 prosent.

Offentlig konsum fremkommer som differansen mellom bruttoproduksjon og offentlig gebyrvareproduksjon. Brutttoproduksjonen kan videre deles opp på vareinnsats, lønnskostnader og kapital slit.

For statsforvaltningen steg bruttoproduksjonen med 2,4 prosent i 1. kvartal 1989 i forhold til 1. kvartal 1988. Vareinnsatsen steg med 3,2 prosent, mens timeverkene korrigert for produktivitetsvekst bare økte med 1,5 prosent. Arbeidsmarkedstiltak, som f.eks økt bruk av eksterne undervisningstjenester, vil vesentlig slå ut i økt bruk av vareinnsats.

For kommuneforvaltningen var økningen i bruttoproduksjonen på 2,5 prosent i samme periode, alt målt i faste priser. Vareinnsatsen i kommuneforvaltningen økte i volum med 2,2 prosent i 1. kvartal 1989 i forhold til 1. kvartal 1988, og lønnskostnadene, dvs. timeverkene korrigert for produktivitetsvekst, økte med 2,3 prosent. Korrigert for lærerstreiken i 1. kvartal 1988 blir økningen på 1,6 prosent.

Gebyrene i kommuneforvaltningen hadde en volumøkning på hele 20,2 prosent i 1. kvartal 1989 i forhold til samme kvartal året før. De økte lønnskostnadene og kostnadene ved økt bruk av vareinnsats i kommunene er dermed til stor grad finansiert ved økte egenbetalinger fra konsumentene. For statsforvaltningen var det i denne perioden en nedgang i gebyrene på 7,8 prosent.

Privat konsum

Foreløpige nasjonalregnskapstall for 1. kvartal viser at den underliggende tendensen for det private konsumet fortsatt er negativ. Justert for normale se-

songsvingninger gikk det private konsumet ned med om lag en halv prosent fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Dette har i første rekke sammenheng med fortsatt svak utvikling i varekonsumet, som har vært i nedgang siden andre halvår 1986. Men også for tjenestekonsumet, som har vært i klar vekst i samme periode, kan det nå se ut som om veksten er i ferd med å flate ut. Nedgangen i privat konsum de siste kvartalene har vært så sterk at det må finne sted en klar vekst i de siste tre kvartalene av 1989 dersom årsanslaget for konsumnedgangen på 1 prosent fra Økonomisk utsyn og Revidert nasjonalbudsjett skal holde.

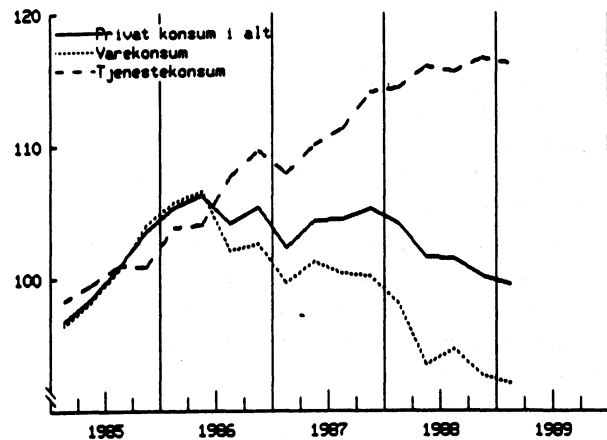
Det ligger nå an til en høyst beskjeden vekst i disponibel realinntekt for husholdningene 1989. Innteksreguleringsloven tar sikte på å begrense timelønnsveksten i 1989 til under 4 prosent i gjennomsnitt. Med en prisstigning på 4-4,5 prosent vil dette føre til en nedgang i reallønningene. En nedgang i sysselsettingen målt i antall utførte timeverk vil også bidra til at de samlede lønnsutbetalinger vokser svært beskjeden fra 1988 til 1989. På den annen side vil økte utbetalinger av arbeidsledighets- og uføretrygd og økte utbetalinger i samband med alderspensjonene gi et betydelig positivt bidrag til utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter.

Fra 1984 har det funnet sted en omfattende gjeldsøkning hos husholdningene.

PRIVAT KONSUM				
Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal.				
Sesongjustert				
	88.2	88.3	88.4	89.1
Varer	-4.7	1.2	-2.1	-0.6
- varige	-9.0	0.1	-5.3	-0.6
- andre	-3.8	1.4	-1.5	-0.6
Tjenester	1.3	-0.3	0.9	-0.4
- bolig-				
tjenester	1.1	1.2	0.9	0.8
- andre	1.5	-1.1	0.8	-0.8
Spesifisert konsum	-2.7	0.7	-1.1	-0.5
- Nordmenns-				
konsum i utlandet	1.2	-7.6	-5.7	-1.2
- utlendingers konsum i Norge	-0.4	3.0	-2.0	-1.8
Privat konsum	-2.5	-0.0	-1.4	-0.5
- tendens1)	-4.3	-4.3	-3.9	-2.4

1) Vekst i sesongjustert og glattet serie.

PRIVAT KONSUM
1985=100. Sesongjustert.

Gjeldsøkningen var i stor grad med på å finansiere den sterke konsumveksten fra 1984 til 1986. Problemer med å betjene denne gjeldsbyrden har vært en viktig faktor bak konsumnedgangen siden 1986, og vil også i innværende år bidra til å bremse veksten i konsumet. Store renteutgifter bidrar også negativt til husholdningenes disponible realinntekter selv om rentenivået i de siste måneder har vært på vei ned.

Husholdningenes sparerate var i 1988 på om lag -2,8 prosent. Med en klar konsumnedgang og med en moderat utvikling i husholdningenes disponible realinntekter i 1989 vil en få en vekst i husholdningenes sparerate fra 1988 til 1989, men veksten vil tro-

HUSHOLDNINGER. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING.
Milliarder kroner

	1987	1988
Inntekter	490,0	528,9
Lønn og arbeidsgiveravgift til folketrygden m.m.	305,2	322,8
Driftsresultat	50,4	53,2
Renteinntekter	35,0	39,7
Stønad fra det offentlige	92,0	105,2
Andre inntekter	7,4	8,0
- Utgifter	206,5	228,6
Direkte skatter og trygdepremier	148,3	159,8
Renteutgifter	51,9	62,0
Andre utgifter	6,3	6,8
= Disponibel inntekt	283,5	300,2
- Privat konsum	297,6	308,7
= Sparing	-14,1	-8,5
Sparerate	-5,0	-2,8

lig ikke være sterk nok til å gi en positiv sparerate for 1989. Med positive boliginvesteringer i tillegg vil husholdningenes finansielle nettogjeld øke betydelig også i 1989.

Varekonsumet: Fortsatt negativ tendens

Justert for normale sesongsvingninger gikk varekonsumet ned med om lag en halv prosent fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Nedgangen var den samme både for varige og ikke-varige konsumgoder. Tilbakegangen for varige goder skyldtes alene utviklingen for varige fritidsvarer som falt betraktelig i 1. kvartal sammenlignet både med 4. kvartal 1988 og med gjennomsnittet for dette året. Det er nå tendenser til at nedgangen i anskaffelsene er i ferd med å flate ut, og det er forventet at kjøpene kan begynne å vokse svakt igjen i løpet av året.

Beregningene av varekonsumet i KNR bygger på det grunnlagsmaterialet som tidligere inngikk i detaljomsetningsindeksen, i kombinasjon med andre kilder.

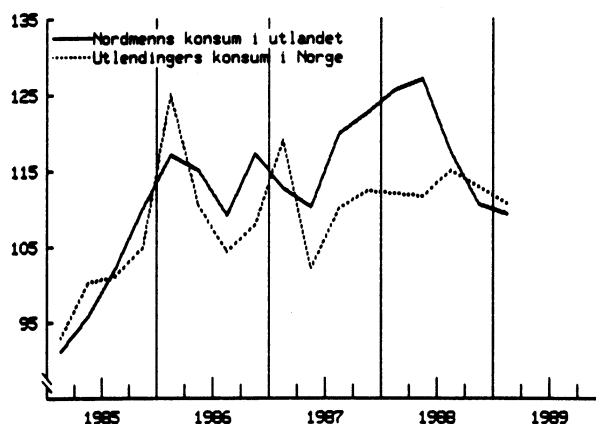
En viktig komponent i kjøpet av varige konsumgoder er anskaffelsen av nye personbiler. De siste måneders observasjoner av antall førstegangsregistrerte biler tyder på at bunnen i bilmarkedet nå kan være nådd. Den sterke nedgangen i anskaffelsene av varige forbruksgoder som en har hatt siden begynnelsen av 1986 har ført til at det etter hvert har oppstått ett replaseringsbehov. F. eks. har husholdningenes beholdning av personbiler i det siste vært i tilbakegang siden antall nyanskaffede biler har ligget på et lavere nivå enn utrangeringen. Pessimistiske forventninger om framtidige inntektsmuligheter kan imidlertid bidra til at veksten i anskaffelsen av varige forbruksgoder holder seg på et moderat nivå i den nære framtid.

Nedgangen i konsumet av ikke-varige forbruksgoder har pågått siden første halvår av 1987 etter en sterk vekst fra 1984 til 1986. Til tross for nedgangen ligger konsumet av disse godene fortsatt på et høyt nivå sammenlignet med situasjonen før oppgangen satte inn. Justert for normale sesongsvingninger var det i første rekke for drikkevarer og tobakk, brensel og elektrisitet at etterspørselen gikk tilbake i 1. kvartal i år. For matvarer, klær, skotøy og driftsutgifter til egne transportmidler hadde en derimot vekst i konsumet. Tilbakegangen for brensel og elektrisitet var på hele 15 prosent og har trolig sammenheng med den usedvanlige milde vinteren. Dersom brensel- og elektrisitetkonsumet hadde vært uendret fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989, hadde det blitt en svak vekst i det sesongjusterte private konsumet.

Tjenestekonsumet: Tegn til utflatning

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at tjenestekonsumet holdt seg om lag uendret fra 4. kvartal

KORREKSJONSPOSTER
1985=100. Sesongjustert.

1988 til 1. kvartal 1989. En fortsatt vekst i bolig tjenestene ble motvirket av en nedgang i konsumet av andre tjenester. Den underliggende prisutviklingen har vært sterkere for tjenestekonsumet enn for varekonsumet det siste året. Dette kan sammen med en svak utvikling i disponible realinntekter både i 1988 og i 1989 være en grunn til at nivået for tjenestekonsumet er i ferd med å flate ut. (Det var spesielt konsumutviklingen for diverse transporttjenester som lå bak nedgangen i konsumet av andre tjenester fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989.) På grunn av at en mangler indikatorer for en god del av tjenestekonsumet lages anslag ved hjelp av trendframskrivninger. Tallene for utviklingen i tjenestekonsumet må derfor tolkes med stor varsomhet.

Det var en klar nedgang i nordmenns konsum i utlandet fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal inneværende år. Nedgangen i utenlandskonsumet skyldtes blant annet at den nedgangen som tok til i chartertrafikken andre halvår 1988 fortsatte gjennom 1. kvartal 1989. For utlendingers konsum i Norge viser de foreløpige tallene også en klar nedgang fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989. Dette er i samsvar med tall fra Statistisk sentralbyrås overnattingsstatistikk som viser at antall overnattinger foretatt av utlendinger i de siste månedene har vært på vei ned.

INVESTERINGER

Investeringer i oljeutvinning og rørtransport

Ifølge Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal 1989 er påløpte investeringskostnader til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass for 1989 anslått til 33,7 milliarder kroner. Anslaget, som har holdt seg relativt stabilt gjennom de fire kvartalene 1989-anslag har blitt innhentet, ligger i verdi 13,7 prosent over det siste anslaget for 1988. Det er særlig kostnadene til feltutbygging som øker kraftig fra 1988.

Letevirksomhet

Påløpte letekostnader er anslått til 4,4 milliarder kroner i 1989, en økning på 6 prosent i forhold til 1988. En økning i letekostnadene fra 1988 til 1989 innebærer et brudd med utviklingen helt siden 1985. Nivået vil således fortsatt ligge over 40 prosent lavere enn i 1985 i verdi. I 1985 utgjorde letekostnadene 25 prosent av påløpte investeringskostnader i utvinningssektoren, mens andelen for 1989 er anslått til nær 13 prosent.

Antall borefartøydøgn var i 1. kvartal 1989 13 prosent lavere enn i samme periode i 1988, mens antall boremeter var 21 prosent lavere. Antall påbegynte letehull økte i samme periode fra 3 til 5.

Feltutbygging

Påløpte investeringskostnader i feltutbygging er anslått til 24,0 milliarder kroner for 1989, en verdiøkning på 22 prosent fra 1988. Anslagene for 1989 innebærer en kraftig vridning i fordelingen mellom varer og tjenester; varekostnadene antas å øke med hele 64 prosent i verdi fra 1988 til 1989, mens tjenestekostnadene går ned med 12 prosent.

Også anslaget for produksjonsboring for 1989 innebærer en sterk økning fra 1988. Anslaget utgjør 7 prosent av samlede feltutbyggingskostnader, et nivå som har vært stabilt de senere år.

Felt i drift

Påløpte investeringskostnader til felt i drift er anslått til 3,8 milliarder kroner i 1989, bare ubetydelig høyere i verdi enn for 1988. Vanligvis er produksjonsboring den dominerende investeringsposten for felt i drift, posten har utgjort 60 til 70 prosent av totalen. I 1989 vil andelen utgjøre knapt 60 prosent.

Rørtransport

Anslaget for påløpte investeringskostnader til rørtransport er mer enn fordoblet fra 1988 til 1989, men nivået er likevel beskjedent, knapt 800 mill. kroner. I 1990-årene vil det igjen bli betydelige investeringskostnader i rørtransportsektoren, når arbeidet med rørledninger i forbindelse med Troll/Sleipner-utbyggingen tar til.

Industriinvesteringer

Sesongjusterte KNR-tall viser at investeringsnedgangen innenfor industri og bergverk som begynte 1. kvartal 1988 fortsatte i årets 1. kvartal, om enn i et mindre omfang. Investeringene i bygninger og anlegg viste en svak oppgang, mens den negative tendensen for investeringene i maskiner og transportmidler ble forsterket. Det kan være grunn til å

tro at den milde vinteren er en betydelig faktor bak tendensen til utflating i investeringene i bygninger og anlegg i 1. kvartal. Til tross for siste års sterke nedgang i industriens investeringer, lå nivået i 1. kvartal på høyde med den forrige investeringstoppen i 1981.

Investeringene i utekonkurrerende industri falt kraftig gjennom hele 1988 og også i 1. kvartal av 1989. Trekkes investeringene i raffineringsektoren ut, hvor

Mongstadutbyggingen er det helt dominerende prosjektet, var investeringene i årets 1. kvartal om lag uendret i forhold til 4. kvartal i fjor. Bak denne utviklingen skjuler det seg store sektorvise forskjeller. Investeringene i treforedling har gått kraftig ned i de siste to kvartaler mens det i den kjemiske råvareindustrien derimot har vært en aksellererende vekst i de siste fire kvartaler. Innenfor metallproduksjonen har investeringene i de siste fem kvartaler holdt seg på et forholdsvis lavt nivå. Det var en markert nedgang i investeringene i maskin- og transportmidler, mens investeringene i bygninger og anlegg økte noe i den utekonkurrerende industrien.

Etter tre år med en fallende underliggende tendens for investeringene i den hjemmekonkurrerende industrien, var det i 1. kvartal i år en viss oppgang i den sesongjusterte serien. Her var det investeringene i maskiner og transportmidler som viste oppgang, mens det fortsatt var nedgang for bygninger og anlegg. I forhold til forrige kvartal var det vekst i investeringene i de aller fleste næringene innenfor den hjemmekonkurrerende industrien.

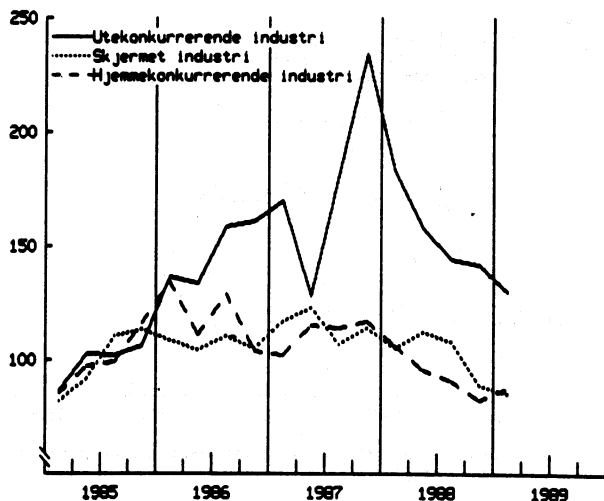
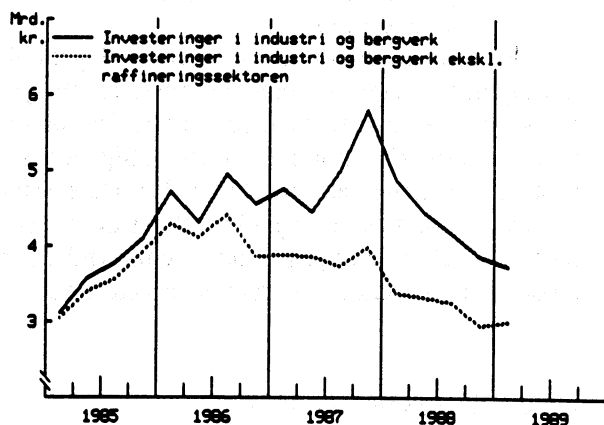
Etter et markert fall i investeringene i den skjermede industrien i 4. kvartal i fjor, var fallet i 1. kvartal mer moderat. Innenfor grafisk produksjon sank investeringene forholdsvis kraftig, noe som i stor

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	88.2	88.3	88.4	89.1
Utekonk.	-13,6	-8,6	-1,5	-8,6
Hjemmekonk.	-10,0	-5,3	-9,1	6,5
Skjermet	6,6	-3,6	-17,4	-4,2
I alt	-8,7	-6,4	-7,5	-2,9
- tendens1)	-6,9	-8,2	-7,6	-4,5
Bygninger og anlegg	-21,0	-15,2	-13,0	14,5
Maskiner og transportmidler	1,8	-0,6	-4,4	-11,9

1) Vekst i sesongjustert og glattet serie

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1985=100. Sesongjusterte volumindekser.INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1987-priser. Sesongjustert.

grad ble oppveid av en økning av investeringene i næringsmiddelindustrien. Utviklingen etter investeringsart har i de to siste kvartaler vært helt parallell, men sett i litt lenger perspektiv er det store forskjeller. Det sesongjusterte nivået i investeringene i bygninger og anlegg i de siste ti åra har aldri vært lavere enn i de siste kvartalene. Investeringene i maskiner og transportmidler i den skjermede industrien var riktignok noe lavere enn toppnivået i 1986 og 1987, men var klart høyere enn i noe kvartal i første halvdel av 1980-åra.

Ifølge Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal i år var anslaget for verdien av industriens investeringer i 1989 20 prosent lavere enn anslaget for 1988 gitt samme kvartal i fjor. Dette peker i retning av en volumnedgang fra 1988 til 1989 på nærmere 25 prosent. Det vil isåfall innebære et ytterligere fall i investeringene i de kommende kvartaler. Utviklingen i raffineringindustrien pga ferdigstillingen av Mongstad-raffineriet står for det meste av nedgangen. Investeringsundersøkelsen tyder også på at det kan bli store forskjeller i utviklingen mellom de øvrige sektorene fra 1988 til

1989. Investeringene i de skjermede sektorene og i treforedling ser ut til å falle, mens de i en del konkurranseutsatte sektorer som produksjon av tekstilvarer, metaller og maskiner, ser ut til å øke.

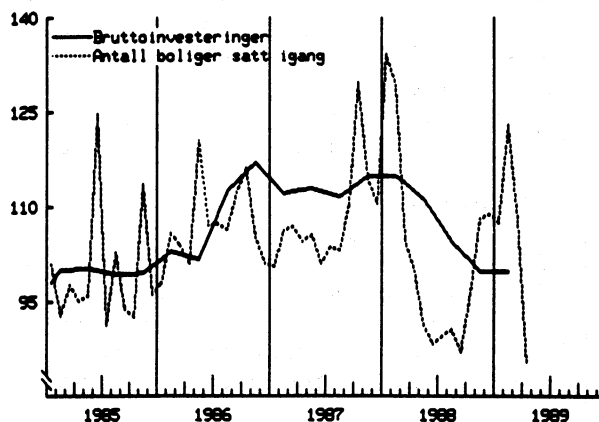
Boliginvesteringer

Det har vært en negativ underliggende tendens i boliginvesteringene de siste to åra, men de sesongjusterte KNR-tallene viser bare en ubetydelig nedgang fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal i år. Denne utviklingen må sees på bakgrunn av den ekstremt milde vinteren, og kan derfor ikke umiddelbart tas til inntekt for at nedgangen har stoppet opp. Den sesongjusterte igangsettingen av boligbygg var forholdsviss høy i 1. kvartal, men avtok sterkt i april.

Husbankens rammer til oppføringslån til nye boliger er i 1989 forløpig 32 prosent høyere enn fjorårets ramme. Fordelingen av rammen over året er betydelig forandret slik at det ble en vekst på 132 prosent i innvilget husbanklån i 1. kvartal i år i forhold til i samme kvartal i fjor. Etterspørselen etter husbanklån har hittil i år holdt seg oppe. Køen har bare blitt redusert med omlag 10 prosent ifra årsskiftet slik at den var på 22 200 boliger ved utgangen av april.

Mens det i 1. kvartal ble satt igang bygging av 4 900 boliger, ble det i samme periode innvilget husbanklån til 8 400 boliger. Det store antall boligprosjekter som har fått innvilget husbanklån, men som ennå ikke er registrert igangsatt, er en faktor som kan bidra til å snu utviklingen i igangsettingen i de kommende måneder. I tillegg vil en full utnyttning av utlånsrammene i 2. kvartal innebære en økning i innvilget husbanklån på nær 150 prosent i forhold til samme kvartal i fjor, noe som trekker i samme retning.

Nedgangen i utlånsrentene den siste tiden kan trekke i retning av økt igangsetting i tiden som kommer. Det kan dessuten virke som om bunnen i bruktmarkedet er nådd, og at priser og omsetning nå

BOLIGINVESTERINGER OG -IGANGSETTING
1985=100. Sesongjustert.

svakt er iferd med å ta seg opp. Dette kan i såfall bidra til at private entreprenører i større grad tør sette igang med nybygging, enn hva tilfellet har vært i det siste. Fremdeles er det imidlertid en god del usolgte boliger, noe som virker dempende på aktiviteten. På grunn av den lave igangsettingen i april, er det også litt vanskelig å tro på noe omslag i boliginvesteringstallene før utpå høsten.

Investeringer i andre private fastlandssektorer

De siste foreløpige tallene fra KNR viser at nedgangen i investeringene i andre vareproduserende næringer enn oljevirkosomhet og industri, som startet i annet halvår i fjor, fortsatte i 1. kvartal i år.

Anslag fra Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal i år, peker i retning av en nedgang i elektrisitetsforsynings investeringer på omlag 15 prosent i 1989 fra i fjor, noe som innebærer et videre fall i investeringene utover året.

Etter at den underliggende tendensen i investeringene i privat tjenesteyting (utenom boliger) har vist en jevn nedgang helt fra 4. kvartal i 1986, kom en viss utflating i 1. kvartal i år. Fallet i investeringene i maskiner og transportmidler har vært betydelig og startet alt i 3. kvartal 1986. Investeringene i denne kategorien viser fortsatt nedgang i årets 1. kvartal. Investeringene i bygninger og anlegg viste først markert nedgang i siste kvartal i fjor samtidig som de foreløpige KNR-tallene viser en liten oppgang i årets 1. kvartal.

Investeringer i offentlig forvaltning

I følge KNR gikk investeringene i offentlig forvaltning ned med 1,8 prosent i 1. kvartal 1989 i forhold til samme kvartal året før. Det var sterk vekst i statsforvaltningens investeringer, mens det i kommuneforvaltningen var en markert nedgang. I kommuneforvaltningen var nedgangen sterkest innenfor hel-

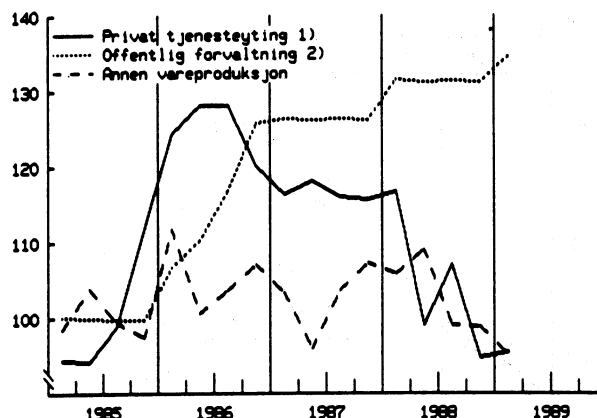
INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	88.2	88.3	88.4	89.1
Annen vareproduksjon	3,0	-9,1	-0,3	-3,6
Boliger	-3,2	-5,9	-4,5	-0,0
Privat tjenesteyting	-15,1	8,0	-11,5	0,9
Offentlig 1) forvaltning	-4,7	3,4	11,5	-10,7

1) Ujustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal

INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER 1985=100. Sesongjustert.

1) Innenlandsk privat tjenesteyting utenom boligjenester.
2) Kun prekorrigert.

setjenestens investeringer, men også i gruppen annen kommunal tjenestevirkosomhet var det betydelig nedgang. Innenfor undervisning og forskning var investeringene derimot omlag uendret i forhold til samme kvartal i fjor.

Også i statsforvaltningen falt investeringene for helsetjenester samtidig som de for undervisning og forskning var jevnstore med tallene fra samme kvartal i fjor. For gruppen annen statlig tjenestevirkosomhet var det derimot sterk vekst. Denne sterke veksten kan nok i stor grad forklares av at investeringer i offentlige bygg er blitt fremskyndet som en del av myndighetenes arbeidsmarkedstiltak.

UTENRIKSØKONOMI

Driftsbalansen

Driftsregnskapet overfor utlandet, som har vist underskudd siden 1. kvartal 1986, viste i 1. kvartal 1989 et overskudd på 0,9 milliarder kroner i følge foreløpige beregninger. Underskuddet i 1. kvartal 1988 var 3,7 milliarder kroner. Regnet uten nettoeksport av eldre skip og import av nybygde skip, var overskuddet 4,8 milliarder kroner i 1. kvartal i år.

Da begrepet "overskudd på driftsregnskapet regnet utenom nettoeksport av eldre skip og import av nybygde skip" ble lansert, hadde dette sammenheng med den store innflaggingen av skip som foregikk like etter opprettelsen av Norsk internasjonalt skipsfartsregister (NIS) i juni 1987. Nettoimporten av skip i 1. kvartal 1989 skriver seg fra reelle kjøp og salg, men det er fortsatt slik at investeringene i utenriks sjøfart bare i liten grad påvirker realøkonomien. Investeringene er i hovedsak finansiert med utenlandsk kapital og skipene besatt med utenlandsk mannskap.

Overskuddet på driftsbalansen 1. kvartal i år

DRIFTSBALANSEN							
Millioner kroner							
	Verdi				Endring fra 4. kvartal 88 til 1. kvartal 89 Sesongjustert		
	88.2	88.3	88.4	89.1	Verdi	Volum- bidrag	Pris- bidrag
Vare- og tjenestebalansen	-2 488	-209	-2 418	7 366	6 988	6 788	200
Skip og oljeplattformer og moduler 1)	-2 399	-1 242	-5 309	-3 236	-2 118	-882	-1 236
Råolje og naturgass	11 610	11 178	12 079	16 624	3 801	3 884	-83
Tradisjonelle varer	-11 044	-8 172	-9 178	-6 354	5 102	3 805	1 297
Tjenester	-655	-1 972	-9	731	201	-19	220
Rente- og stønadsbalansen	-5 417	-5 041	-4 534	-6 878
Driftsbalansen	-7 905	-5 250	-6 952	889
-utenom nettoeksport av eldre skip og import av nye skip	- 5 278	-3 541	-1 134	4 836			

1) Inklusive direkte eksport og import av varer ved oljevirkosomheten.

skyldtes et overskudd på vare- og tjenestebalansen på 7,8 milliarder kroner, mens rente- og stønadsbalansen viste et underskudd på hele 6,9 milliarder kroner. Sammenlignet med samme kvartal i fjor styrket vare- og tjenestebalansen seg med 6,9 milliarder kroner. Dette skyldtes i hovedsak utviklingen på varebalansen, men også tjenestebalansen bidro positivt.

Underskuddet på handelsbalansen for tradisjonelle varer er anslått til 6,4 milliarder kroner 1. kvartal 1989. Sammenlignet med samme kvartal i fjor ble underskuddet redusert med 5,1 milliarder kroner, i hovedsak som følge av redusert importvolum og økte priser på tradisjonelle norske eksportvarer som kjemiske råvarer og metaller.

Det var fortsatt en nettoimport av skip, oljeplattformer og moduler i 1. kvartal 1989, og sammenlignet med 1. kvartal i fjor gikk nettoimporten opp med 2,1 milliarder kroner. Økningen skyldtes både volum- og prisutviklingen.

Overskuddet på handelsbalansen for råolje og naturgass økte fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år med omlag 3,8 milliarder kroner. Økningen skyldtes en fortsatt betydelig vekst i eksportvolumet av råolje, men prisutviklingen bidro svakt negativt på grunn av en lavere pris på naturgass. Prisen på råolje var høyere i 1. kvartal i år sammenlignet med 1. kvartal i fjor.

Handelsstatistikkens tall for utenrikshandelen med varer utenom skip og oljeplattformer, viste et

overskudd for april og mai i år på hele 8,3 milliarder kroner mot et underskudd på 0,7 milliarder kroner de tilsvarende månedene året før. Dersom en også holder råolje og naturgass utenfor var det et underskudd på varebalansen på 4,7 milliarder kroner mot et underskudd på 8,9 milliarder kroner i april og mai i fjor. Dette indikerer at styrkingen av handelsbalansen for tradisjonelle varer har fortsatt også inn i 2. kvartal i år, i tillegg til en fortsatt betydelig økning i eksportverdien for råolje.

Eksport

Trass i sterk markedsvekst gjennom 1988 har volumet av den tradisjonelle norske vareeksporten utviklet seg svakt siden sommeren 1988, med en tendens til utflating eller nedgang for varer fra utekonkurrerende, hjemmekonkurrerende og skjermet industri. Dette kan langt på vei forklares av forhold på tilbudssiden. Også for primærnæringsvarene, som er den eneste tradisjonelle varegruppen - foruten elektrisk kraft - som har vist sterk vekst gjennom 1988, har forhold på tilbudssiden hatt en avgjørende betydning. Denne varegruppen domineres av fersk og kjølt fisk, og vekst i oppdrettsnæringen har ført til en betydelig vekst i tilbudet de senere år. Den sterke veksten i tilbudet har imidlertid i noen grad gått på bekostning av prisene, som har vært i jevn nedgang gjennom det siste året. Fiskeoppdret-

EKSPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR

Millioner kroner. Prosentvis endring fra forrige kvartal.

	Nivå 1988	Volum (sesongjustert)				Pris (sesongjustert)			
		88.2	88.3	88.4	89.1	88.2	88.3	88.4	89.1
Skip, oljeplatt- former og moduler (nybygde og eldre)1)	5 892	34,9	56,2	20,0	-37,5	3,3	8,5	8,3	-7,3
Råolje og natur- gass	48 514	-3,0	8,7	8,8	9,8	-0,5	-5,9	-10,0	23,0
Tradisjonelle varer	97 724	-4,0	3,0	-4,1	0,3	4,0	2,6	2,8	3,7
Primærnærings- varer	4 772	-4,2	12,7	8,8	-1,0	-5,2	-3,5	-1,2	-3,3
Utekonk. ind. varer	49 455	-0,6	4,2	-9,9	1,9	6,8	4,5	6,3	5,8
Hjemmekonk. ind. varer	32 001	-1,9	-4,2	-1,0	0,3	2,5	1,8	-0,2	3,1
Skjermede ind. varer	11 002	-23,9	13,1	7,7	-4,7	0,3	-1,5	1,9	-1,8
Elektrisk kraft	494	178,1	79,7	-21,5	-10,2	-15,6	17,5	-8,7	-11,4
Tjenester	60 987	-0,6	0,9	0,4	1,8	-0,7	2,6	4,2	2,1
Eksport i alt	213 117	-2,3	5,0	1,4	2,3	1,5	0,5	-0,3	6,4
- tendens2)		1,6	1,8	1,7	1,6	1,5	1,1	0,6	2,3

1) Inklusive direkte eksport av varer ved oljevirkosomhet.

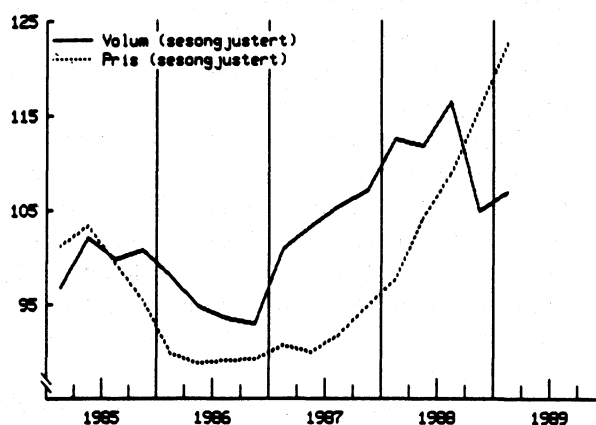
2) Vekst i sesongjustert og glattet serie.

ternes Salgslag har nylig vedtatt å senke minstepri-
sen på laks.

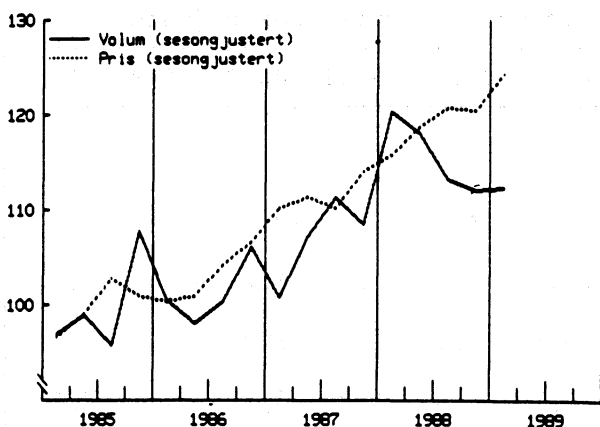
Nedgangen i eksportvolumet av varer fra den
utekonkurrerende industrien har først og fremst
gjort seg gjeldende for raffinerte oljeprodukter - noe
som kan tilskrives nedtrappingen av produksjonen
ved raffineringsanlegget på Mongstad i forbindelse
med utvidelsen der - og en forbigående nedgang for
kjemiske råvarer i 4. kvartal 1988 som følge av
brannen på Rafsnes i september. For metallekspor-
ten har nedgangen vært langt svakere, men den for-
sterket seg noe fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989.
Tar en i betraktning at eksportvolumet fortsatt er
høyt, varelagrene lave, og at sektoren i lang tid har
operert på kapasitetsgrensen, kan en ikke se bort fra
at nedgangen så langt gjenspeiler begrensninger på
tilbudssiden. På den annen side, dersom internasjon-
al økonomi skulle nå en konjunkturtopp i løpet av
sommeren 1989, burde en nettopp vente at det fant
sted et konjunkturomslag for disse varene i løpet av
den foregående vinteren. Normalt viser eksporten
av disse varene en konjunkturmessig ledelse på den
internasjonale veksten på 1-2 kvartaler. Det er imid-
lertid for tidlig å avgjøre om nedgangen rundt års-
skiftet 1988/89 reflekterer det ventede konjunktur-
omslaget i internasjonal økonomi.

Dersom en korrigerer eksporten av varer fra
hjemmekonkurrerende industri for en stor utførsel

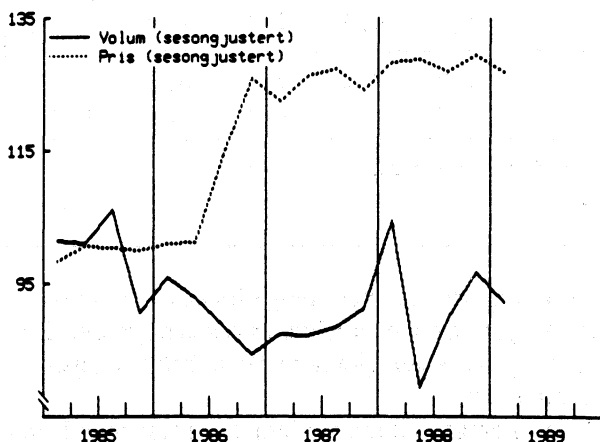
av brukte fly i første halvår 1988, har denne ekspor-
ten og eksporten fra skjermet industri utviklet seg
forholdsvis likt siden begynnelsen av 1987. Etter en
klar vekst gjennom 1987 flatet eksporten ut gjen-
nom 1988 og helt fram til 1.kvartal 1989. Mens eks-
porten fra utekonkurrerende industri leder på den
internasjonale konjunkturutviklingen, viser ekspor-
ten fra hjemmekonkurrerende og skjermet industri
vanligvis et visst etterslep. Den internasjonale mar-
kedsutviklingen kan dermed forklare oppsvinget i
eksporten gjennom 1987, men den kan ikke forkla-

EKSPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER
(utenom råolje og naturgass). Indekser 1985=100.

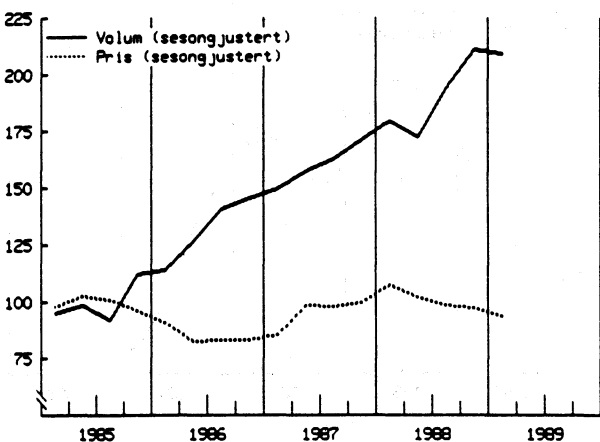
EKSPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattform og moduler (nybygde og eldre)).
Indekser 1985=100.

EKSPORT AV SKJERMEDE VARER
Indekser 1985=100.

EKSPORT AV PRIMERNERINGSVARER
Indekser 1985=100.

re den svake eksportutviklingen for disse to varegruppene gjennom 1988. Sett i lys av den kraftige nedgangen i det norske hjemmemarkedet i samme periode kan heller ikke kapasitetsproblemer ha hatt vesentlig betydning.

Det er derfor rimelig å se den svake eksportutviklingen for disse varene i 1988 i lys av svekkelsen i industriens kostnadsmessige konkurransevne i de foregående årene. Svekkelsen var særlig betydelig i 1987. Antakelsen om at konkurranseforhold har vært avgjørende underbygges når en ser på utviklingen gjennom 1988 og fram til 1.kvartal 1989 for disse varegruppene hver for seg og også trekker inn prisutviklingen. Fra 1.kvartal 1987 til 1.kvartal 1988 steg prisene for begge gruppene med omlag 5 prosent, noe svakere for varer fra skjermet industri og noe sterkere for varer fra hjemmekonkurrerende industri. I det neste året, fram til 1.kvartal 1989, forsterket prisøkningen for de hjemmekonkurrerende varene seg til 7 prosent, mens prisene på varer fra skjermet industri falt med 1 prosent. Dette reflekteres i at eksportvolumet for varer fra skjermet industri utviklet seg noe bedre enn for de hjemmekonkurrerende. Den første gruppen viste en svak vekst gjennom 1988 og fram til 1.kvartal 1989, mens den andre viste en svak nedgang.

Analysen viser at det vanligvis tar noen tid før endringer i konkurransevnen slår ut i eksportvolumet, og at det kan ta flere år før effektene er fullt uttømt. Med den relativt sterke prisveksten som har funnet sted for hjemmekonkurrerende varer det siste året, kan det dermed ligge an til svak volumutvikling også i de kommende årene. Dette kan forsterkes av at også markedsveksten etter hvert må antas å avta noe, selv om utslaget her neppe blir så sterkt som for utekonkurrerende industri. På den annen side kan den lavere kostnadsveksten som industrien nå opplever bidra til en vesentlig lavere prisvekst i tiden framover.

Prisutviklingen gjennom 1988 og fram til 1.kvartal 1989 tyder imidlertid på at bedriftene foreløpig har valgt å ta ut gevinsten av den lavere kostnadsveksten i form av økt fortjeneste, heller enn å styrke sin konkurranseposisjon på prissiden. I den grad den økte fortjenesten nyttes til mer langsiktige tiltak for å styrke konkurransevnen, slik som investeringer i ny produksjonskapital, produktutvikling og etablering av markedskanaler, kan dette gi grunnlag for sterkere eksportvekst på lengre sikt. Bruk av den økte fortjenesten til oppkjøp eller etablering i utlandet kan være en del av en slik strategi, men her kan det framtidige utbyttet like gjerne bli økte kapitalinntekter som økte eksportinntekter.

Import

Den trendmessige nedgangen i det totale importvolumet fortsatte i 1. kvartal i år. Tjenesteimporten økte med 3,1 prosent i følge sesongjusterte tall fra

IMPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR

Millioner kroner. Prosentvis endring fra forrige kvartal.

	Nivå 1988	Volum (sesongjustert)				Pris (sesongjustert)			
		88.2	88.3	88.4	89.1	88.2	88.3	88.4	89.1
Skip, oljeplatt- former og moduler (nybygde og eldre)1)	15 960	50,7	-30,7	195,8	-44,7	6,4	12,9	6,2	9,3
Råolje og natur- gass	823	-34,1	33,7	-24,7	-37,4	1,8	-1,2	-9,0	21,2
Tradisjonelle varer	137 576	-4,7	-5,1	-3,6	-0,5	2,3	3,3	1,3	-1,1
Primærnærings- varer	5 461	-2,4	-0,8	-5,7	9,0	-0,2	3,6	3,3	-4,1
Utekonk. ind. varer	28 034	4,2	2,7	2,4	-1,8	3,5	8,3	0,7	3,5
Hjemmekonk. ind. varer	89 638	-4,9	-7,9	-4,9	0,4	2,4	1,9	1,4	-2,4
Skjermede ind. varer	7 746	7,4	-0,7	2,4	0,2	0,1	3,1	0,8	-2,5
Transport- midler	6 610	-36,4	-3,4	-18,4	-19,3	2,3	0,3	-0,3	2,3
Elektrisk kraft	89	-32,3	-73,5	2,6	71,2	15,3	17,4	-11,4	-5,8
Tjenester	63 094	1,8	0,2	-3,1	3,1	0,1	3,4	1,2	2,2
Import i alt - tendens2)	217 454	-1,0	-4,8	4,5	-4,7	2,1	3,6	3,4	-0,3
		-1,6	-1,6	-1,5	-1,5	1,7	2,1	1,7	1,4

1) Inklusive direkte import av varer ved oljevirkosomhet.

2) Vekst i sesongjustert og glattet serie.

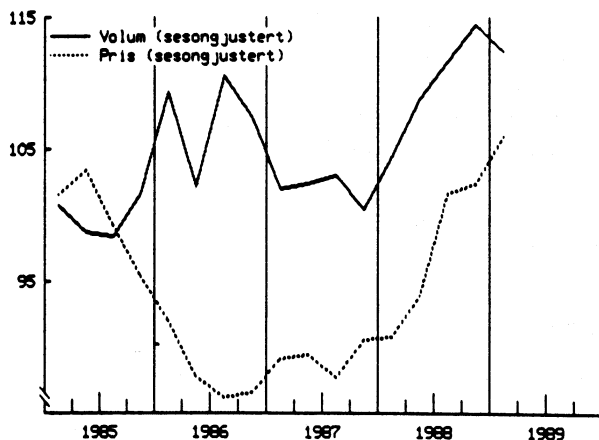
4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, og dette bidro til å trekke tendensen noe opp etter en flat utvikling i tjenesteimporten det siste året.

Den sterke oppbyggingen av tonnasje i utenriks sjøfart de siste årene førte til en nesten fordobling i importvolumet av skip, oljeplattformer og moduler fra 1986 til 1988. Særlig var tallet for 4. kvartal 1988

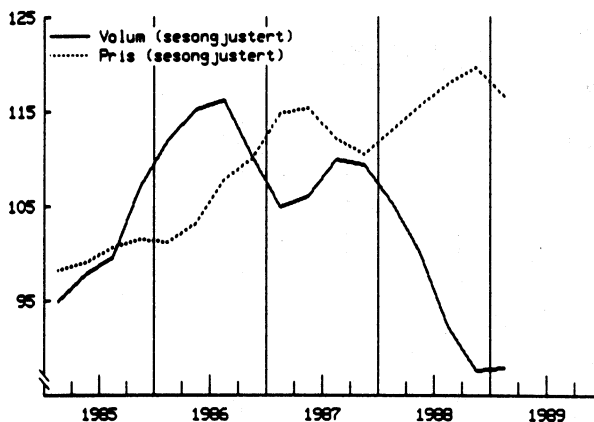
høyt. Importen falt betydelig tilbake i 1. kvartal i år, men ligger fortsatt på et historisk sett høyt nivå. Den sterke prisveksten gjennom 1988 fortsatte også i 1. kvartal i år.

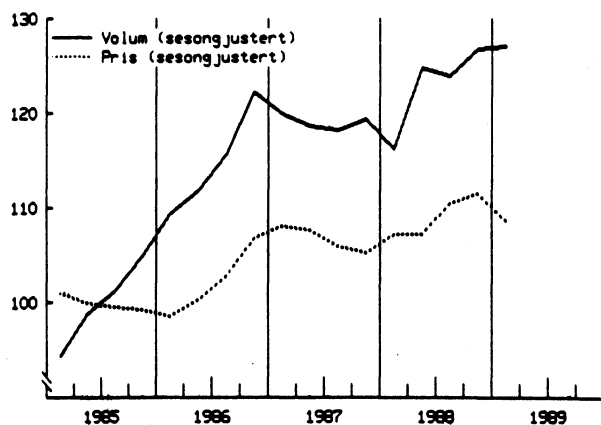
Nedgangen i importvolumet av tradisjonelle varer, som har vart siden 2. kvartal 1986, viste tegn til å flate noe ut i 1. kvartal i år i følge sesongjusterte

IMPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER
(utenom råolje). Indekser 1985=100.

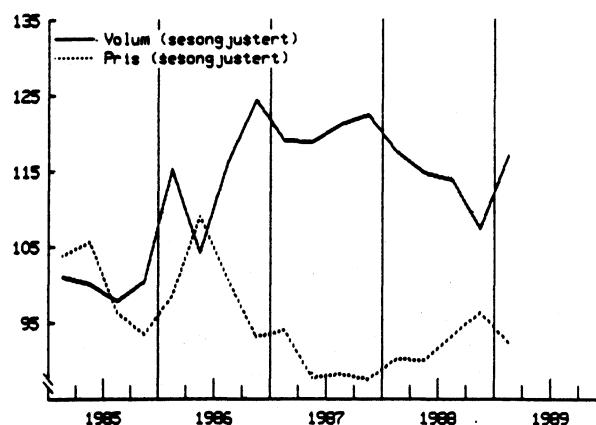

IMPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre)).
Indekser 1985=100.

IMPORT AV SKJERMEDE VARER
Indekser 1985=100.

tall. Dette skyldtes at nedgangen i importvolumet av hjemmekonkurrerende varer flatet noe ut samtidig som importvolumet av primærneringsvarer økte fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Etter en betydelig vekst i importvolumet av de utekonkurrerende varene siden 4. kvartal 1987, gikk importvolumet ned i 1. kvartal i år i følge sesongjusterte tall. Importvolumet av transportmidler uten tilsvarende norsk produksjon, som for en stor del består av per-

IMPORT AV PRIMÆRNERINGSVARER
Indekser 1985=100.

sonbiler, fortsatte å falle i 1. kvartal. Tendensen til en utflating i nedgangen i antall nyregistrerte biler i 1. kvartal i år, kan varsle om at nedgangen i bilimporten vil flate ut framover. Sett under ett gikk prisene på tradisjonelle varer noe ned fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal 1989 i følge sesongjusterte tall. Nedgangen var relativt betydelig for primærneringsvarer og skjærmede varer, mens prisene økte betydelig på utekonkurrerende varer.

Økonomisk - politisk kalender

Januar

1. Sparebankene i Norge hadde i 1988 et underskudd på 600 mill.kr. iflg. en oversikt fra Økonomisk Rapport nr. 7/89.

10. Norges Bank setter ned dagslånsrenten til bankene med 0,5 prosentenheter til 11,5 prosent. 14/1 settes renten ytterligere ned, til 11 prosent.

Februar

3. Regjeringen fremmer forslag om endringer i skatteloven for å opprette Norsk Venture. Selskapet får en samlet aksjekapital på 600 mill.kr. hvorav staten skal ha en eierandel på 49 prosent, dvs. 294 mill.kr. (jfr. 20.12.88).

3. Regjeringen fremmer forslag om å øke beløpsgrensene for AMS fra 2 000 til 3 000 i skatteklasse I og fra 4 000 til 6 000 i skatteklasse II. Skattefradragene er fortsatt 25 prosent av innskuddet.

6. Kværner Brug undertegner en Snorre-kontrakt til en verdi av 340 mill.kr. Dermed passerer Kværner 1 milliard i oppdrag på Snorre-prosjektet, noe som tilsvarer ett års arbeid for tusen ansatte ved Kværner Brug i Oslo.

6. Forretningsbankenes sikringsfond overtar og driver Sunnmørsbanken. Fondet går inn med 100 mill.kr. i ny aksjekapital. De særlige retningslinjene som har vært pålagt av styret i Sikringsfondet, blir avløst av vanlige retningslinjer for forretningsbanker. (Jfr. 21.9.88.)

6. Statistisk sentralbyrå legger fram Økonomisk Utsyn over 1988. Det slår fast at etterspørselen fra fastlands-Norge gikk ned med 1,7 prosent fra 1987 til 1988 og førte til en sterk økning i arbeidsløsheten.

8. Regjeringen vedtar forbud mot fangst av selunger av frykt for boikott av norske fiskeprodukter, spesielt i USA.

15. Et utvalg under ledelse av tidligere finansminister Per Kleppe som har vurdert norsk penge- og kredittpolitikk, legger fram sin innstilling (NOU 1989:3). Utvalget foreslår blant annet å oppheve valutareguleringene og vurdere om Norge bør søke tilknytning til EMS. Det bør vurderes om noen eller alle statsbankene skal slås sammen.

27. Statstjenestemannskartellet, YS og Norsk lærerlag aksepterer lønnstilbudet fra staten på 7 150 kr. i årstillegg.

27. NHO og LO blir enige om en lønnsavtale med en ramme på 3 kroner i timen for ansatte i in-

dustrien. Kr. 1,50 skal fordeles ved forbundsvise tilpasningsavtaler.

Mars

3. Regjeringen legger fram stortingsproposisjon om tiltak for å begrense arbeidsløsheten og gjennomføre inntektspolitikken for 1989. For å begrense arbeidsløsheten foreslås det blant annet å øke bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak med 2,2 milliarder kroner og øke rammene i Husbanken og Landbruksbanken med 1,8 milliarder kroner. Som bidrag til inntektsoppjøret går regjeringen inn for å sette ned arbeidsgiveravgiften med 0,5 prosent, og investeringsavgiften med 1 prosent fra 1. mai.

16. Et utvalg under ledelse av direktør Jarle Berge i Norges Bank legger fram sin delrapport nr.2 om tilgangen på risikovillig kapital til næringslivet. Utvalget foreslår blant annet utvidet adgang for livselskaper til å plassere i aksjer, og økte beløpsgrenser for aksjesparing med skattefradrag. Utvalgets første rapport ble lagt fram 15. november ifjor (jfr. 15.11.88).

17. Regjeringen gir det svenske forsikrings-selskapet Skandia tillatelse til erverv av mer enn 50 og inntil 100 prosent av aksjene i Vesta-gruppen. Skandia Holding A/S skyter inn 500 mill. kroner i ny egenkapital i Vesta ved kjøp av 4 mill. aksjer til en kurs av 125.

28. Statistisk sentralbyrå melder om store endringer i nasjonalregnskapstallene for 1987. De reviderte tallene viser bl.a. at nedgangen i forbruket fra 1986 til 1987 var på 0,8 prosent og ikke 2,2 prosent som tidligere antatt. Disponibel realinntekt for husholdningene økte med 0,5 prosent, mot tidligere antatt 2,1 prosent.

31. Regjeringen gir Elkem-konsemet utvidet dispensasjon fra loven om boikott av apartheid-regimet i Sør-Afrika for fortsatt å kunne importere mangan til produksjonen på fabrikkene i Sauda og Porsgrunn.

31. Stortinget vedtar å forlenge lønnsloven med en ny periode, fra 1.4.89 til 1.4.90.

April

24. Stortingets finanskomitee går inn for at sjøfolk og fiskere skal få et særskilt fradrag i skatten på 23 prosent av arbeidsinntekten, men ikke mer enn 55 000 kroner. Endringen får virkning fra inneværende år.

28. Statsråd Einfrid Halvorsen trekker seg som forbruker- og administrasjonsminister. Stortingsrepresentant Oddrun Pettersen utnevnes til hennes etterfølger.

Mai

9. Generalforsamlingen i Tofte Industrier godtar forslaget om sammenslåing av bedriften med Norske Skogindustrier og Follum fabrikker. Norske Skogindustriers generalforsamling godtar forslaget 11/5 og Follum fabrikker 12/5. Sammenslåingen vil skje i løpet av høsten 89.

9. Regjeringen åpner for adgang for utlendinger til å kjøpe norske kroneobligasjoner.

9. Norges Bank reduserer dagslånsrenten til bankene på 0,5 prosentenheter til 10,5 prosent. Tilsammen er dagslånsrenten nå redusert med 3,3 prosentenheter de siste tolv månedene.

12. Regjeringen legger fram Revidert nasjonalbudsjett for 1989, og uttaler at balansen i norsk

økonomi er i ferd med å bli gjenopprettet på flere viktige punkter: Det ventes 13 milliarder kroner i overskudd på driftsbalansen med utlandet og prisstigningen er redusert. Oljeprisen er høyere enn det man tidligere la til grunn. Den innenlandske etterspørselen ser imidlertid ut til å avta fortsatt, noe som tyder på at arbeidsløsheten fremdeles vil være høy.

19. Regjeringen foreslår i en proposisjon til Stortinget at den statlige bergverksdriften i Sulitjelma stanses høsten 1989, men at Norsulfid fortsetter en redusert gruvedrift. Norsulfid eier Giken gruve som omfatter 75 arbeidsplasser i gruvedriften og 25 årsverk innleid fra bergverkets datterselskap i Sulitjelma.

23. Riksrevisjonens endelige rapport om Industrifondet oversendes Stortinget. Rapporten kommer med kritikk mot ledelsen og styret og inneholder en lang rekke ankepunkter mot fondets saksbehandling, økonomiske og administrative kontrollrutiner.

Foreløpig inntektsregnskap for 1988.

I Økonomisk utsyn for 1988, som ble publisert i Økonomiske analyser nr. 1-1989, ble det gitt anslag for disponibel inntekt og sparing for Norge og for husholdningssektoren. Nå foreligger for første gang et fullstendig inntektsregnskap for 1988 som er gjengitt i tabellvedlegget. På grunnlag av ny informasjon er det også foretatt enkelte justeringer av 1987-tallene. Dette gjelder særlig direkte skatter.

Ifølge de nye foreløpige regnskapstallene var disponibel inntekt for Norge 482,4 milliarder kroner i 1988. Deflatert med prisindeksen for netto innenlandsk bruk av varer og tjenester, viser de foreløpige beregningene at disponibel inntekt falt med 2,0 prosent fra 1987 til 1988. Anslaget i Økonomisk utsyn var på -1,6 prosent.

Sparingen for Norge - disponibel inntekt fratrukket offentlig og privat konsum - har ifølge de nye anslagene økt med 0,1 prosent fra 1987 til 1988. Spareraten, definert som sparingens andel av disponibel inntekt, er nå beregnet til 10,6 prosent for 1988. Anslaget i Økonomisk utsyn var på 9,7 prosent.

Disponibel inntekt for husholdningene er beregnet til 300,3 milliarder kroner for 1988, en nedjustering på 7,0 milliarder fra anslaget i Økonomisk utsyn. Samtidig er tallet for 1987 revidert ned med 1,6 milliarder kroner. Disponibel realinntekt for husholdningene ble redusert med 0,2 prosent fra 1987 til 1988, mens det tidligere var antatt en vekst på 1,8 prosent.

Husholdningenes sparerate er ifølge de nye foreløpige tallene -2,8 prosent for 1988 og -5,0 prosent for 1987. I Økonomisk utsyn ble det anslått sparerater på henholdsvis -1 og -4,3 prosent for de to årene.

Usikkerheten i tallene for disponibel inntekt og

sparing er stor. Både fordi resultatene ikke er endelige og fordi disse størrelsene er residualposter i nasjonalregnskapet.

Neste versjon av inntektsregnskapet for 1988 vil bli publisert i februar/mars 1990.

DISPONIBEL INNTEKT OG SPARING FOR NORGE. Milliarder kroner

	1987	1988
Disponibel inntekt	464,7	482,4
- Konsum	413,7	431,4
= Sparing	51,0	51,1
Sparerate for Norge (prosent)	11,0	10,6
Vekst i disponibel realinntekt (prosent fra året før)	-0,1	-2,0

DISPONIBEL INNTEKT OG SPARING FOR HUSHOLDNINGENE. Milliarder kroner

	1987	1988
Disponibel inntekt	283,5	300,3
- Privat konsum	297,6	308,8
= Sparing	-14,1	-8,5
Husholdningenes sparerate (prosent)	-5,0	-2,8
Vekst i disponibel realinntekt (prosent fra året før)	0,2	-0,2

Timeverks- og sysselsettingstall i nasjonalregnskapet.

I tabellvedlegget i dette nummeret av Økonomiske analyser presenteres utvalgte resultater fra nye timeverks- og sysselsettingsberegninger i nasjonalregnskapet. Tabellene gir tall for utførte timeverk etter næring, som nå er hovedbegrepet for sysselsetting i regnskapet.

Timeverkstabellen og den avledede tabellen på indeksform, viser at utførte timeverk økte med 3 prosent fra 1980 til 1988 for hele økonomien. Sysselsettingsveksten har vært stor i forretningsmessig tjenesteyting med 85 prosent vekst i denne perioden, mens for eksempel industrinæringene reduserte arbeidskraftsforbruket med om lag 15 prosent i perioden 1980 -1988. I offentlig forvaltning økte

sysselsettingen målt i utførte timeverk med 16,5 prosent i samme periode.

Fra 1987 til 1988 ble timeverksforbruket totalt redusert med 0.7 prosent for alle sektorer under ett. Utførte timeverk for lønnstakere ble redusert med 0.9 prosent fra 1987 til 1988 ifølge foreløpige beregninger.

Et mer fullstendig tabellsett med flere kjennetegn og lengre tidsserier for sysselsettingen, vil bli publisert i et senere nummer av Økonomiske analyser. Da vil det også bli gjort rede for begreper og metoder, og dessuten gitt en framstilling av et utvalg av de nye timeverks- og sysselsettingstallene i nasjonalregnskapet.

Tabell- og diagramvedlegg

Innhold

A. Nasjonalregnskap for Norge	
Tabell A1.	Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1987-priser 1*
Tabell A2.	Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1987-priser .. 2*
Tabell A3.	Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1987-priser 3*
Tabell A4.	Vareinnsats etter næring. Faste 1987-priser 4*
Tabell A5.	Privat konsum. Faste 1987-priser 5*
Tabell A6.	Bruttoinvestering i fast kapital. Faste 1987-priser 6*
Tabell A7.	Eksport. Faste 1987-priser 7*
Tabell A8.	Import. Faste 1987-priser 8*
Tabell A9.	Utførte timeverk av lønnstakere og selvstendige 9*
Tabell A10.	Utførte timeverk av lønnstakere og selvstendige. Indekser 10*
Tabell A11.	Sysselsettingstall for lønnstakere. Vekstrater fra året før 11*
Tabell A12.	Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse 12*
Tabell A13.	Bruttonasjonalprodukt etter næring 13*
Tabell A14.	Bruttoproduksjon etter næring 14*
Tabell A15.	Vareinnsats etter næring 15*
Tabell A16.	Privat konsum 16*
Tabell A17.	Bruttoinvestering i fast kapital 17*
Tabell A18.	Eksport 18*
Tabell A19.	Import 19*
Tabell A20.	Utenriksregnskap 20*
Tabell A21.	Disponibel inntekt og sparing for Norge 21*
Tabell A22.	Faktorinntekt etter næring 22*
Tabell A23.	Lønnskostnader etter næring 23*
Tabell A24.	Driftsresultat etter næring 24*
Tabell A25.	Faktorinntekt etter institusjonell sektor 25*
Tabell A26.	Husholdninger. Inntekter, utgifter og sparing 25*
Tabell A27.	Offentlig forvaltning. Inntekter, utgifter og sparing .. 26*
Tabell A28.	Finansinstitusjoner. Inntekter, utgifter og sparing 27*
Tabell A29.	Ikke-personlige foretak. Inntekter, utgifter og sparing 27*
Tabell A30.	Disponibel inntekt etter institusjonell sektor 28*
Tabell A31.	Sparing etter institusjonell sektor 28*
B. Konjunkturindikatorer for Norge	
Tabell B1.	Olje- og gassproduksjon 29*
Tabell B2.	Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse 29*
Tabell B3.	Industriproduksjon - produksjonsindeksen 29*
Tabell B4.	Ordretilgang - industri 30*
Tabell B5.	Ordrereserver - industri 30*
Tabell B6.	Lagerbeholdning 31*
Tabell B7.	Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen 31*
Tabell B8.	Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer 31*
Tabell B9.	Industriinvesteringer i verdi - investeringsunder- søkelsen 32*
Tabell B10.	Boligbygging 32*
Tabell B11.	Detaljomsætningsvolum - sesongjustert indeks 32*
Tabell B12.	Detaljomsætningsvolum mv. - endring fra foregående år .. 32*
Tabell B13.	Timefortjeneste 33*
Tabell B14.	Konsumprisindeksen 33*
Tabell B15.	Engrosprisindekser 33*
Tabell B16.	Utenrikshandelen - verditall 34*
Tabell B17.	Utenrikshandelen - indekser 34*

Diagrammer	
Olje- og gassproduksjon	35*
Produksjonsindeksen	35*
Ordreindeksen - industri	36*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	37*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	37*
Arbeidsledighet og sysselsetting	38*
Antatte og utførte investeringer i industrien	38*
Lager	38*
Detaljomsetning mv.	38*
Lønninger	39*
Konsum- og engrospriser	39*
Utenrikshandel	39*
C. Indikatorer for oljevirkosomhet	
Tabell C1. Produksjon og eksport av råolje fra norsk sokkel	40*
Tabell C2. Produksjon og eksport av naturgass fra norsk sokkel	41*
Tabell C3. Leteaktivitet på norsk sokkel	42*
Tabell C4. Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	43*
Tabell C5. Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	43*
Tabell C6. Råoljepriser pr. fat	44*
D. Nasjonalregnskapstall for utvalgte OECD-land	
Tabell D1. Bruttonasjonalprodukt	45*
Tabell D2. Privat konsum	45*
Tabell D3. Offentlig konsum	45*
Tabell D4. Bruttoinvesteringer	46*
Tabell D5. Eksport av varer og tjenester	46*
Tabell D6. Import av varer og tjenester	46*
E. Konjunkturindikatorer for utlandet	
Tabell E1. Sverige	47*
Tabell E2. Storbritannia	47*
Tabell E3. Forbundsrepublikken Tyskland	47*
Tabell E4. Frankrike	47*
Tabell E5. USA	48*
Tabell E6. Japan	48*

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A1. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	562937	569111	141343	138948	142015	146807	139342
Innenlandsk bruk av							
varer og tjenester	574794	565629	140229	140437	140381	144581	131442
Privat konsum	297640	290891	70694	71078	71780	77339	67327
Offentlig konsum	116073	116226	28188	29058	28884	30095	28588
Statlig konsum	44291	44197	10292	10930	10764	12211	10632
Sivilt	26559	27502	6480	7345	6753	6925	6708
Militært	17732	16695	3812	3585	4011	5286	3924
Kommunalt konsum ...	71782	72028	17896	18128	18120	17884	17956
Bruttoinvestering	161082	158513	41348	40301	39717	37147	35527
Bruttoinvestering i							
fast kapital	157884	160830	34435	50748	36544	39103	30387
Investering i							
oljevirkksomhet ...	30988	28094	2483	17234	4864	3513	1682
Bygninger og							
anlegg	82758	80576	20256	19882	20146	20293	17565
Skip og båter	-212	13046	2142	3728	2104	5072	3334
Annet transport-							
materiell	11241	6891	2353	1346	1632	1560	1134
Maskiner, redskap,							
inventar ellers ..	33109	32223	7201	8558	7799	8665	6672
Lagerendring	3197	-2317	6912	-10447	3173	-1956	5140
Oljeplattformer							
under arbeid	551	-1169	3681	-9098	1892	2355	3035
Eksport	200091	209784	52467	50597	51191	55529	55395
- Import	211949	206301	51354	52086	49557	53303	47494

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A2. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttonasjonalprodukt ..	562937	569111	141343	138948	142015	146808	139342
Næringsvirksomhet	433958	442111	109698	107222	110973	114218	109207
Primærnæringer	18398	19396	3784	2175	8694	4742	3834
Jordbruk	10394	10416	1093	36	7026	2262	1136
Skogbruk	3158	3420	1407	933	258	822	1410
Fiske og fangst	4846	5559	1284	1206	1410	1659	1289
Oljeutvinning og rør- transport	56961	62914	16133	14671	15120	16990	18940
Utvinning av råolje og naturgass	51098	56685	14447	13201	13686	15350	17160
Rørtransport	5863	6230	1686	1470	1434	1640	1780
Industri og berg- verksdrift	86551	85438	22024	21902	19346	22166	21496
Bergverksdrift	1654	1581	368	430	396	386	386
Skjermet industri ..	23618	23713	5877	6119	5497	6220	5732
Utekonkurrerende industri	16703	17431	4443	4389	4147	4452	4616
Hjemmekonkurrerende industri	44577	42713	11336	10964	9307	11107	10761
Elektrisitetsforsyning	21079	22204	6298	4773	4713	6420	6553
Bygge- og anleggs- virksomhet	35404	34673	8570	8668	8680	8755	7580
Varehandel	59996	57347	14075	14285	13796	15191	12663
Utenriks sjøfart og oljeboring	8400	9284	2242	2318	2359	2365	2354
Utenriks sjøfart ...	6354	7436	1777	1893	1908	1858	1962
Oljeboring	2047	1849	465	425	451	508	392
Samferdsel	32024	33983	7819	9194	8493	8477	7409
Boligtjenester	21976	22883	5659	5700	5741	5783	5866
Annen nærings- virksomhet	93168	93989	23096	23535	24029	23329	22512
Hotell- og restaurantdrift	8920	8826	2058	2237	2625	1906	1907
Finansiell tjeneste- yting	27701	27823	6985	6960	6997	6881	6690
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	28575	29145	7079	7333	7400	7333	6986
Tjenesteyting ellers	27971	28195	6974	7006	7007	7208	6929
Offentlig forvaltnings- virksomhet	85658	87639	21475	22256	21867	22041	21977
Statlig forvaltnings- virksomhet	26017	26221	6228	6897	6456	6639	6342
Forsvar	6923	6944	1608	1773	1782	1780	1624
Undervisning	5117	5171	1273	1404	1150	1343	1305
Helsetjenester	1670	1638	391	438	403	405	401
Annen tjeneste- produksjon	12307	12469	2955	3282	3121	3110	3013
Kommunal forvaltnings- virksomhet	59641	61418	15247	15359	15410	15402	15634
Undervisning	19326	19468	4773	4890	4925	4879	4909
Helsetjenester	29031	30262	7558	7535	7554	7615	7791
Annen tjeneste- produksjon	11284	11689	2916	2934	2931	2907	2935
Korreksjonsposter	43325	39365	10170	9470	9176	10549	8160
MEMO:							
Fastlands-Norge	497579	496916	122969	121959	124536	127452	118049
Skjermede næringer .	426641	426213	104131	104038	109018	109026	99586
Utekonkurrerende næringer	18357	19012	4811	4819	4543	4839	5002
Hjemmekonkurrerende næringer	52582	51692	14027	13102	10975	13588	13460

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A3. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NÆRING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttoproduksjon	1104294	1109978	275557	274924	272228	287269	270399
Næringsvirksomhet	908091	915203	227891	226813	224420	236079	224293
Primærnæringer	38603	40163	7893	8862	14121	9287	7892
Jordbruk	25981	25920	3886	5551	11216	5267	3873
Skogbruk	3671	3975	1636	1084	300	955	1639
Fiske og fangst	8951	10268	2372	2227	2605	3064	2380
Oljeutvinning og rør- transport	79795	88214	22591	20566	21221	23836	26588
Utvinning av råolje og naturgass	73274	81285	20717	18930	19626	22012	24608
Rørtransport	6521	6929	1875	1635	1595	1824	1980
Industri og berg- verksdrift	283864	279599	72142	71811	63692	71954	69945
Bergverksdrift	3866	3695	860	1005	926	903	902
Skjermet industri ..	84610	84566	20949	21897	19549	22170	20255
Utekonkurrerende industri	62816	64768	16667	16465	15540	16097	16565
Hjemmekonkurrerende industri	132573	126570	33666	32443	27677	32784	32223
Elektrisitetsforsyning	43822	46160	13093	9922	9799	13346	13622
Bygge- og anleggs- virksomhet	97256	95250	23542	23812	23844	24052	20824
Varehandel	95846	91614	22485	22820	22040	24269	20229
Utenriks sjøfart og oljeboring	32400	33507	8083	8188	8489	8747	8683
Utenriks sjøfart ...	29327	30731	7385	7549	7812	7985	8094
Oljeboring	3073	2776	698	639	677	762	589
Samferdsel	59720	61427	14033	15957	15310	16127	13175
Boligtjenester	31292	32583	8058	8117	8174	8234	8353
Annen nærings- virksomhet	145494	146686	35971	36759	37730	36227	34983
Hotell- og restaurantdrift	18440	18246	4255	4625	5425	3940	3941
Finansiell tjeneste- yting	42633	42820	10749	10712	10768	10591	10295
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	45752	46664	11334	11741	11849	11741	11185
Tjenesteyting ellers	38670	38956	9632	9682	9687	9955	9561
Offentlig forvaltnings- virksomhet	127852	130422	31217	32387	32339	34479	31978
Statlig forvaltnings- virksomhet	48036	48607	11192	12045	11730	13640	11463
Forsvar	18472	18079	4068	4058	4272	5681	4144
Undervisning	7026	7277	1791	1906	1582	1998	1839
Helsetjenester	2310	2256	560	595	541	560	576
Annen tjeneste- produksjon	20228	20994	4773	5486	5334	5400	4903
Kommunal forvaltnings- virksomhet	79816	81815	20025	20342	20610	20839	20516
Undervisning	22962	23018	5641	5741	5804	5832	5761
Helsetjenester	36283	37670	9275	9389	9473	9534	9577
Annen tjeneste- produksjon	20571	21127	5109	5212	5332	5474	5178
Korreksjonsposter	68351	64353	16449	15724	15469	16711	14128
MEMO:							
Fastlands-Norge	992099	988256	244883	246170	242518	254686	235129
Skjermede næringer .	780223	778980	189683	192945	195470	200882	181420
Utekonkurrerende næringer	66681	68463	17527	17470	16466	17000	17468
Hjemmekonkurrerende næringer	145195	140813	37673	35754	30582	36803	36241

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A4. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Vareinnsats	541352	540862	134214	135975	130212	140461	131056
Næringsvirksomhet	474132	473092	118193	119591	113447	121861	115086
Primærnæringer	20204	20767	4109	6687	5427	4545	4058
Jordbruk	15587	15503	2793	5515	4190	3006	2738
Skogbruk	512	555	228	151	42	133	229
Fiske og fangst	4105	4709	1088	1021	1195	1405	1092
Oljeutvinning og rør- transport	22834	25300	6459	5894	6101	6846	7647
Utvinning av råolje og naturgass	22176	24601	6270	5729	5940	6662	7447
Rørtransport	658	699	189	165	161	184	200
Industri og berg- verksdrift	197312	194161	50118	49909	44346	49789	48449
Bergverksdrift	2211	2114	492	575	530	517	516
Skjermet industri ..	60992	60852	15073	15778	14052	15950	14523
Utekonkurrerende industri	46113	47337	12223	12076	11393	11645	11949
Hjemmekonkurrerende industri	87996	83857	22330	21480	18371	21677	21461
Elektrisitetsforsyning	22743	23956	6795	5150	5085	6926	7070
Bygge- og anleggs- virksomhet	61852	60576	14972	15144	15164	15296	13244
Varehandel	35850	34267	8410	8536	8244	9077	7566
Utenriks sjøfart og oljeboring	23999	24222	5841	5870	6130	6382	6328
Utenriks sjøfart ...	22973	23295	5608	5657	5904	6127	6132
Oljeboring	1026	927	233	213	226	254	197
Samferdsel	27696	27444	6215	6762	6817	7650	5766
Boligtjenester	9316	9701	2399	2416	2434	2451	2487
Annen nærings- virksomhet	52326	52698	12875	13224	13700	12898	12471
Hotell- og restaurantdrift	9520	9419	2197	2388	2801	2034	2035
Finansiell tjeneste- yting	14932	14997	3765	3752	3771	3709	3606
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	17177	17519	4255	4408	4449	4408	4199
Tjenesteyting ellers	10698	10762	2658	2677	2680	2747	2631
Offentlig forvaltnings- virksomhet	42193	42783	9742	10130	10473	12438	10001
Statlig forvaltnings- virksomhet	22019	22386	4964	5148	5274	7001	5120
Forsvar	11549	11136	2460	2285	2490	3901	2520
Undervisning	1908	2107	517	502	432	655	535
Helsetjenester	640	619	169	156	138	155	175
Annen tjeneste- produksjon	7921	8525	1818	2204	2213	2290	1890
Kommunal forvaltnings- virksomhet	20175	20397	4778	4983	5199	5437	4881
Undervisning	3636	3550	868	851	879	952	852
Helsetjenester	7252	7409	1717	1854	1919	1918	1787
Annen tjeneste- produksjon	9286	9438	2193	2277	2401	2567	2242
Korreksjonsposter	25026	24988	6279	6253	6292	6163	5969
MEMO:							
Fastlands-Norge	494519	491340	121914	124211	117982	127233	117081
Skjermede næringer .	353581	352767	85552	88907	86452	91856	81834
Utekonkurrerende næringer	48324	49451	12715	12651	11923	12161	12465
Hjemmekonkurrerende næringer	92613	89122	23646	22652	19607	23216	22781

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A5. PRIVAT KONSUM. 1)

I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Privat konsum	297641	290891	70694	71079	71780	77339	67327
Spesifisert innen-							
landsk konsum	285718	278680	68016	67892	68094	74679	65204
Matvarer	55681	55697	13282	13638	13802	14975	12690
Drikkevarer og							
tobakk	19479	19760	4503	4951	4835	5471	4306
Klær og skotøy	21959	20353	4674	4953	4626	6101	4350
Bolig, lys og bren-							
sel	50110	50987	13838	11922	11297	13930	13754
Møbler og hushold-							
ningsartikler	22955	21598	5212	4849	5206	6331	4886
Helsepleie.....	11203	12154	3045	2992	2954	3164	3135
Transport, post- og							
teletjenester	45116	38530	9476	10179	9662	9213	8525
Fritidssysler og ut-							
danning	25730	26129	6265	6100	6320	7443	6082
Andre varer og tje-							
nester	33484	33472	7721	8307	9392	8052	7475
Korreksjonsposter.....	11923	12211	2678	3187	3686	2660	2124
Nordmenns konsum i							
utlandet	21036	21570	4496	5415	7146	4514	3928
Utlendingers konsum							
i Norge	-9113	-9359	-1817	-2228	-3460	-1854	-1804

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A6. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989-- 1.kv.
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttoinvestering i fast kapital	157885	160830	34435	50748	36544	39103	30387
Næringsvirksomhet	137798	139934	29260	45817	31444	33414	25305
Primærnæringer	7957	8335	1740	2412	2194	1989	1514
Jordbruk	3961	3930	684	1200	1123	923	721
Skogbruk	614	612	74	208	171	160	77
Fiske og fangst	3381	3792	982	1005	900	906	717
Oljeutvinning og rørtransport	32564	30698	2856	18304	5539	4000	2392
Utvinning av råolje og naturgass	31848	30338	2796	18174	5448	3920	2238
Rørtransport	716	360	59	130	90	81	154
Industri og bergverksdrift	20085	17443	4301	4434	4102	4606	3179
Bergverksdrift	387	370	87	97	64	121	70
Skjermet industri ..	3970	3576	772	952	858	994	625
Utekonkurrerende industri	8999	7900	2117	1955	1788	2040	1398
Hjemmekonkurrerende industri	6730	5598	1325	1429	1391	1451	1085
Elektrisitetforsyning	9009	8996	1886	2240	2147	2722	1657
Bygge- og anleggsvirksomhet	2849	2554	615	650	643	646	496
Varehandel	7074	5059	1528	1302	1154	1076	846
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1586	9947	1341	2943	1279	4384	2414
Utenriks sjøfart ...	-2476	10299	1417	2937	1490	4455	2879
Oljeboring	890	-352	-76	6	-211	-72	-464
Samferdsel	10418	8800	2700	1714	2357	2030	2282
Boligtjenester	29373	28153	7109	6811	7123	7110	6076
Annen næringsvirksomhet	20055	19949	5184	5007	4906	4850	4448
Hotell- og restaurantdrift	248	188	54	48	51	35	33
Finansiell tjenesteyting	4694	4630	1192	1175	1148	1114	1053
Tjenesteyting ellers	15113	15131	3938	3785	3707	3701	3361
Offentlig forvaltningsvirksomhet	20086	20896	5176	4931	5100	5689	5082
Statlig forvaltningsvirksomhet	6709	7547	1752	1657	1813	2325	2130
Undervisning	756	781	207	184	161	230	207
Helsetjenester	122	119	26	22	25	46	25
Annen tjenesteproduksjon	5831	6647	1520	1451	1627	2049	1898
Kommunal forvaltningsvirksomhet	13378	13349	3424	3273	3288	3364	2952
Undervisning	2358	2167	576	536	525	530	581
Helsetjenester	3690	3613	956	900	881	875	733
Annen tjenesteproduksjon	7329	7569	1892	1837	1881	1960	1639
MEMO:							
Fastlands-Norge	126907	120185	30239	29501	29726	30719	25580
Skjermede næringer .	106796	101913	25654	24807	25412	26041	22232
Utekonkurrerende næringer	9386	8270	2204	2052	1853	2161	1469
Hjemmekonkurrerende næringer	10725	10002	2381	2642	2462	2517	1879

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

7*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A7. EKSPORT. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Eksport i alt	200092	209784	52467	50597	51191	55529	55395
Varer	145181	152971	38655	36551	36129	41636	41299
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	53620	59436	14885	13756	14053	16742	18567
Skip, nybygde	1105	2100	487	597	407	610	504
Skip, eldre	8690	2288	302	179	455	1352	294
Oljeplattformer og moduler, nybygde	43	25	0	16	4	4	2
Oljeplattformer, eldre	294	467	85	0	219	164	475
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	206	150	21	41	54	34	36
Andre varer	81222	88504	22877	21962	20937	22730	21421
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	3818	4528	1059	1126	900	1443	1190
Bergverksprodukter	1588	1539	323	402	356	458	356
Industriprodukter .	75583	81845	21457	20353	19454	20582	19744
Nærings- og nytelsesmidler ..	10058	10550	2728	2394	2464	2964	2372
Grafiske pro- dukter	134	170	39	39	46	46	42
Treforedlings- produkter	7407	7968	2022	1959	1983	2004	2019
Kjemiske råvarer	6759	7190	1853	2082	1782	1474	1833
Raffinerte olje- produkter	5092	4951	1281	1227	1470	974	841
Metaller	18721	20980	5428	5108	5098	5346	5159
Tekstil- og bekledningsvarer	1651	1556	432	366	340	417	327
Trevarer, møbler og innredninger .	1196	1276	316	295	274	391	435
Kjemiske og mineralske pro- dukter	7731	8352	2153	2060	1949	2190	2100
Andre verksted- produkter	16833	18851	5204	4824	4048	4775	4616
Elektrisk kraft ...	233	592	38	81	227	247	131
Tjenester	54910	56813	13812	14046	15062	13893	14096
Brutto frakter ved skipsfart	27034	28326	6805	6970	7207	7344	7447
Brutto inntekter ved oljeboring	272	103	24	27	27	25	43
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	994	1069	277	250	252	290	275
Eksport av rør- tjenester	3201	3250	936	778	708	828	868
Utlendingers konsum i Norge	9113	9359	1817	2228	3460	1854	1804
Andre tjenester	14296	14706	3953	3793	3409	3552	3659

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A8. IMPORT. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Import i alt	211949	206301	51354	52086	49557	53303	47494
Varer	151516	145943	37651	37081	32340	38872	33488
Skip, nybygde og eldre	4273	11298	1415	2480	1772	5631	2902
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1840	771	381	238	65	87	100
Direkte import ved oljevirkosomhet	1667	743	131	198	169	245	224
Andre varer	143735	133131	35724	34165	30334	32908	30262
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5538	5307	1586	1353	1025	1343	1481
Råolje	2490	1093	341	225	300	227	139
Bergverksprodukter	1750	1885	492	476	480	437	495
Industriprodukter	133785	124763	33286	32073	28516	30887	28141
Nærings- og nytelsesmidler .	5314	5709	1268	1402	1392	1647	1417
Grafiske produkter	1940	1857	454	444	472	487	437
Treforedlingsprodukter	3709	3923	1002	937	920	1065	996
Kjemiske råvarer	6233	6535	1556	1819	1475	1684	1529
Raffinerte olje- produkter	2859	3149	585	657	656	1252	895
Metaller	9046	10222	2473	2461	2596	2692	2506
Tekstil- og be- kledningsvarer .	14311	12465	3537	2741	3296	2890	3138
Trevarer	6593	5417	1510	1450	1160	1297	1018
Kjemiske og mineralske pro- dukter	24270	23334	5910	5952	5540	5931	5398
Andre verksted- produkter	51372	45938	12638	12718	9757	10825	9862
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	8138	6214	2353	1494	1252	1116	946
Elektrisk kraft ..	172	84	19	37	13	14	6
Tjenester	60434	60358	13703	15005	17218	14432	14006
Brutto utgifter ved skipsfart	20598	20922	5024	5088	5293	5517	5489
Brutto utgifter ved oljeboring	183	255	68	63	62	61	85
Direkte import ved annen oljevirkosom- het	2691	2507	503	584	847	574	575
Nordmenns konsum i utlandet	21514	22038	4584	5516	7282	4655	4019
Andre tjenester	15447	14636	3523	3754	3734	3625	3838

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

9*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A9. UTFØRTE TIMEVERK AV LØNNSTAKERE OG SELVSTENDIGE. MILLIONER 1)

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Utførte timeverk	2920.6	2929.2	2909.7	2888.8	2892.8	2957.4	3036.9	3031.6	3009.8
Næringsvirksomhet	2334.4	2323.7	2293.2	2257.8	2258.0	2306.4	2379.6	2358.8	2327.0
Primærnæringer	327.3	321.0	305.8	292.0	290.7	285.2	279.2	272.0	267.9
Jordbruk	274.6	267.5	254.8	242.5	237.0	234.3	226.3	219.1	216.0
Skogbruk	17.0	16.7	14.2	14.6	15.8	14.2	13.3	14.6	13.8
Fiske og fangst	35.6	36.8	36.8	34.9	37.9	36.6	39.6	38.3	38.1
Oljeutvinning og rør- transport	10.9	13.8	14.5	16.6	19.8	22.4	23.3	24.8	25.1
Utvinning av råolje og naturgass	10.9	13.8	14.5	16.0	19.2	22.1	22.8	24.6	24.9
Rørtransport	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5	0.3	0.5	0.2	0.2
Industri og berg- verksdrift	609.4	601.4	577.3	546.9	540.0	542.3	547.0	531.5	514.5
Bergverksdrift	13.4	13.2	12.6	12.0	12.0	11.6	11.4	10.3	9.7
Skjermet industri ..	141.1	140.6	136.7	136.3	134.9	135.5	139.2	138.6	137.1
Utekonkurrerende industri	89.6	88.2	81.6	77.6	77.5	75.0	75.2	72.4	70.6
Hjemmekonkurrerende industri	365.2	359.5	346.3	321.1	315.6	320.2	321.2	310.1	297.1
Elektrisitetsforsyning	26.9	27.1	27.4	28.0	28.1	28.4	29.4	29.5	29.7
Bygge- og anleggs- virksomhet	248.4	234.7	237.5	240.2	239.8	245.0	266.4	273.6	267.0
Varehandel	407.1	407.7	403.9	400.6	400.4	415.6	432.4	421.0	412.7
Utenriks sjøfart og oljeboring	76.0	80.8	78.7	72.5	69.1	62.6	53.6	38.5	37.9
Utenriks sjøfart ...	70.4	73.3	70.8	65.5	62.5	56.0	47.9	33.5	33.2
Oljeboring	5.6	7.5	7.9	7.0	6.6	6.6	5.6	5.0	4.7
Samferdsel	222.9	224.8	222.4	221.4	217.7	222.6	232.0	236.5	234.9
Boligtjenester	2.3	2.4	2.3	2.2	2.1	2.0	2.1	2.1	2.1
Annen nærings- virksomhet	403.2	410.0	423.4	437.4	450.2	480.3	514.0	529.3	535.2
Hotell- og restaurantdrift	53.6	52.4	54.5	55.8	57.2	63.9	70.4	70.6	70.9
Finansiell tjeneste- yting	64.9	68.3	70.6	73.9	77.2	81.9	88.0	93.2	94.4
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	75.9	82.5	91.2	96.1	105.7	120.3	130.2	137.8	140.4
Tjenesteyting ellers	208.7	206.8	207.0	211.6	210.1	214.2	225.5	227.7	229.5
Offentlig forvaltnings- virksomhet	586.2	605.5	616.5	631.0	634.7	651.0	657.3	672.7	682.7
Statlig forvaltnings- virksomhet	207.9	215.5	218.0	220.1	212.1	210.6	213.1	217.4	216.5
Forsvar	91.1	92.0	96.1	96.8	91.7	90.6	91.4	93.5	92.5
Undervisning	28.5	29.3	29.1	29.3	28.7	29.0	30.5	31.2	31.2
Helsestjenester	13.1	13.6	13.7	13.5	11.6	10.0	10.0	10.0	9.7
Annen tjeneste- produksjon	75.1	80.7	79.1	80.5	80.1	80.9	81.1	82.8	83.2
Kommunal forvaltnings- virksomhet	378.3	390.0	398.5	410.9	422.6	440.4	444.2	455.3	466.2
Undervisning	120.5	123.3	128.0	130.1	130.4	134.2	135.5	140.3	140.0
Helsestjenester	187.6	196.2	200.0	203.7	211.5	222.5	227.0	232.7	241.5
Annen tjeneste- produksjon	70.2	70.4	70.5	77.1	80.8	83.7	81.7	82.3	84.7
MEMO:									
Fastlands-Norge	2833.7	2834.6	2816.4	2799.8	2803.9	2872.4	2960.0	2968.2	2946.8
Skjermede næringer .	2312.7	2320.2	2324.9	2339.7	2345.0	2414.7	2499.2	2522.4	2517.4
Utekonkurrerende næringer	103.0	101.4	94.2	89.6	89.5	86.6	86.6	82.8	80.4
Hjemmekonkurrerende næringer	417.9	413.0	397.3	370.4	369.4	371.1	374.2	363.0	348.9

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A10. UTFØRTE TIMEVERK AV LØNNSTAKERE OG SELVSTENDIGE. INDEKSER. 1980=100 1)

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Utførte timeverk	100.0	100.3	99.6	98.9	99.0	101.2	104.0	103.8	103.0
Næringsvirksomhet	100.0	99.5	98.2	96.7	96.7	98.8	101.9	101.0	99.7
Primærnæringer	100.0	98.1	93.4	89.2	88.8	87.1	85.3	83.1	81.8
Jordbruk	100.0	97.4	92.8	88.3	86.3	85.3	82.4	79.8	78.6
Skogbruk	100.0	98.0	83.2	85.5	92.7	83.6	78.2	85.5	80.8
Fiske og fangst	100.0	103.3	103.3	97.9	106.5	102.8	111.3	107.6	106.9
Oljeutvinning og rør- transport	100.0	126.5	133.6	152.0	181.4	205.7	214.3	228.0	230.4
Utvinning av råolje og naturgass	100.0	126.5	133.6	147.2	176.7	202.5	209.5	226.3	228.7
Rørtransport
Industri og berg- verksdrift	100.0	98.7	94.7	89.7	88.6	89.0	89.8	87.2	84.4
Bergverksdrift	100.0	98.4	94.0	89.2	89.2	86.2	85.0	77.0	72.3
Skjermet industri ..	100.0	99.6	96.9	96.6	95.6	96.0	98.6	98.2	97.1
Utekonkurrerende industri	100.0	98.4	91.0	86.6	86.5	83.7	83.9	80.8	78.8
Hjemmekonkurrerende industri	100.0	98.4	94.8	87.9	86.4	87.7	87.9	84.9	81.3
Elektrisitetforsyning	100.0	100.7	102.0	104.1	104.7	105.9	109.6	109.9	110.6
Bygge- og anleggs- virksomhet	100.0	94.5	95.6	96.7	96.5	98.6	107.2	110.1	107.5
Varehandel	100.0	100.2	99.2	98.4	98.4	102.1	106.2	103.4	101.4
Utenriks sjøfart og oljeboring	100.0	106.3	103.4	95.3	90.9	82.3	70.4	50.7	49.8
Utenriks sjøfart ...	100.0	104.1	100.5	93.0	88.7	79.5	68.0	47.6	47.1
Oljeboring	100.0	133.6	140.2	124.5	118.0	116.9	100.8	89.5	84.2
Samferdsel	100.0	100.8	99.8	99.3	97.6	99.8	104.1	106.1	105.4
Boligtjenester	100.0	104.0	103.7	99.9	94.8	90.1	91.4	91.2	92.1
Annen nærings- virksomhet	100.0	101.7	105.0	108.5	111.6	119.1	127.5	131.3	132.7
Hotell- og restaurantdrift	100.0	97.8	101.7	104.1	106.6	119.2	131.2	131.6	132.2
Finansiell tjeneste- yting	100.0	105.2	108.8	113.8	118.9	126.2	135.6	143.6	145.4
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	100.0	108.6	120.1	126.6	139.2	158.4	171.4	181.5	185.0
Tjenesteyting ellers	100.0	99.1	99.2	101.4	100.7	102.6	108.0	109.1	109.9
Offentlig forvaltnings- virksomhet	100.0	103.3	105.2	107.6	108.3	111.0	112.1	114.8	116.5
Statlig forvaltnings- virksomhet	100.0	103.7	104.9	105.9	102.0	101.3	102.5	104.6	104.2
Forsvar	100.0	101.0	105.5	106.3	100.7	99.5	100.4	102.7	101.5
Undervisning	100.0	102.7	102.0	102.6	100.7	101.7	107.0	109.2	109.3
Helsetjenester	100.0	103.6	104.5	102.9	88.2	76.5	76.6	76.0	74.0
Annen tjeneste- produksjon	100.0	107.4	105.3	107.1	106.6	107.7	107.9	110.1	110.6
Kommunal forvaltnings- virksomhet	100.0	103.1	105.3	108.6	111.7	116.4	117.4	120.3	123.2
Undervisning	100.0	102.3	106.2	108.0	108.2	111.4	112.4	116.4	116.2
Helsetjenester	100.0	104.6	106.6	108.6	112.7	118.6	121.0	124.0	128.7
Annen tjeneste- produksjon	100.0	100.3	100.4	109.8	115.0	119.2	116.4	117.3	120.6
MEMO:									
Fastlands-Norge	100.0	100.0	99.4	98.8	98.9	101.4	104.4	104.7	104.0
Skjermede næringer .	100.0	100.3	100.5	101.2	101.4	104.4	108.1	109.1	108.8
Utekonkurrerende næringer	100.0	98.4	91.4	87.0	86.8	84.0	84.1	80.3	78.0
Hjemmekonkurrerende næringer	100.0	98.8	95.1	88.6	88.4	88.8	89.5	86.9	83.5

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

11*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A11. SYSSELSETTINGSTALL FOR LØNNSTAKERE. VEKSTRATER
FRA ÅRET FØR. 1987-1988 1)

	Utførte timeverk	Lønn pr. timeverk
Totalt	-0.9	5.8
Næringsvirksomhet	-1.7	6.2
Primærnæringer	-1.0	4.1
Jordbruk	-0.8	3.6
Skogbruk	-9.8	5.2
Fiske og fangst	2.5	5.8
Oljeutvinning og rør- transport	1.1	5.4
Utvinning av råolje og naturgass	1.1	5.4
Rørtransport	0.0	6.1
Industri og berg- verksdrift	-3.4	5.8
Bergverksdrift	-6.7	4.5
Skjermet industri ..	-1.2	6.5
Utekonkurrerende industri	-2.5	5.1
Hjemmekonkurrerende industri	-4.6	5.7
Elektrisitetsforsyning Bygge- og anleggs- virksomhet	0.7	3.5
Varehandel	-3.4	5.7
Utenriks sjøfart og oljeboring	-2.2	8.0
Utenriks sjøfart ...	-1.6	-2.0
Oljeboring	-1.0	-3.9
Samferdsel	-6.0	8.3
Boligtjenester	-1.1	5.0
Annen nærings- virksomhet	1.0	8.1
Hotell- og restaurantdrift	0.8	7.3
Finansiell tjeneste- yting	-0.3	6.3
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	1.2	8.8
Tjenesteyting ellers	2.9	8.3
Tjenesteyting ellers	-0.3	5.4
Offentlig forvaltnings- virksomhet	1.5	4.6
Statlig forvaltnings- virksomhet	0.4	4.4
Forsvar	-0.4	4.4
Undervisning	-1.1	5.3
Helsetjenester	0.0	4.8
Annen tjeneste- produksjon	-2.6	4.0
Kommunal forvaltnings- virksomhet	0.5	3.3
Undervisning	2.4	4.6
Helsetjenester	-0.2	6.9
Annen tjeneste- produksjon	3.8	3.8
Annen tjeneste- produksjon	2.9	3.5
MEMO:		
Fastlands-Norge	-0.9	5.9
Skjermede næringer .	-0.3	6.0
Utekonkurrerende næringer	-3.0	5.0
Hjemmekonkurrerende næringer	-4.3	5.4

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A12. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594242	145556	145858	149089	153739	151002
Innenlandsk bruk av							
varer og tjenester	574795	598579	144777	148346	149298	156157	143235
Privat konsum	297640	308753	73756	75205	76611	83181	73411
Offentlig konsum	116073	122614	29291	30626	30658	32039	30485
Statlig konsum	44291	46675	10700	11541	11427	13008	11365
Sivilt	26559	29060	6754	7765	7171	7370	7169
Militært	17732	17615	3945	3776	4256	5637	4196
Kommunalt konsum ...	71782	75939	18592	19085	19231	19032	19120
Bruttoinvestering	161082	167211	41730	42515	42030	40937	39339
Bruttoinvestering i							
fast kapital	157884	170864	35318	53573	38920	43053	33646
Investering i							
oljevirkksomhet ...	30988	30247	2630	18340	5351	3926	1962
Bygninger og							
anlegg	82758	85316	21055	21065	21360	21835	19016
Skip og båter	-212	15340	2236	4124	2515	6466	4564
Annet transport-							
materiell	11241	6673	2229	1292	1549	1603	1113
Maskiner, redskap,							
inventar ellers ..	33109	33288	7168	8753	8145	9222	6991
Lagerendring	3198	-3653	6412	-11058	3109	-2116	5692
Oljeplattformer							
under arbeid	551	-1276	3831	-9662	2027	2528	3295
Eksport	200091	213117	52566	51169	52697	56685	59967
- Import	211948	217453	51787	53657	52906	59103	52200

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

13*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A13. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594242	145556	145858	149089	153739	151002
Næringsvirksomhet	433958	459975	113002	112113	115971	118890	118772
Primærnæringer	18398	18523	3714	1973	8568	4268	3663
Jordbruk	10394	9642	926	-183	6980	1918	1020
Skogbruk	3158	3635	1470	973	281	911	1594
Fiske og fangst	4846	5246	1318	1183	1307	1438	1049
Oljeutvinning og rør- transport	56961	49436	13656	12126	11816	11837	16590
Utvinning av råolje og naturgass	51098	44152	12237	10870	10630	10416	15063
Rørtransport	5863	5284	1419	1256	1187	1422	1527
Industri og berg- verksdrift	86552	97633	24423	24537	22336	26336	26231
Bergverksdrift	1654	1712	397	461	432	421	462
Skjermet industri ..	23618	26906	6699	6820	6032	7355	6768
Utekonkurrerende industri	16703	23623	5351	5594	5882	6796	7358
Hjemmekonkurrerende industri	44577	45392	11976	11662	9991	11764	11644
Elektrisitetforsyning	21079	23974	6720	5326	5085	6843	7275
Bygge- og anleggs- virksomhet	35404	36620	8945	9257	9071	9347	8133
Varehandel	59996	62026	14847	15563	15313	16302	13951
Utenriks sjøfart og oljeboring	8401	12808	3074	3000	3181	3553	3646
Utenriks sjøfart ...	6354	10482	2552	2477	2578	2874	3124
Oljeboring	2047	2327	522	523	603	679	522
Samferdsel	32024	35232	7996	9555	8801	8881	8125
Boligtjenester	21976	25014	5850	6258	6397	6509	6728
Annen nærings- virksomhet	93168	98708	23776	24518	25402	25013	24431
Hotell- og restaurantdrift	8920	9587	2166	2409	2881	2130	2185
Finansiell tjeneste- yting	27701	27688	6797	6785	6981	7126	7080
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	28575	31452	7536	7876	8057	7983	7642
Tjenesteyting ellers	27971	29981	7277	7447	7483	7774	7525
Offentlig forvaltnings- virksomhet	85658	92316	22337	23462	23157	23361	23282
Statlig forvaltnings- virksomhet	26016	27723	6513	7317	6848	7046	6734
Forsvar	6923	7361	1686	1886	1896	1894	1728
Undervisning	5117	5510	1342	1501	1229	1437	1397
Helsetjenester	1670	1739	411	467	429	432	428
Annen tjeneste- produksjon	12307	13112	3074	3462	3293	3282	3181
Kommunal forvaltnings- virksomhet	59641	64593	15824	16145	16309	16316	16548
Undervisning	19326	20850	5004	5236	5328	5282	5317
Helsetjenester	29031	31531	7798	7846	7907	7979	8150
Annen tjeneste- produksjon	11284	12213	3021	3063	3074	3055	3081
Korreksjonsposter	43325	41955	10218	10285	9963	11489	8949
MEMO:							
Fastlands-Norge	497579	532002	128826	130733	134092	138350	130768
Skjermede næringer .	426641	452394	108315	110859	116200	117019	108661
Utekonkurrerende næringer	18357	25335	5748	6055	6314	7217	7820
Hjemmekonkurrerende næringer	52581	54274	14763	13818	11578	14114	14287

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A14. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NÆRING. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttoproduksjon	1104294	1161673	283581	287361	287087	303645	293151
Næringsvirksomhet	908091	958004	234974	237037	236716	249277	244005
Primærnæringer	38602	40064	7990	8906	14216	8953	8015
Jordbruk	25980	25818	3861	5553	11354	5049	4019
Skogbruk	3671	4208	1705	1130	324	1049	1840
Fiske og fangst	8951	10038	2423	2223	2537	2854	2156
Oljeutvinning og rør- transport	79795	76130	20365	18332	18302	19130	24785
Utvinning av råolje og naturgass	73274	70105	18749	16902	16944	17510	23043
Rørtransport	6521	6025	1616	1430	1359	1620	1742
Industri og berg- verksdrift	283864	300227	75458	76329	69250	79190	78606
Bergverksdrift	3865	3938	905	1065	997	970	1021
Skjermet industri ..	84610	89512	22070	23000	20705	23737	21932
Utekonkurrerende industri	62816	72357	17506	17983	17768	19099	20469
Hjemmekonkurrerende industri	132573	134421	34977	34281	29779	35384	35183
Elektrisitetsforsyning	43823	50176	14151	10803	10660	14561	15406
Bygge- og anleggs- virksomhet	97256	100834	24465	25222	25277	25870	22538
Varehandel	95846	98640	23677	24650	24187	26125	22275
Utenriks sjøfart og oljeboring	32400	37686	8869	8801	9654	10362	10590
Utenriks sjøfart ...	29327	34373	8103	8051	8809	9410	9855
Oljeboring	3073	3312	766	749	845	952	735
Samferdsel	59719	64266	14457	16673	16082	17053	14390
Boligtjenester	31292	35273	8343	8813	8978	9139	9414
Annen nærings- virksomhet	145494	154709	37200	38507	40108	38893	37987
Hotell- og restaurantdrift	18440	19584	4445	4919	5906	4315	4377
Finansiell tjeneste- yting	42633	43651	10735	10768	11029	11120	11016
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	45752	50111	12003	12560	12824	12725	12240
Tjenesteyting ellers	38669	41362	10018	10260	10350	10734	10354
Offentlig forvaltnings- virksomhet	127851	137555	32434	34121	34310	36690	34089
Statlig forvaltnings- virksomhet	48035	51334	11636	12717	12452	14529	12252
Forsvar	18472	19075	4210	4274	4532	6059	4432
Undervisning	7026	7722	1877	2025	1688	2132	1970
Helsetjenester	2310	2394	586	631	577	600	615
Annen tjeneste- produksjon	20228	22143	4962	5787	5655	5739	5235
Kommunal forvaltnings- virksomhet	79816	86221	20798	21404	21858	22161	21836
Undervisning	22962	24605	5907	6133	6264	6300	6241
Helsetjenester	36283	39392	9587	9800	9955	10051	10076
Annen tjeneste- produksjon	20571	22224	5305	5471	5639	5809	5519
Korreksjonsposter	68351	66115	16173	16203	16061	17678	15057
MEMO:							
Fastlands-Norge	992099	1047858	254347	260228	259130	274152	257776
Skjermede næringer .	780223	822896	196830	203546	207724	214795	197105
Utekonkurrerende næringer	66681	76294	18412	19048	18765	20069	21491
Hjemmekonkurrerende næringer	145195	148668	39105	37633	32641	39288	39180

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

15*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A15. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Vareinnsats	541352	567428	138024	141502	137997	149904	142148
Næringsvirksomhet	474133	498029	121973	124924	120745	130387	125233
Primærnæringer	20204	21541	4276	6932	5648	4685	4352
Jordbruk	15587	16176	2935	5736	4374	3131	2999
Skogbruk	512	574	235	157	44	138	246
Fiske og fangst	4105	4792	1105	1040	1230	1416	1108
Oljeutvinning og rør- transport	22834	26694	6709	6207	6486	7293	8195
Utvinning av råolje og naturgass	22176	25953	6512	6033	6314	7094	7980
Rørtransport	658	741	197	174	172	198	215
Industri og berg- verksdrift	197312	202595	51035	51792	46914	52854	52375
Bergverksdrift	2211	2226	508	604	565	549	559
Skjermet industri ..	60992	62606	15371	16180	14673	16381	15165
Utekonkurrerende industri	46113	48734	12155	12389	11887	12303	13112
Hjemmekonkurrerende industri	87995	89029	23001	22619	19789	23620	23539
Elektrisitetforsyning	22743	26202	7431	5478	5575	7718	8131
Bygge- og anleggs- virksomhet	61852	64213	15519	15965	16206	16523	14405
Varehandel	35849	36614	8830	9087	8874	9823	8324
Utenriks sjøfart og oljeboring	23999	24878	5795	5801	6473	6810	6945
Utenriks sjøfart ...	22973	23892	5551	5574	6231	6537	6731
Oljeboring	1026	986	244	226	242	273	214
Samferdsel	27696	29033	6461	7119	7282	8172	6264
Boligtjenester	9316	10259	2493	2556	2581	2630	2686
Annen nærings- virksomhet	52326	56000	13424	13989	14706	13881	13556
Hotell- og restaurantdrift	9520	9997	2278	2510	3024	2185	2192
Finansiell tjeneste- yting	14932	15963	3939	3983	4048	3994	3937
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	17177	18659	4467	4683	4767	4742	4598
Tjenesteyting ellers	10698	11381	2741	2813	2867	2960	2830
Offentlig forvaltnings- virksomhet	42193	45239	10097	10660	11153	13329	10807
Statlig forvaltnings- virksomhet	22018	23611	5122	5401	5604	7484	5519
Forsvar	11549	11713	2524	2388	2636	4165	2704
Undervisning	1908	2213	535	524	459	695	573
Helsetjenester	640	654	175	164	148	167	188
Annen tjeneste- produksjon	7921	9031	1888	2324	2361	2457	2054
Kommunal forvaltnings- virksomhet	20175	21628	4975	5259	5549	5845	5289
Undervisning	3636	3755	903	897	936	1019	924
Helsetjenester	7252	7862	1789	1954	2048	2071	1926
Annen tjeneste- produksjon	9286	10011	2283	2408	2565	2755	2438
Korreksjonsposter	25026	24160	5954	5919	6098	6189	6108
MEMO:							
Fastlands-Norge	494519	515856	125521	129495	125038	135802	127009
Skjermede næringer .	353581	370502	88516	92687	91524	97776	88445
Utekonkurrerende næringer	48324	50960	12663	12993	12452	12852	13671
Hjemmekonkurrerende næringer	92613	94394	24342	23815	21063	25174	24892

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A16. PRIVAT KONSUM. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Privat konsum	297641	308754	73756	75206	76611	83182	73411
Spesifisert innen-							
landsk konsum	285718	296163	71011	72015	72809	80327	71132
Matvarer	55681	58927	13842	14358	14726	16002	13626
Drikkevarer og							
tobakk	19479	21121	4777	5252	5184	5907	4813
Klær og skotøy	21959	21562	4746	5303	4847	6666	4572
Bolig, lys og bren-							
sel	50110	55187	14623	12939	12355	15270	15456
Møbler og hushold-							
ningsartikler	22955	22874	5410	5115	5554	6794	5315
Helsepleie.....	11203	12559	3105	3080	3065	3310	3270
Transport, post- og							
teletjenester	45116	40879	9956	10767	10286	9869	9397
Fritidssysler og ut-							
danning	25730	27415	6489	6399	6686	7840	6536
Andre varer og tje-							
nester	33484	35640	8063	8801	10105	8671	8148
Korreksjonsposter.....	11923	12591	2744	3191	3802	2854	2279
Nordmenns konsum i							
utlandet	21036	22568	4639	5550	7517	4862	4258
Utlendingers konsum							
i Norge	-9113	-9977	-1895	-2359	-3715	-2008	-1979

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

17*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A17. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-1988-				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	157884	170864	35318	53573	38920	43053	33647
Næringsvirksomhet	137798	148842	29984	48381	33531	36947	28178
Primærnæringer	7956	8997	1786	2560	2395	2256	1734
Jordbruk	3961	4097	689	1245	1179	984	763
Skogbruk	614	644	74	219	180	171	81
Fiske og fangst	3380	4257	1023	1097	1036	1101	890
Oljeutvinning og rørtransport	32564	32942	3011	19444	6050	4437	2691
Utvinning av råolje og naturgass	31848	32541	2948	19301	5948	4344	2514
Rørtransport	716	402	63	143	103	93	177
Industri og bergverksdrift	20085	18180	4369	4595	4299	4917	3374
Bergverksdrift	387	385	87	100	67	130	75
Skjermet industri ..	3969	3714	778	982	895	1059	659
Utekonkurrerende industri	8999	8256	2165	2034	1878	2178	1491
Hjemmekonkurrerende industri	6730	5826	1339	1479	1458	1550	1149
Elektrisitetforsyning	9009	9451	1932	2342	2262	2916	1768
Bygge- og anleggsvirksomhet	2849	2644	618	670	669	688	523
Varehandel	7074	5077	1491	1311	1153	1122	855
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1586	11832	1401	3254	1569	5609	3484
Utenriks sjøfart ...	-2476	12177	1477	3248	1779	5673	3947
Oljeboring	890	-344	-76	6	-210	-65	-463
Samferdsel	10419	8957	2663	1736	2408	2151	2406
Boligtjenester	29373	29819	7392	7219	7555	7653	6580
Annæn næringsvirksomhet	20055	20941	5321	5250	5171	5199	4764
Hotell- og restaurantdrift	248	188	52	48	52	36	33
Finansiell tjenesteyting	4694	4826	1210	1221	1205	1191	1118
Tjenesteyting ellers	15113	15927	4059	3981	3915	3972	3612
Offentlig forvaltningsvirksomhet	20086	22022	5334	5193	5389	6106	5469
Statlig forvaltningsvirksomhet	6709	7955	1803	1744	1914	2494	2291
Undervisning	756	818	211	192	169	245	222
Helsetjenester	122	125	26	23	27	49	26
Annen tjenesteproduksjon	5831	7013	1565	1529	1719	2200	2043
Kommunal forvaltningsvirksomhet	13377	14066	3532	3448	3475	3611	3178
Undervisning	2358	2277	592	563	555	568	624
Helsetjenester	3690	3803	985	947	931	939	788
Annen tjenesteproduksjon	7329	7986	1954	1938	1989	2105	1766
MEMO:							
Fastlands-Norge	126906	126089	30906	30876	31301	33007	27472
Skjermede næringer .	106796	106723	26217	25947	26681	27877	23786
Utekonkurrerende næringer	9386	8640	2252	2134	1946	2308	1566
Hjemmekonkurrerende næringer	10725	10726	2436	2794	2674	2822	2121

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A18. EKSPORT. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Eksport i alt	200092	213117	52566	51169	52697	56685	59967
Varer	145182	152130	38041	36498	36413	41179	43887
Råolje og naturgass							
fra Nordsjøen	53620	48514	13083	11785	11408	12237	16742
Skip, nybygde	1106	2213	497	626	433	658	545
Skip, eldre	8690	3023	324	206	596	1897	472
Oljeplattformer og							
moduler, nybygde	43	26	0	17	4	4	2
Oljeplattformer,							
eldre	294	467	85	0	219	164	475
Direkte eksport ved							
oljevirkosomhet	206	163	22	44	60	38	40
Andre varer	81222	97724	24030	23821	23693	26181	25610
Produkter fra							
jordbruk, skog-							
bruk og fiske	3819	4772	1199	1165	965	1443	1173
Bergverksprodukter	1588	1646	337	420	392	497	434
Industriprodukter .	75583	90812	22459	22169	22145	24038	23907
Nærings- og							
nyttelsesmidler ..	10058	10818	2804	2451	2495	3067	2404
Grafiske pro-							
dukter	134	183	42	41	50	50	46
Treforedlings-							
produkter	7407	8667	2117	2096	2156	2298	2327
Kjemiske råvarer	6759	7912	1946	2284	2025	1657	2114
Raffinerte olje-							
produkter	5092	4553	1214	1159	1296	883	883
Metaller	18721	26678	6027	6209	6851	7592	7906
Tekstil- og							
bekledningsvarer	1651	1603	417	382	360	444	345
Trevarer, møbler							
og innredninger .	1196	1378	335	311	302	431	479
Kjemiske og							
mineralske pro-							
dukter	7731	8900	2342	2139	2052	2367	2303
Andre verksted-							
produkter	16833	20120	5214	5097	4559	5249	5099
Elektrisk kraft ...	233	494	35	67	190	202	96
Tjenester	54910	60987	14526	14671	16284	15506	16080
Brutto frakter ved							
skipsfart	27034	31766	7491	7426	8145	8704	9111
Brutto inntekter ved							
oljeboring	272	124	27	31	34	32	54
Direkte eksport ved							
annen oljevirkosom-							
het	994	1128	288	264	268	309	295
Eksport av rør-							
tjenester	3201	2340	676	572	470	623	627
Utlendingers konsum							
i Norge	9113	9977	1895	2359	3715	2008	1979
Andre tjenester	14296	15651	4149	4019	3652	3831	4014

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

19*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A19. IMPORT. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Import i alt	211949	217454	51787	53657	52906	59103	52200
Varer	151516	154359	37791	38331	34650	43588	36851
Skip, nybygde og eldre	4273	14366	1512	2832	2306	7716	4420
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1840	808	396	250	69	94	110
Direkte import ved oljevirkosomhet	1667	785	136	208	179	261	240
Andre varer	143735	138399	35746	35040	32095	35517	32081
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5538	5461	1588	1391	1068	1414	1478
Råolje	2490	823	260	175	230	158	118
Bergverksprodukter	1750	1987	484	485	535	482	504
Industriprodukter	133785	130040	33394	32950	30247	33448	29975
Nærings- og nytelsesmidler ..	5314	5823	1275	1418	1417	1712	1438
Grafiske produkter	1940	1923	461	458	481	522	458
Treforedlingsprodukter	3709	4048	1039	970	933	1106	1061
Kjemiske råvarer	6233	7109	1603	1913	1619	1973	1902
Raffinerte oljeprodukter	2859	2641	470	517	623	1031	838
Metaller	9046	12248	2656	2843	3245	3504	3382
Tekstil- og beklædningsvarer ..	14311	13264	3716	2855	3556	3137	3109
Trevarer	6593	5661	1531	1512	1209	1409	1076
Kjemiske og mineralske produkter	24270	24507	6030	6162	5772	6543	5691
Andre verkstedprodukter	51372	46205	12136	12694	10050	11325	9977
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	8138	6610	2475	1608	1342	1186	1043
Elektrisk kraft ..	172	89	20	39	15	15	7
Tjenester	60433	63094	13996	15326	18256	15515	15349
Brutto utgifter ved skipsfart	20597	21407	4949	4980	5582	5895	6038
Brutto utgifter ved oljeboring	183	268	71	66	66	65	91
Direkte import ved annen oljevirkosomhet	2691	2713	530	615	921	647	658
Nordmenns konsum i utlandet	21514	23060	4731	5654	7661	5014	4356
Andre tjenester	15446	15646	3715	4010	4026	3894	4204

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

20*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A20. UTENRIKSREGNSKAP. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Driftsregnskap							
Overskudd på driftsregnskapet.....	-27644	-23846	-3738	-7905	-5251	-6952	889
Vare- og tjenestebalansen	-11857	-4337	779	-2488	-210	-2418	7767
Rente- og stønadsbalansen	-15788	-19509	-4518	-5417	-5041	-4534	-6879
Renter fra utlandet...	18621	19361	5628	4486	4292	4954	5192
Aksjeutbytte mv. fra utlandet.....	2166	2339	484	529	541	786	427
Stønader fra utlandet.	1515	1776	354	514	476	432	382
Renter til utlandet...	23987	29496	7764	6765	7557	7411	8636
Aksjeutbytte mv. til utlandet.....	6059	5301	1429	2570	673	631	2423
Stønader til utlandet.	8043	8187	1793	1611	2120	2664	1820
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner.	16087	-2912	1349	-128	-10035	5901	-4720
Nedgang i Norges nettogjeld.....	-11558	-26758	-2389	-8033	-15285	-1050	-3832
Kapitalregnskap							
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner.....	3016	34320	10423	13066	5876	4955	9429
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner.....	34950	861	690	-1356	-1657	3181	-4654
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil.....	-10322	-11335	-7377	-3807	1033	-1185	-5664
Netto kapitaltransaksjoner i alt.....	27644	23846	3738	7905	5251	6952	-889
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.....	-16087	2912	-1349	128	10035	-5901	4720
Oppgang i Norges nettogjeld.....	11558	26758	2389	8033	15285	1050	3832
MEMO:							
Overskudd på driftsregnskapet utenom eksport av eldre skip og import av nybygde og eldre skip.....	-32062	-12502	-2551	-5278	-3541	-1134	4836

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A21. DISPONIBEL INNTEKT OG SPARING FOR NORGE. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				--1989--
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594243	145556	145858	149089	153739	151002
-Renter, aksjeutbytte m.v. til utlandet, netto	9263	13100	3081	4320	3397	2302	5440
Bruttonasjonalinntekt	553675	581143	142475	141538	145692	151437	145562
-kapitalslit	82444	92301	22188	22784	23378	23951	23968
Nasjonalinntekt	471232	488841	120287	118754	122314	127487	121594
Stønader til utlandet, netto	6529	6412	1439	1097	1644	2232	1438
Disponibel inntekt for Norge	464703	482429	118848	117657	120670	125255	120156
-konsum i alt	413713	431368	103047	105831	107269	115221	103896
Sparing	50990	51062	15801	11826	13401	10034	16260
Disponibel realinntekt for Norge	464703	455440	115208	111215	113336	115681	110474

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

22*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A22. FAKTORINNTEKT ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Faktorinntekt	404952	428540	105726	104977	107661	110176
Næringsvirksomhet	349257	365850	90666	88786	91984	94414
Primærnæringer	18683	18556	3776	1999	8557	4224
Jordbruk	11684	11175	1321	204	7359	2291
Skogbruk	3182	3675	1481	983	290	920
Fiske og fangst	3817	3707	974	812	909	1012
Oljeutvinning og rør- transport	28251	18154	6214	4436	3873	3632
Utvinning av råolje og naturgass	24755	15529	5423	3831	3362	2913
Rørtransport	3496	2625	791	605	510	719
Industri og berg- verksdrift	78010	87361	21643	22014	19988	23716
Bergverksdrift	1649	1746	405	470	441	430
Skjermet industri ..	20243	22575	5372	5743	5187	6273
Utekonkurrerende industri	12900	19561	4356	4584	4859	5763
Hjemmekonkurrerende industri	43219	43479	11510	11217	9502	11250
Elektrisitetforsyning	12385	14659	4543	2776	2805	4535
Bygge- og anleggs- virksomhet	32534	33593	8184	8498	8315	8596
Varehandel	43988	44275	10871	11199	10432	11773
Utenriks sjøfart og oljeboring	2870	4771	1372	1100	1069	1230
Utenriks sjøfart ...	2803	4161	1312	1018	884	947
Oljeboring	67	610	60	82	184	283
Samferdsel	24208	27818	6084	7692	6936	7106
Boligtjenester	14131	16397	3753	4121	4222	4300
Annen nærings- virksomhet	94196	100266	24226	24951	25786	25302
Hotell- og restaurantdrift	8730	9413	2123	2366	2838	2086
Finansiell tjeneste- yting	29691	29875	7365	7339	7520	7651
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	25008	27450	6568	6886	7046	6951
Tjenesteyting ellers	30766	33528	8171	8360	8383	8614
Offentlig forvaltnings- virksomhet	80722	86850	21015	22109	21775	21950
Statlig forvaltnings- virksomhet	24780	26353	6182	6978	6502	6692
Forsvar	6923	7361	1686	1886	1896	1894
Undervisning	4634	4972	1212	1368	1093	1298
Helsetjenester	1505	1565	368	423	385	388
Annen tjeneste- produksjon	11718	12455	2915	3300	3127	3112
Kommunal forvaltnings- virksomhet	55942	60496	14833	15132	15273	15258
Undervisning	17550	18884	4529	4750	4831	4774
Helsetjenester	28057	30452	7537	7579	7634	7701
Annen tjeneste- produksjon	10335	11161	2767	2803	2808	2783
Korreksjonsposter	-25026	-24160	-5954	-5919	-6098	-6189
MEMO:						
Fastlands-Norge	373831	405615	98140	99441	102719	105314
Skjermede næringer .	309065	333448	79414	81375	86719	85939
Utekonkurrerende næringer	14549	21307	4761	5054	5300	6193
Hjemmekonkurrerende næringer	50217	50860	13965	13012	10701	13182

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

23*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A23. LØNNKOSTNADER ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Lønnskostnader	305451	323056	79078	81476	79345	83157
Næringsvirksomhet	224730	236206	58063	59367	57570	61207
Primærnæringer	2395	2483	706	691	504	583
Jordbruk	583	603	77	221	204	100
Skogbruk	1019	973	400	265	73	234
Fiske og fangst	793	907	228	205	226	249
Oljeutvinning og rør- transport	7021	7524	1916	1792	1780	2035
Utvinning av råolje og naturgass	6969	7468	1901	1778	1768	2021
Rørtransport	52	55	15	13	13	15
Industri og berg- verksdrift	62003	63742	16489	16197	14502	16555
Bergverksdrift	1179	1157	264	317	290	286
Skjermet industri ..	15870	16810	4145	4328	3895	4442
Utekonkurrerende industri	9418	9710	2427	2429	2379	2475
Hjemmekonkurrerende industri	35536	36065	9653	9124	7938	9351
Elektrisitetsforsyning	4067	4265	1054	1069	1070	1072
Bygge- og anleggs- virksomhet	26537	27274	6663	6895	6755	6961
Varehandel	39197	41672	9902	10204	10264	11302
Utenriks sjøfart og oljeboring	4575	4438	1037	1094	1171	1136
Utenriks sjøfart ...	3705	3547	808	865	953	921
Oljeboring	870	891	229	229	218	215
Samferdsel	27233	28446	6785	7353	6976	7333
Boligtjenester	311	342	83	85	87	87
Annen nærings- virksomhet	51389	56021	13428	13988	14463	14143
Hotell- og restaurantdrift	6838	7319	1683	1863	2186	1587
Finansiell tjeneste- yting	13138	14589	3495	3591	3648	3854
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	13765	15441	3699	3867	3955	3919
Tjenesteyting ellers	17648	18672	4550	4666	4673	4782
Offentlig forvaltnings- virksomhet	80722	86850	21015	22109	21775	21950
Statlig forvaltnings- virksomhet	24780	26353	6182	6978	6502	6692
Forsvar	6923	7362	1686	1886	1896	1894
Undervisning	4634	4972	1212	1368	1093	1298
Helsetjenester	1505	1565	368	424	385	388
Annen tjeneste- produksjon	11718	12455	2916	3300	3127	3112
Kommunal forvaltnings- virksomhet	55942	60496	14833	15132	15273	15258
Undervisning	17550	18884	4529	4750	4831	4774
Helsetjenester	28057	30452	7537	7579	7634	7701
Annen tjeneste- produksjon	10335	11161	2768	2803	2808	2783
MEMO:						
Fastlands-Norge	293855	311095	76125	78590	76394	79986
Skjermede næringer .	245911	262282	63152	66251	65488	67391
Utekonkurrerende næringer	10597	10867	2692	2746	2668	2762
Hjemmekonkurrerende næringer	37348	37946	10281	9594	8237	9834

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A24. DRIFTSRESULTAT ETTER NÆRING. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-1988-			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Driftsresultat	99501	105484	26649	23501	28316	27018
Næringsvirksomhet	124527	129644	32603	29419	34415	33207
Primærnæringer	16287	16073	3070	1308	8054	3641
Jordbruk	11101	10572	1244	-17	7155	2191
Skogbruk	2163	2702	1081	718	217	686
Fiske og fangst	3024	2800	746	607	683	764
Oljeutvinning og rør- transport	21230	10631	4298	2644	2093	1596
Utvinning av råolje og naturgass	17786	8061	3521	2053	1595	892
Rørtransport	3444	2570	776	591	498	704
Industri og berg- verksdrift	16008	23619	5154	5817	5487	7161
Bergverksdrift	470	589	141	153	151	144
Skjermet industri ..	4373	5765	1227	1415	1292	1831
Utekonkurrerende industri	3482	9851	1928	2155	2480	3287
Hjemmekonkurrerende industri	7683	7413	1857	2093	1564	1899
Elektrisitetforsyning	8318	10394	3489	1707	1735	3463
Bygge- og anleggs- virksomhet	5997	6319	1521	1603	1560	1635
Varehandel	4791	2604	968	996	168	471
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1705	333	336	6	-102	94
Utenriks sjøfart ...	-902	614	505	153	-68	25
Oljeboring	-802	-281	-169	-147	-34	69
Samferdsel	-3025	-628	-701	339	-39	-227
Boligtjenester	13820	16055	3670	4036	4136	4213
Annen nærings- virksomhet	42806	44245	10798	10963	11324	11159
Hotell- og restaurantdrift	1892	2094	440	502	652	499
Finansiell tjeneste- yting	16553	15285	3869	3747	3872	3797
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	11243	12009	2868	3019	3090	3031
Tjenesteyting ellers	13118	14857	3620	3694	3710	3832
Offentlig forvaltnings- virksomhet	0	0	0	0	0	0
Korreksjonsposter	-25026	-24160	-5954	-5919	-6098	-6189
MEMO:						
Fastlands-Norge	79976	94520	22015	20851	26326	25328
Skjermede næringer .	63154	71165	16262	15124	21231	18549
Utekonkurrerende næringer	3952	10440	2069	2309	2631	3431
Hjemmekonkurrerende næringer	12870	12914	3684	3418	2463	3349

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A25. FAKTORINNTEKT ETTER INSTITUSJONELL SEKTOR. 1) MILL.KR.

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Faktorinntekt	337 509	369 587	370 804	404 953	428 542
Lønn 2)	185 206	205 409	232 416	261 321	274 158
Husholdninger	184 926	205 089	232 036	260 941	273 778
Utlandet 3)	280	320	380	380	380
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden 2)	31 144	34 258	38 996	44 130	48 898
Driftsresultat 4)	121 159	129 920	99 392	99 502	105 486
Husholdninger	40 805	41 691	45 249	50 355	53 186
Finansinstitusjoner	-7 836	-7 478	-7 971	-8 947	-8 962
Offentlig eide banker	-346	61	-117	118	1 209
Private finansinstitusjoner	-7 490	-7 539	-7 854	-9 065	-10 171
Ikke-personlige foretak	88 191	95 707	62 114	58 094	61 262
Private foretak	57 934	65 272	43 506	39 509	48 123
Offentlig eide foretak	30 257	30 435	18 608	18 585	13 139

1) Mens inntektsregnskapet er under utvikling, vil tall i tabellene A25, A26, A27, A28, A29, A30 og A31 være å anse som foreløpige. 2) Summen av lønn og arbeidsgiveravgift til folke-trygden svarer til lønnskostnader i tabell A23. 3) Lønn opptjent i Norge utbetalt til utlendinger. 4) Driftsresultat opptjent etter institusjonell opprinnelsessektor.

TABELL A26. HUSHOLDNINGER. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR.

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Inntekter	349 473	382 227	432 429	490 014	528 875
Lønn 2)	185 034	205 209	232 162	261 073	273 922
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden	31 144	34 258	38 996	44 130	48 898
Driftsresultat	40 805	41 691	45 249	50 355	53 186
Renteinntekter	18 719	21 381	27 850	34 987	39 682
Stønader fra det offentlige	67 917	73 819	81 525	92 072	105 161
Stønader fra utlandet	1 291	1 402	1 268	1 487	1 564
Andre inntekter	4 563	4 466	5 379	5 910	6 462
-Utgifter	126 929	143 010	169 480	206 467	228 574
Direkte skatter og trygdepremier	99 198	110 104	126 585	148 338	159 841
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden	31 144	34 258	38 996	44 130	48 898
Andre direkte skatter og trygde- premier	68 054	75 846	87 589	104 208	110 943
Renteutgifter	24 081	28 838	37 489	51 866	61 974
Andre utgifter	3 650	4 068	5 406	6 263	6 759
= Disponibel inntekt	222 544	239 217	262 949	283 547	300 301
- Privat konsum	210 921	245 439	278 909	297 641	308 753
= Sparing	11 623	-6 222	-15 960	-14 094	-8 452

1) Se note 1, tabell A25. 2) Medregnet lønn opptjent i utlandet.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A27. OFFENTLIG FORVALTNING. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) 2) MILL.KR.

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Inntekter	241 792	278 245	285 148	316 606	333 015
Direkte skatter og trygdepremier	138 147	157 904	146 769	167 254	177 293
Indirekte skatter	78 200	91 037	99 922	107 059	107 043
Renteinntekter	20 552	24 780	33 290	39 935	42 988
Andre inntekter	4 893	4 525	5 167	2 358	5 691
- Utgifter	114 481	125 169	142 417	160 571	177 559
Subsidier	25 709	26 936	29 569	31 515	33 638
Renteutgifter	15 018	17 393	22 324	24 061	22 863
Stønader til private konsumenter	67 917	73 819	81 525	92 072	105 161
Stønader til utlandet	3 870	4 210	4 947	5 283	5 305
Andre utgifter	1 967	2 811	4 052	7 640	10 592
= Disponibel inntekt	127 311	153 076	142 731	156 035	155 456
- Offentlig konsum	84 099	92 654	101 580	116 073	122 613
= Sparing	43 212	60 422	41 151	39 962	32 843

1) I denne tabell og ellers i nasjonalregnskapet er skatter, avgifter, subsidier og stønader i prinsippet registrert med de i året påløpte (i motsetning til innbetalte) beløp. Tallene for offentlige inntekter og utgifter i nasjonalregnskapet avviker derfor fra tallene i de offentlige regnskaper. 2) Se note 1, tabell A25.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A28. FINANSINSTITUSJONER. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR.

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Inntekter	72 230	86 300	117 996	147 965	162 333
Driftsresultat	-7 836	-7 478	-7 971	-8 947	-8 962
Renteinntekter	69 651	83 455	113 599	143 706	156 788
Andre inntekter	10 415	10 323	12 368	13 206	14 507
- Utgifter	66 844	81 664	108 530	130 670	149 332
Direkte skatter og trygdepremier	589	611	639	584	518
Renteutgifter	51 207	64 736	89 761	114 499	128 092
Andre utgifter	15 048	16 317	18 130	15 587	20 722
= Disponibel inntekt	5 386	4 636	9 466	17 295	13 001
= Sparing	5 386	4 636	9 466	17 295	13 001

TABELL A29. IKKE-PERSONLIGE FORETAK. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Inntekter	112 569	126 448	106 527	109 447	122 977
Driftsresultat	88 191	95 707	62 114	58 094	61 262
Renteinntekter	9 044	14 746	22 348	22 248	26 934
Andre inntekter 2)	15 334	15 996	22 065	29 105	34 781
- Utgifter	95 107	103 969	95 578	101 615	109 294
Direkte skatter og trygdepremier	38 436	47 235	19 545	18 332	16 934
Renteutgifter	36 118	37 666	51 646	55 817	63 594
Andre utgifter 2)	20 553	19 068	24 387	27 466	28 766
= Disponibel inntekt	17 462	22 479	10 949	7 832	13 683
= Sparing	17 462	22 479	10 949	7 832	13 683

1) Se note 1, tabell A25. 2) Inkluderer aksjeutbytte inntekt/utgift, utbytte på eierkapital i stats- og kommuneforetak og netto skadeforsikringserstatninger/-premier.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A30. DISPONIBEL INNTEKT ETTER INSTITUSJONELL SEKTOR. 1) MILL. KR.

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Nettonasjonalprodukt	390 000	433 688	441 157	480 497	501 942
- Renter, aksjeutbytte mv. til utlandet, netto	13 142	9 506	9 092	9 259	13 100
= Nasjonalinntekt	376 858	424 182	432 065	471 238	488 841
- Stønader til utlandet, netto	4 156	4 774	5 971	6 528	6 412
= Disponibel inntekt for Norge	372 702	419 408	426 094	464 710	482 429
Fordelt på					
Privat disponibel inntekt	233 044	259 312	273 879	297 739	320 750
Husholdninger	222 544	239 217	262 949	283 547	300 301
Lønnstakere	152 243	164 855	182 411	195 717	..
Personlig næringsdrivende	28 331	28 750	28 665	29 216	..
Trygdede, pensjonister o.a.	41 970	45 612	51 871	58 614	..
Private finansinstitusjoner	3 992	3 771	5 962	8 890	9 303
Private ikke-personlige foretak	6 508	16 324	4 968	5 302	11 146
Offentlig disponibel inntekt	139 658	160 096	152 216	166 970	161 691
Offentlig forvaltning	127 311	153 076	142 731	156 035	155 456
Offentlig eide banker	1 394	865	3 504	8 405	3 698
Offentlig eide foretak	10 953	6 155	5 981	2 530	2 537

TABELL A31. SPARING ETTER INSTITUSJONELL SEKTOR. 1) MILL. KR

	1984*	1985*	1986*	1987*	1988*
Innenlandsk nettoinvestering	53 755	54 633	79 049	78 640	74 910
Overskudd på driftsregnskapet over- for utlandet	23 929	26 682	-33 443	-27 644	-23 846
= Sparing	77 684	81 315	45 606	50 996	51 062
Fordelt på					
Privat sparing	22 123	13 873	-5 030	98	11 997
Husholdninger	11 623	-6 222	-15 960	-14 094	-8 452
Lønnstakere	-1 244	-14 632	-21 284	-21 659	..
Personlig næringsdrivende	10 187	7 554	4 615	3 550	..
Trygdede, pensjonister o.a.	2 680	856	707	4 015	..
Private finansinstitusjoner	3 992	3 771	5 962	8 890	9 303
Private ikke-personlige foretak	6 508	16 324	4 968	5 302	11 146
Offentlig sparing	55 559	67 442	50 636	50 897	39 078
Offentlig forvaltning	43 212	60 422	41 151	39 962	32 843
Offentlig eide banker	1 394	865	3 504	8 405	3 698
Offentlig eide foretak	10 953	6 155	5 981	2 530	2 537

1) Se note 1), tabell A25.

29*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1988/1989-----					
						Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr
Råolje	2.9	3.2	3.5	4.1	4.7	5.0	5.3	6.0	5.1	6.4	6.5
Naturgass	2.3	2.2	2.3	2.4	2.5	2.8	2.9	3.1	2.7	2.9	2.8

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.
Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1988/1989-----					
						Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Produksjon etter næring:											
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	105	107	108	110	111	110	112	109	110	117	113
Bergverksdrift 1)	111	115	124	116	111	103	110	118	119	110	131
Industri	102	105	107	108	107	106	109	110	108	110	105
Kraftforsyning	121	118	111	119	125	129	127	107	121	153	124
Produksjon etter anvendelse:											
Eksport 1)	117	118	119	123	125	125	128	127	127	128	127
Konsum	102	104	104	106	107	107	109	106	105	109	110
Investering 2)	162	174	175	175	166	156	167	173	168	172	179
Vareinnsats i bygg og anlegg	100	104	109	110	105	98	104	105	99	104	108
Vareinnsats ellers	93	94	94	96	97	96	99	97	97	102	99

1)Utenom utvinning av olje og naturgass.

2)Se merknad etter tabell 17.

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1986	1987	1988	-----1988/1989-----					
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Industri ialt	1.6	1.7	-1.1	-2.9	-2.2	-2.2	-1.6	-3.5	-1.3
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	1.7	1.3	-1.7	-5.8	-3.9	-5.8	-6.2	-8.2	-2.8
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-1.0	-7.4	-15.2	-17.9	-17.9	-21.2	-20.9	-21.7	-15.7
Trevarer	2.1	-1.7	-4.4	-6.3	-6.7	-5.2	-5.4	-8.7	-6.2
Treforedling	-1.3	-1.0	0.8	6.1	8.9	5.4	7.5	4.7	10.4
Grafisk produksjon og forlagsv.	2.7	2.0	1.2	0.8	-0.5	-0.3	0.9	0.6	2.5
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	-0.4	5.2	-1.1	-9.2	-8.8	-5.7	-3.6	-4.2	-6.5
Mineralske produkter	9.6	3.0	-5.7	-9.8	-7.6	-8.7	-9.4	-12.5	-10.2
Jern, stål og ferrolegeringer	-5.7	-4.7	6.2	7.1	6.7	3.2	2.4	1.7	5.7
Ikke-jernholdige metaller	1.8	11.7	9.4	10.2	9.1	9.2	6.5	5.4	6.0
Metallvarer	3.7	0.0	-3.2	-4.4	-2.6	-3.1	-2.2	-5.9	-2.6
Maskiner	3.0	1.0	-5.3	-3.5	-3.3	-2.7	-0.9	-1.2	-0.1
Elektriske apparater og materiell	5.8	6.3	2.8	1.4	2.8	2.5	1.8	-3.2	0.8
Transportmidler	-2.0	-2.8	-2.9	-2.4	-2.0	-3.3	-0.8	-2.0	1.9
Tekn. og vitensk. instr. mv.	4.7	-1.0	-1.6	-4.6	-2.1	-2.1	-0.6	-2.5	1.6
Industriproduksjon ellers	6.2	-7.5	-2.8	-4.9	-1.9	-1.6	-4.2	-14.4	-13.7

1)Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

30*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B4: ORDREILGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser, 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	-----1987-----				-----1988-----				1989
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	233	210	221	227	228	211	209	235	238	219	218	233	244
For eksport	239	219	240	251	251	241	219	247	268	220	229	286	284
Fra hjemmemarkedet	225	199	196	194	181	172	179	251	178	217	184	196	171
Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	231	220	252	350	225	237	265	282	301	333	338	427	446
For eksport	246	227	274	380	240	257	291	307	328	359	365	466	484
Fra hjemmemarkedet	181	193	181	250	176	172	188	186	205	249	254	290	312
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	200	203	216	220	207	213	236	209	218	217	215	228	232
For eksport	231	224	263	283	257	247	290	258	263	301	250	320	417
Fra hjemmemarkedet	188	195	197	194	181	206	205	195	195	190	193	198	153

TABELL B5: ORDERRESERVER - INDUSTRI

Orderreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser, 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	-----1987-----				-----1988-----				1989
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:													
Orderreserver i alt	258	228	207	189	231	196	176	225	207	177	157	214	207
For eksport	247	186	177	183	196	154	130	227	200	158	134	238	215
Fra hjemmemarkedet	272	282	245	197	274	249	233	223	215	201	186	185	197
Produksjon av metaller:													
Orderreserver i alt	132	116	137	212	127	120	144	156	184	188	206	269	315
For eksport	151	127	164	251	149	143	174	191	228	221	238	316	372
Fra hjemmemarkedet	81	85	65	109	70	60	65	64	68	103	121	144	167
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Orderreserver i alt	222	249	257	255	259	259	260	248	252	270	251	246	262
For eksport	260	305	335	363	335	322	344	337	367	359	363	366	449
Fra hjemmemarkedet	205	225	224	209	227	233	225	209	203	233	204	195	181

31*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B6: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Volumindekser. 1982=100.

	1985	1986	1987	1988	1986				1987				1988					
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	
Industri og engroshandel:																		
Lager i alt:	86	86	83	77	87	86	83	82	80	79	79	76	74					
Norskproduserte varer:																		
For innenlandsk bruk	94	95	96	90	99	98	93	96	95	93	91	90	87					
For eksport	73	67	64	57	66	65	65	63	61	59	55	56	56					
Importerte varer:																		
Lager i alt	86	89	81	75	88	86	85	77	75	76	81	72	70					
Industri:																		
Lager i alt	81	80	77	72	80	80	79	75	75	74	75	69	70					
Lager av egne produkter	82	79	78	72	78	81	80	76	75	76	75	67	69					
Lager av råstoffer	80	84	77	72	87	78	78	73	77	70	77	71	71					
Lager etter vare:																		
Jern og stål	84	79	71	66	77	77	71	68	68	66	68	66	64					
Andre uedle metaller	62	60	54	43	62	59	62	50	44	39	47	41	45					
Tre- og treforedl.prod.	79	75	74	83	68	77	75	72	72	82	92	81	77					

TABELL B7: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer. 2)

	1985	1986	1987	1988	1987				1988				1989	
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv		
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:														
Kvinner	28	24	25	33	24	22	29	23	27	28	38	40	47	
Menn	26	18	21	36	28	17	19	19	27	37	37	44	61	
Totalt	54	42	45	70	52	39	48	42	54	65	75	84	108	
Tallet på sysselsatte 1)	2021	2086	2126	2109	2113	2140	2117	2133	2126	2126	2123	2079	2050	

1) F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.

2) Omlegging av AKU f.o.m. 2.kvartal 1988.

TABELL B8: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1986	1987	1988	1988/1989							
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai		
Sesongjusterte tall:											
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	36.2	32.4	49.3	68.5	79.2	80.3	76.3	80.3	82.4		
Ujusterte tall:											
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	36.2	32.4	49.3	69.7	86.6	85.8	79.0	79.7	76.3		
Herav: Permitterte 1000 pers.	3.5	4.6	9.4	16.9	22.5	22.9	19.4	18.3	17.4		
Ledige plasser 1000 pers.	10.5	12.4	8.7	3.6	5.4	7.6	8.3	11.2	8.7		
Arbeidsløshetsprosenten 1)	1.8	1.5	2.3	3.2	4.0	3.9	3.6	3.7	3.5		
Arb.løse/led.plasser	3.5	2.7	7.0	19.5	15.9	11.3	9.5	7.1	8.8		

1) Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

32*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B9: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	---1987---				-----1988-----				---1989---	
				3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv		
Utførte	3352	4048	3621	3983	5094	3683	3812	3552	3437	2840	..		
Antatte	3439	4080	3765	3359	5222	3673	3680	3716	3990	3369	3566		

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	-----1988/1989-----						
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	
Boliger satt igang		2.4	2.4	2.3	2.4	2.4	2.6	2.7	2.4	1.9
Boliger under arbeid		30.0	31.8	32.1	30.5	30.4	30.1	30.6	30.6	29.4
Boliger fullført		2.2	2.4	2.5	3.0	2.6	2.5	2.3	2.5	2.0

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks. 1985=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1988-----						
						Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	
Omsetning ialt		90	100	105	99	91	90	95	89	81	87	84

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1985	1986	1987	-----1988-----						
				Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	
Omsetning ialt	10.5	5.5	-5.5	-10.4	-8.3	-8.9	-9.8	-11.5	-12.0	
Detaljomsætning etter næring:										
Nærings- og nytelsesmidler	0.2	0.7	-2.6	-2.7	-2.2	-2.6	-3.3	-3.5	-5.4	
Bekledning og tekstilvarer	5.9	2.7	-12.1	-12.7	-10.3	-12.3	-12.5	-14.8	-15.2	
Møbler og innbo	6.9	8.9	-5.0	-10.9	-7.2	-5.8	-7.6	-9.4	-9.0	
Jern, farge, glass, stent. og sport	1.9	1.0	2.6	1.5	1.9	1.7	-2.0	-4.5	-6.2	
Ur, opt., musikk, gull og sølv	1.5	7.4	-9.5	6.7	8.4	4.5	1.3	-2.8	-6.1	
Motorkjøretøyer og bensin	31.3	12.7	-8.8	-21.1	-18.1	-19.0	-19.9	-22.4	-23.4	
Reg. nye personbiler	49.5	6.6	-32.5	-41.9	-40.8	-42.8	-44.4	-46.9	-50.8	

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

33*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1986	1987	1988	1987				1988			
				1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri, kvinner	58.4	67.8	72.0	65.6	67.1	68.4	70.1	70.6	72.0	72.3	73.0
Industri, menn	69.7	81.0	85.4	78.3	80.9	81.5	83.3	84.0	86.2	85.6	85.8
Bygge- og anl., menn	79.5	94.8	100.0	89.0	94.0	97.2	98.8	98.9	101.1	99.0	101.0

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1986	1987	1988	1988/1989						
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	
Ialt	7.2	8.7	6.7	5.6	5.2	4.9	4.3	4.6	4.7	
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt	9.2	7.6	6.3	4.8	3.3	3.0	1.9	2.9	3.3	
Drikkevarer og tobakk	9.2	10.5	6.8	3.3	5.3	5.2	5.5	5.5	5.7	
Klær og skotøy	8.9	8.9	5.8	3.8	4.2	4.2	2.6	3.7	2.7	
Bolig, lys og brensel	4.8	7.4	8.3	7.8	6.5	6.6	5.8	5.8	5.8	
Møbler og husholdningsartikler	7.4	8.4	5.9	5.1	4.8	4.8	4.0	3.8	3.7	
Helsepleie	7.2	5.5	3.6	4.0	4.1	4.2	4.4	4.2	5.1	
Reiser og transport	6.0	11.4	6.7	6.2	5.7	5.2	5.1	5.4	6.1	
Fritidssysler og utdanning	7.0	8.1	6.4	4.6	4.9	4.3	4.2	4.1	4.2	
Andre varer og tjenester	8.1	8.2	6.2	5.7	5.1	4.9	4.7	4.5	4.5	
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer	10.0	9.1	6.0	3.3	1.7	1.2	0.5	1.1	1.5	
Andre norskproduserte konsumvarer	4.4	8.5	6.9	5.8	4.7	4.8	4.1	4.5	5.1	
Importerte konsumvarer	10.0	9.2	5.6	4.1	3.8	3.4	3.0	3.5	3.2	
Husleie	4.8	6.0	7.9	8.6	8.6	8.6	7.5	7.5	7.5	
Andre tjenester	8.3	9.4	7.1	6.6	7.1	6.4	6.0	5.8	5.9	

TABELL B15: ENGROSPRISER.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1986	1987	1988	1988/1989					
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai
Ialt	2.8	6.0	5.3	5.8	5.2	5.4	6.1	6.3	6.1
Matvarer og levende dyr	9.5	4.2	3.7	2.9	1.7	2.4	2.8	2.7	3.3
Drikkevarer og tobakk	8.3	9.9	5.3	3.1	4.5	4.3	4.2	4.1	4.2
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	-0.5	4.8	12.9	16.5	14.3	14.8	16.7	15.4	13.5
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	-10.6	6.9	1.9	2.7	3.6	5.5	8.2	10.6	10.1
Dyre- og plantefett, voks	-14.6	-0.7	10.2	11.2	6.2	6.3	5.6	5.4	5.3
Kjemikalier	2.2	4.6	7.7	10.8	9.6	10.3	9.1	9.2	8.9
Bearbeidde varer etter materiale	4.1	6.5	6.8	7.6	7.3	6.7	6.6	6.5	5.9
Maskiner og transportmidler	7.6	6.8	4.7	4.7	4.1	3.3	3.7	3.7	3.9
Forskjellige ferdigvarer	6.0	7.5	6.5	6.4	4.9	4.3	4.1	4.3	4.4

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B16: UTENRIKSHANDELEN - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1988/1989-----					
						Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai
Eksport 1)	5.8	6.2	5.8	6.5	7.9	7.9	8.3	8.3	8.6	9.3	9.1
Import 2)	9.0	10.7	12.2	12.0	11.6	10.9	10.8	11.3	10.8	11.6	11.1
Import 1)	8.6	10.4	12.0	11.8	11.5	10.9	10.8	11.2	10.7	11.4	..

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip og oljeplattformer.

TABELL B17: UTENRIKSHANDELEN - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. 3 måneders sentrert gjennomsnitt. 1980=100. Årsindeksene er gjennomsnitt av tall for enkeltmånedene.

	1982	1983	1984	1985	1986	-----1987-----					
						Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.
Sesongjusterte tall:											
Eksportvolum 1)	102	112	119	121	119	128	127	127	132	130	128
Importvolum 2)	105	103	118	134	152	139	142	145	148	150	145
Ujusterte tall:											
Eksportpriser 1)	110	114	126	133	127	132	133	135	135	136	135
Importpriser 2)	111	115	119	127	128	137	135	133	130	126	125

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip, oljeplattformer og råolje

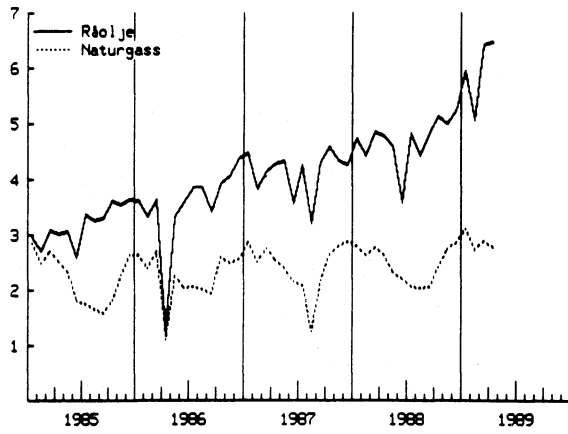
MERKNAD TIL TABELL B2.

2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformen er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

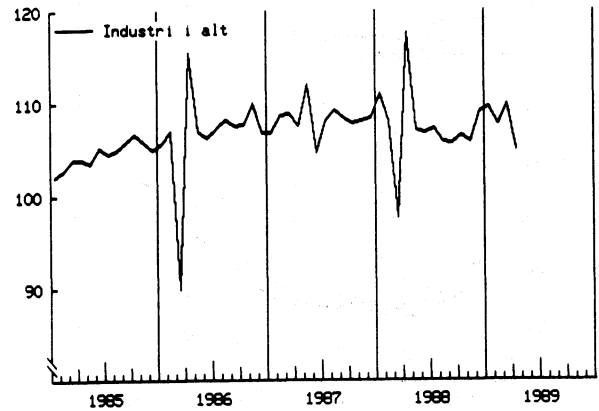
KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

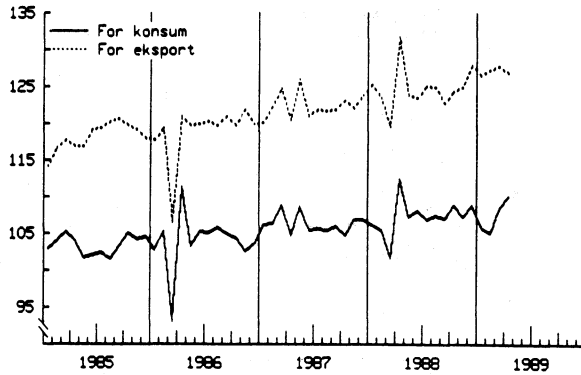

PRODUKSJONSINDEKS
Sesongjustert. 1980=100

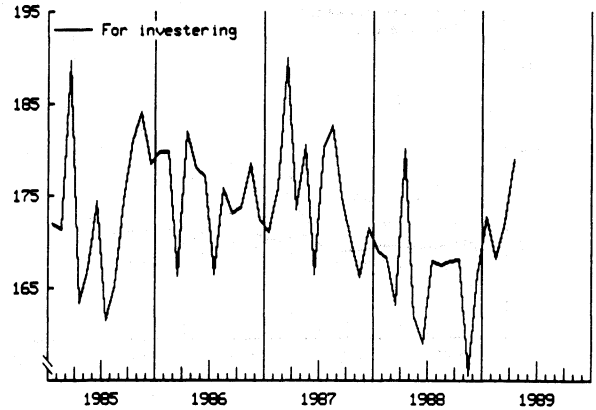
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

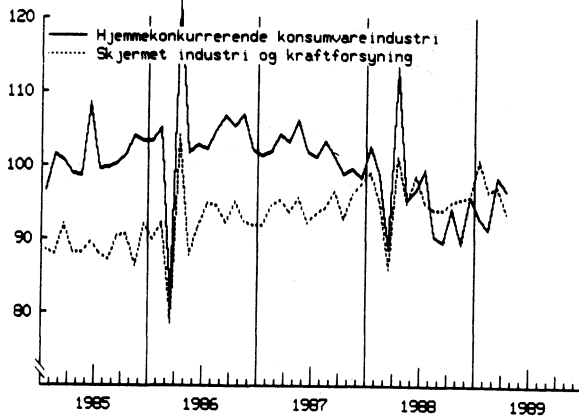
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

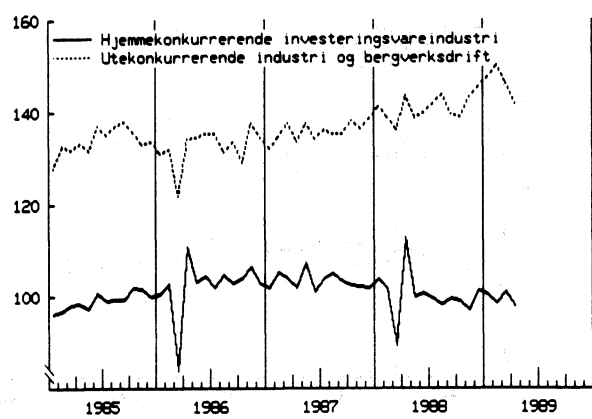
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

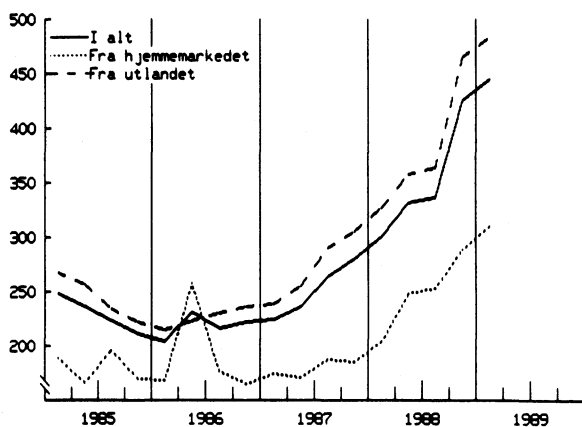
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

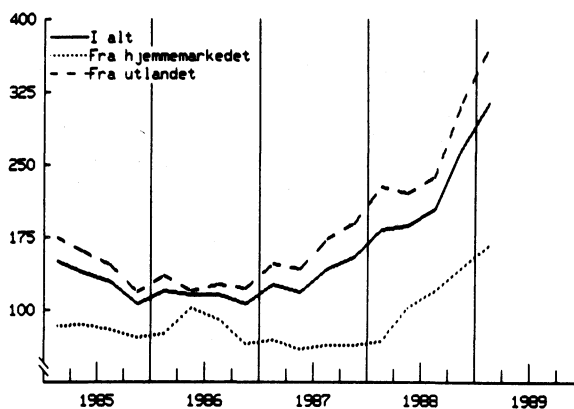

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

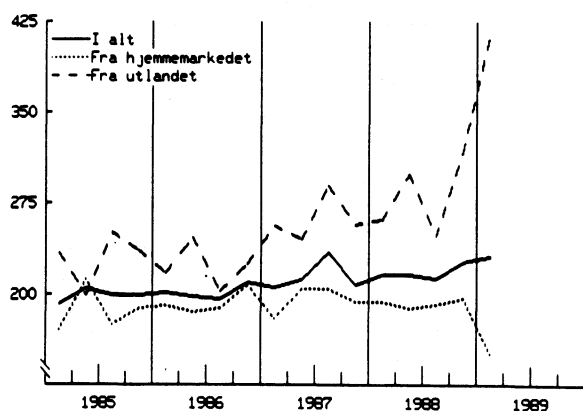
ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

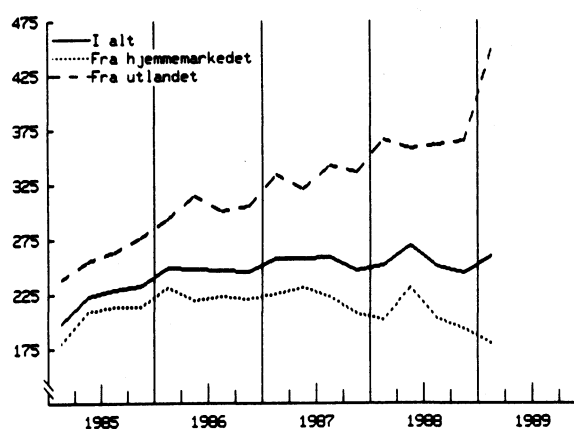
ORDRERESERVER
Metaller
Ujustert verdiindeks. 1976=100

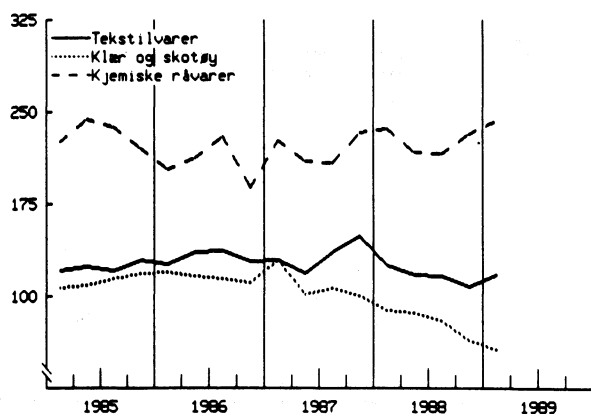
ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

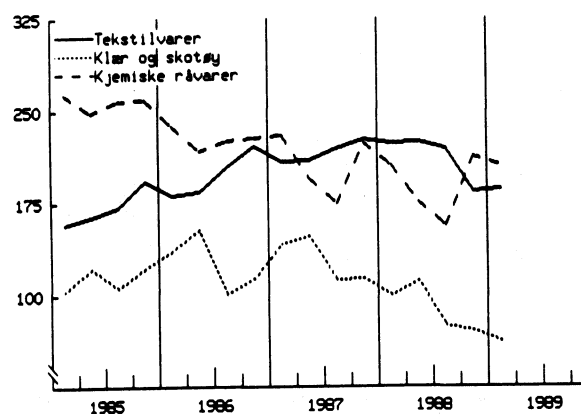
ORDRERESERVER
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

ORDRETILGANG
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

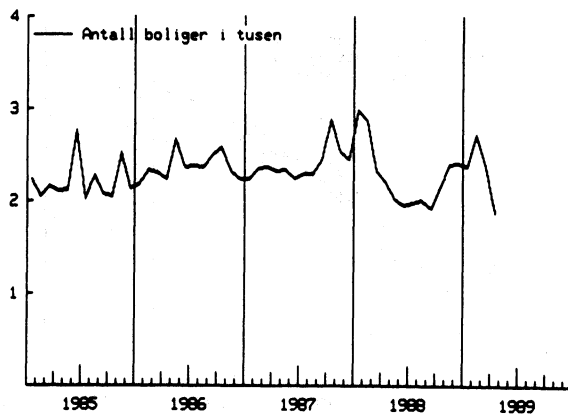

ORDRERESERVER
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

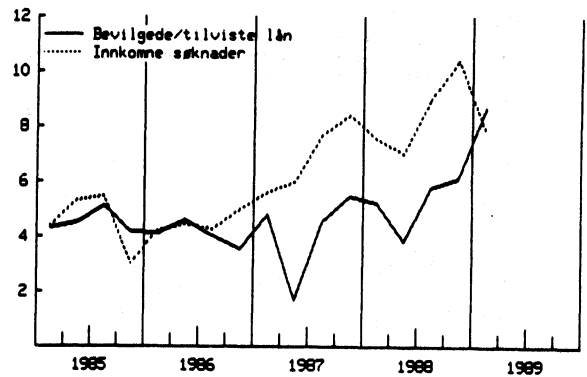

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

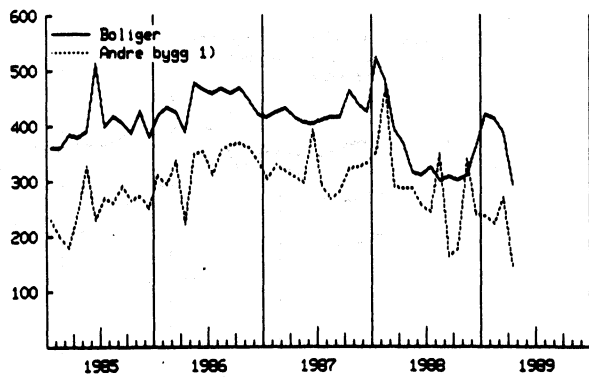
BYGG
Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
Sesongjustert.

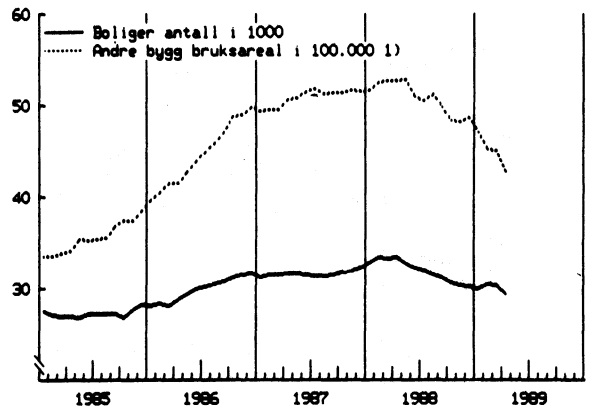

BYGG SATT I GANG
Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

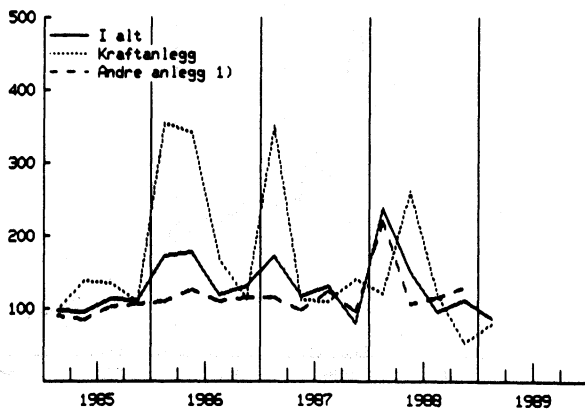
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

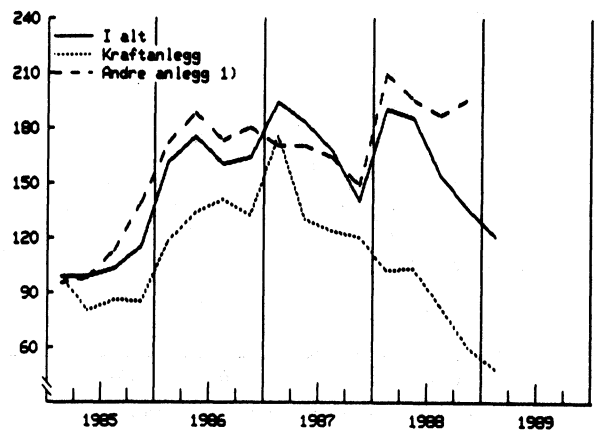

1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

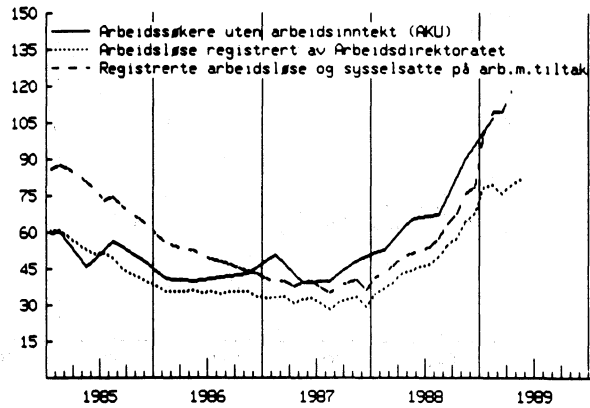
ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordreservert. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

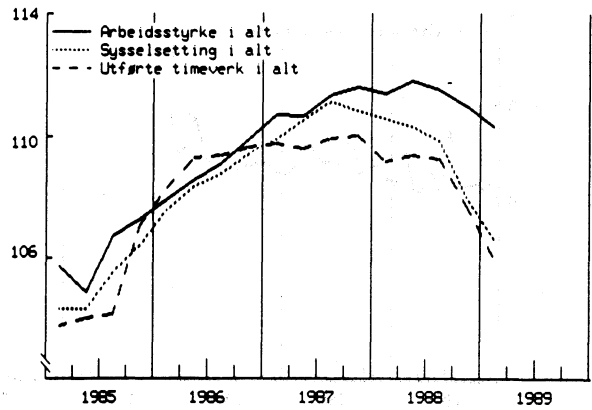
KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

ARBEIDSLLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

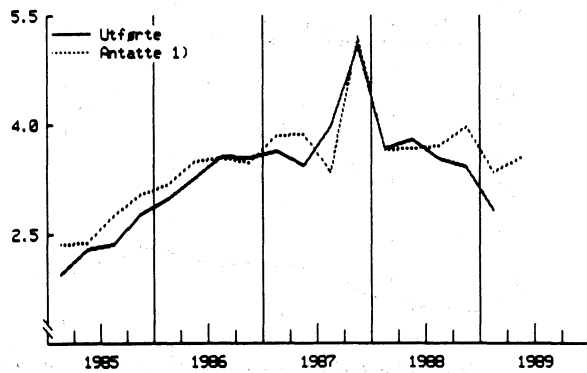

ARBEIDSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1) 1980=100. Sesongjustert.

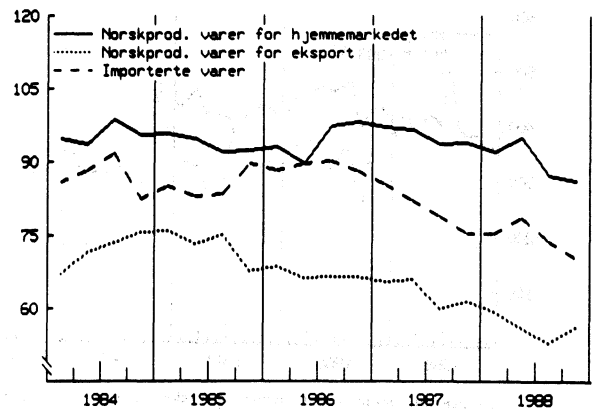

1) Justert for omlegging av AKU f.o.m. 2. kv. 1988.

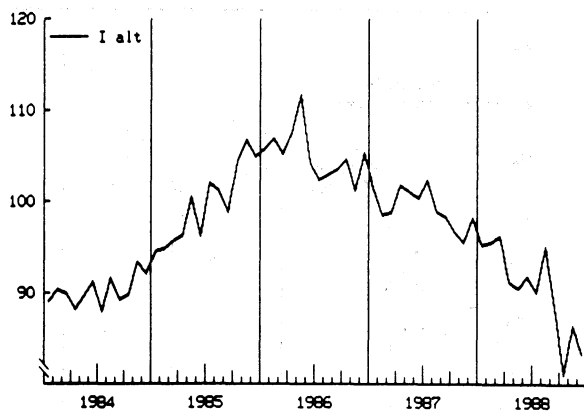
ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

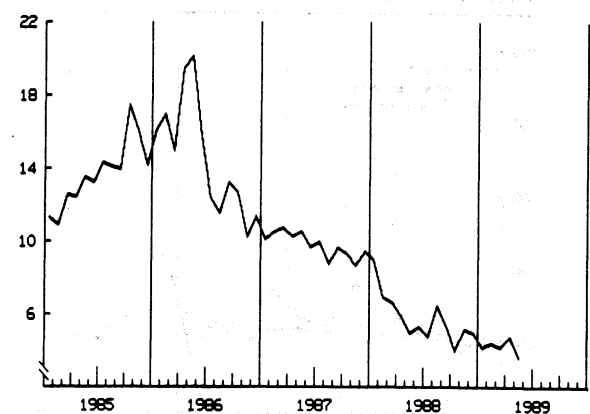
LAGER
Industri og engroshandel.
Sesongjustert volumindeks. 1982=100

DETALJOMSETNING
Sesongjustert volumindeks. 1985=100

REGISTRERTE NYE PERSONBILER
1000 stk. Sesongjustert.

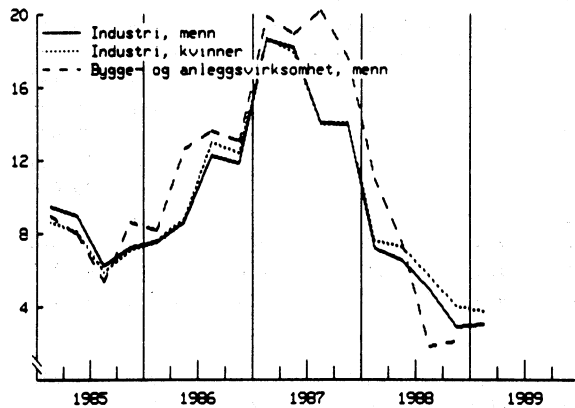

1) Publikseringen er innstilt f.o.m. januar 1989.

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

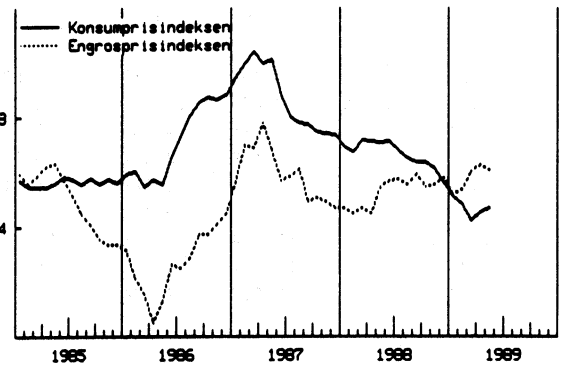
LØNNINGER

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år tidligere.

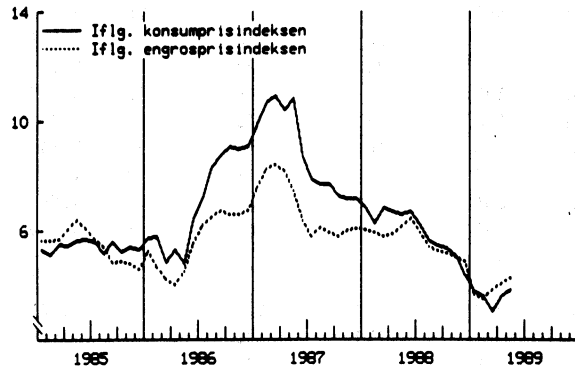
INNELANDSKE PRISER

Prosent endring fra ett år tidligere.

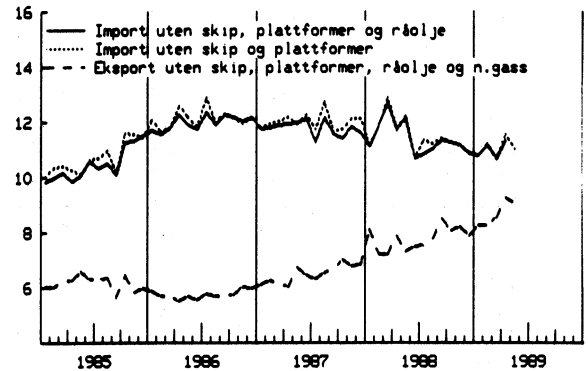
PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1)

Prosent endring fra ett år tidligere.

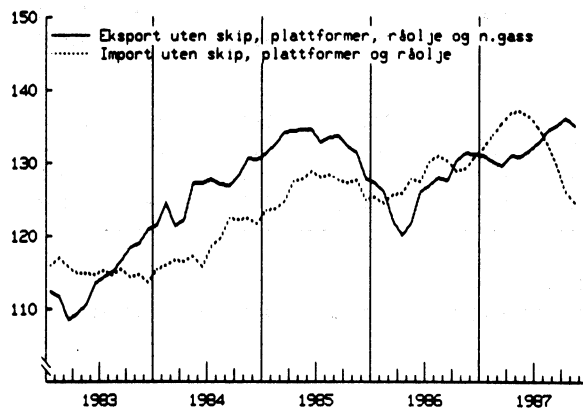
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER 1)

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER 1)

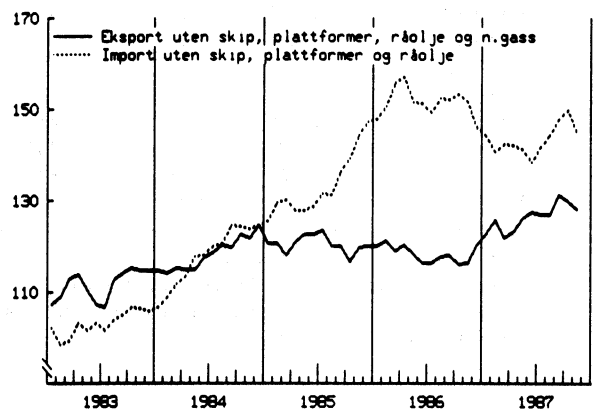
Prisindekser (enhetspriser). 3 mnd. gj.snitt. 1980=100.

1) Tall er ikke publisert f.o.m 1988.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER 1)

Sesongjustert volumindeks. 3 mnd. gj.snitt. 1980=100.

1) Tall er ikke publisert f.o.m 1988.

40*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON OG EKSPORT AV RÅOLJE ¹ FRA NORSK SOKKEL. 1000 TONN ².

	Produksjon							Eksport	
	Total ³	Ekofisk	Statfjord	Valhall	Ula	Gullfaks	Oseberg	Andre	Total
1980	24.451	21.531	2.839					81	23.197
1981	23.450	16.273	6.575					602	20.453
1982	24.515	14.150	9.441	67				857	20.666
1983	30.482	13.031	15.803	769				880	25.623
1984	34.682	11.172	18.610	2.419				2.481	30.064
1985	38.410	10.417	24.036	2.452				2.512	32.602
1986	42.424	8.658	29.402	2.254	734	34	241	1.128	35.376
1987	50.461	8.262	30.100	3.009	4.124	3.549	676	741	41.757
1988*	56.652	9.534	29.630	3.289	4.400	7.722	986	1.088	47.697
Januar-april									
1988	18.847	2.975	10.387	1.094	1.541	2.257	351	242	15.225
1989	23.996	3.515	9.472	1.185	1.466	4.554	3.245	559	21.556
1987									
Januar	4.482	713	2.861	256	374	132	70	73	3.687
Februar	3.835	648	2.269	250	333	163	106	66	3.163
Mars	4.158	673	2.587	272	300	219	34	73	3.213
April	4.287	701	2.600	255	369	226	71	65	3.688
Mai	4.351	661	2.648	272	377	265	53	75	3.917
Juni	3.571	599	2.073	266	247	264	69	53	2.931
Juli	4.261	690	2.391	293	388	362	66	71	3.885
August	3.226	185	2.299	82	109	436	69	46	2.312
September	4.328	624	2.511	292	336	461	35	69	3.648
Oktober	4.606	715	2.667	302	396	456	-	70	4.084
November	4.339	649	2.579	288	364	353	34	72	3.563
Desember	4.272	630	2.708	274	332	187	69	72	3.666
1988*									
Januar	4.748	741	2.682	282	397	477	105	62	3.871
Februar	4.431	694	2.503	264	364	479	70	57	3.515
Mars	4.865	770	2.635	278	395	657	70	60	3.887
April	4.802	770	2.567	270	385	644	106	60	3.952
Mai	4.615	781	2.572	275	371	484	70	60	3.691
Juni	3.608	666	2.027	248	276	325	10	56	3.261
Juli	4.858	865	2.502	273	401	735	-	82	3.900
August	4.440	824	2.057	280	385	801	-	93	3.762
September	4.853	840	2.457	269	371	828	-	88	4.113
Oktober	5.148	857	2.568	279	366	937	-	141	4.474
November	5.011	850	2.436	276	379	911	-	159	4.614
Desember	5.272	874	2.624	295	310	444	555	170	4.657
1989*									
Januar	5.969	922	2.475	303	399	1.090	620	160	5.591
Februar	5.094	829	1.753	275	320	961	804	152	4.658
Mars	6.439	879	2.669	304	390	1.250	798	149	5.405
April	6.494	885	2.575	303	357	1.253	1.023	98	5.902

¹ Inkluderer NGL og kondensat.

² Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

³ Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON OG EKSPORT AV NATURGASS FRA NORSK SOKKEL. MILLIONER SM³ .¹

	Produksjon								Eksport
	Total ²	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Heimdal	Gullfaks	Tommeliten	Andre	Total
1980	25.973	15.938	9.991	44					25.119
1981	26.162	14.760	11.312	86				4	25.197
1982	25.534	14.583	10.810	109				31	24.457
1983	25.831	13.690	11.797	234				110	24.528
1984	27.375	12.800	13.670	291				614	26.240
1985	26.668	11.653	13.691	827				496	25.429
1986	27.802	8.115	12.850	3.464	2.131	-	-	465	25.653
1987	29.689	8.471	12.104	4.333	3.641	225	-	859	27.942
1988	29.853	9.411	10.767	3.919	3.654	727	272	1103	27.858
Januar-april									
1988	10.959	3.170	4.612	1.413	1.194	198	-	372	10.487
1989	11.482	3.465	4.304	1.243	1.247	439	375	411	10.157
1987									
Januar	2.892	822	1.340	332	320	-	-	78	2.790
Februar	2.536	669	1.199	298	295	-	-	81	2.445
Mars	2.785	735	1.325	320	322	3	-	80	2.696
April	2.556	697	1.101	353	315	6	-	79	2.401
Mai	2.427	720	1.016	270	327	6	-	88	2.368
Juni	2.177	727	761	300	306	6	-	76	2.089
Juli	2.119	700	650	330	317	22	-	100	1.923
August	1.262	216	715	151	115	37	-	29	1.126
September ..	2.207	575	859	336	312	45	-	94	2.078
Oktober	2.668	907	913	385	318	46	-	101	2.551
November ...	2.820	857	1.149	376	307	36	-	94	2.736
Desember ...	2.900	883	1.079	446	326	86	-	79	2.738
1988*									
Januar	2.861	781	1.175	437	324	49	-	95	2.643
Februar	2.657	786	1.109	357	276	39	-	91	2.607
Mars	2.795	843	1.182	319	295	59	-	95	2.699
April	2.647	760	1.146	300	299	51	-	91	2.538
Mai	2.342	736	883	304	285	41	-	93	2.197
Juni	2.218	710	798	302	302	31	-	75	2.052
Juli	2.088	743	571	296	322	66	-	90	2.012
August	2.060	777	546	265	306	72	-	94	1.967
September ..	2.090	767	573	280	292	87	-	91	1.910
Oktober	2.438	832	734	304	316	94	64	94	2.153
November ...	2.756	800	1.019	337	313	92	97	98	2.473
Desember ...	2.902	876	1.031	418	324	46	111	96	2.607
1989*									
Januar	3.015	916	1.094	361	328	109	99	105	2.741
Februar	2.746	878	1.012	271	297	90	104	94	2.472
Mars	2.919	799	1.109	353	320	122	109	107	2.524
April	2.803	872	1.089	258	301	117	63	103	2.420

¹ Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.² Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

42*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SOKKEL.¹

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartøydøgn			Gjennomsnitt vanndyp (m)	Gjennomsnitt totaldyp (m)
	Totalt	Undersø- elseshull	Avgrens- ningshull		Totalt	Norske	Uten- landske		
1980	36	26	10	136683	3877			176	3115
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	36	13	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	30	20	143473	4037	3544	493	235	3208
1986	36	26	10	123771	3283	2937	346	236	3353
1987	36	25	11	109882	2468	2266	202	246	3349
1988	29	18	11	118717	2408	2047	361	202	3335
Januar-mai									
1988	9	7	2	39290	1006	859	147		
1989	9	6	3	33438	939	787	152		
1987									
Januar	1	-	1	3402	115	115	-		
Februar	4	2	2	3837	123	123	-		
Mars	1	1	-	10182	167	167	-		
April	2	1	1	2904	150	150	-		
Mai	7	5	2	17260	214	214	-		
Juni	4	2	2	14719	262	240	22		
Juli	1	1	-	6440	276	245	31		
August	5	3	2	14332	244	213	31		
September	3	2	1	8822	204	173	31		
Oktober	5	4	1	16076	251	220	31		
November	1	1	-	7029	241	216	25		
Desember	2	2	-	4879	221	190	31		
1988									
Januar	-	-	-	6262	186	155	31		
Februar	2	1	1	7785	194	169	25		
Mars	1	1	-	6757	222	191	31		
April	5	5	-	7705	182	152	30		
Mai	1	-	1	10781	222	192	30		
Juni	3	1	2	9202	157	127	30		
Juli	3	2	1	10622	194	163	31		
August	-	-	-	3419	186	155	31		
September	6	3	3	21439	212	181	31		
Oktober	3	2	1	14604	247	216	31		
November	4	3	1	13502	205	176	29		
Desember	1	-	1	6639	201	170	31		
1989									
Januar	2	1	1	5745	174	143	31		
Februar	1	1	-	4249	149	121	28		
Mars	2	2	-	6375	201	170	31		
April	4	2	2	10426	192	162	30		
Mai	-	-	-	6643	223	191	32		

¹ Kilde: Oljedirektoratet.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C4: PÅLØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	1986	1987				1988			
	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Letekostnader i alt	1395	760	1031	1404	1756	1055	879	952	1275
Undersøkellesboringer .	737	493	623	673	977	562	606	570	842
Borefartøyer	255	165	170	222	273	196	176	162	234
Transportkostnader ..	59	55	48	80	120	74	81	51	110
Varer	131	115	113	127	234	94	101	105	159
Tekniske tjenester ..	291	158	291	244	349	198	247	251	340
Generelle undersøkelser	178	50	99	218	199	58	137	158	184
Feltevaluering og									
feltutvikling	289	117	176	335	414	264	-10	104	101
Administrasjon og									
andre kostnader	191	100	133	179	166	172	146	120	148

Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	1986	1987				1988			
	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Feltutbygging i alt	6186	4214	4078	5190	7540	3405	5047	4788	6415
Varer	3619	2642	2023	2268	3413	784	1918	2128	3225
Bærestruktur inkl.									
utrustning av skaft ...	822	550	463	645	895	244	701	509	637
Dekk/dekkramme	882	796	477	534	1903	358	418	523	1175
Moduler	1347	1013	721	729	295	-84	482	493	931
Andre varer	568	284	362	359	320	267	317	603	482
Tjenester	2220	1274	1892	2505	3683	2380	2876	2257	2834
Prosjektering og									
prosjekttjenester	599	261	412	570	730	427	835	813	1155
Maritime tjenester	428	166	490	881	1544	753	1011	619	627
Andre tjenester ²	249	263	286	309	573	266	234	166	227
Egne arbeider ²	945	584	703	745	836	934	795	658	825
Produksjonsboring	346	298	163	416	444	241	253	402	355

¹ Omfatter Ekofisk betongkappe, Gullfaks C, Oseberg A, B og C, Øst-Frigg, Tommeliten, Troll-Oseberg gassinjeksjon, Troll Øst, Sleipner Øst, Veslefrikk, Gyda, Snorre og Hod.

² Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C6: RÅOLJEPRISER PR. FAT.¹

	Normpriser i US\$			Offisielle salgspriser i US\$			Spotpriser i US\$			Eksportpris for verden ²		Spotpris i Nkr	
	Ekofisk	Stat- fjord	Brent- blend	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk
1987													
Januar	17.50	17.20	17.55	18.50	18.40	17.14	122.89	131.92
Februar	18.25	17.95	18.30	17.52	16.27	18.92	17.45	17.20	17.19	120.50	120.57
Mars	17.15	16.85	17.20	17.52	16.27	18.92	17.95	17.85	17.35	120.24	123.70
April				17.52	16.27	18.92	18.35	18.40	17.44	118.07	124.57
Mai	18.45	18.30	18.50	17.52	16.27	18.92	18.85	18.65	17.63	117.24	124.02
Juni				17.52	16.27	18.92	18.95	18.80	17.66	118.50	126.15
Juli	19.25	19.00	..	17.52	16.27	18.92	19.85	19.80	17.56	118.53	133.65
August	19.80	19.60	19.90	17.52	16.27	18.92	19.05	18.95	17.80	120.86	128.67
September	18.25	18.10	..	17.52	16.27	18.92	18.55	18.35	17.48	115.89	121.66
Oktober	18.50	18.35	18.65	17.52	16.27	18.92	19.00	18.75	17.52	116.16	124.31
November	18.40	18.25	..	17.52	16.27	18.92	18.10	17.85	17.33	111.26	114.60
Desember	17.60	17.40	17.70	17.52	16.27	18.92	17.20	17.20	16.66	106.29	109.74
1988													
Januar	16.75	16.70	..	17.52	16.27	18.92	16.90	16.80	16.35	103.66	106.51
Februar	16.20	16.15	..	17.52	16.27	18.92	16.15	15.85	15.55	99.68	101.60
Mars	14.65	14.55	14.80	17.52	16.27	18.92	14.80	14.70	13.90	88.13	93.20
April	15.60	15.45	..	17.52	16.27	18.92	16.80	16.60	14.90	92.53	103.09
Mai	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	16.45	16.35	15.25	94.25	101.04
Juni	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	15.65	15.54	14.67	93.59	99.15
Juli	14.95	14.65	..	17.52	16.27	18.92	15.15	14.95	13.81	92.67	100.31
August	15.35	15.05	..	17.52	16.27	18.92	15.20	15.00	13.62	93.84	103.35
September	14.35	14.10	14.30	17.52	16.27	18.92	13.30	13.25	12.32	85.13	91.56
Oktober	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	12.55	12.45	11.04	74.52	84.04
November	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	13.30	13.10	11.12	73.06	86.07
Desember	14.05	13.90	14.00	17.52	16.27	18.92	15.55	15.25	13.07	85.09	99.28
1989													
Januar				17.52	16.27	18.92	17.40	17.05	15.04	100.17	113.55
Februar				17.52	16.27	18.92	17.10	16.60	15.29	102.75	111.55
Mars				17.52	16.27	18.92	18.95	18.60	16.75	113.73	126.29
April				17.52	16.27	18.92	20.55	19.75	18.24	123.85	134.10
Mai				17.52	16.27	18.92	19.05	18.40	17.15	120.91	129.72

¹ Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet.
 Offisielle salgspriser: IEA Oil Market Report.
 Spotpriser: Petroleum Intelligence Weekly.
 Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.
 Valutakurser: Statistisk Månedshefte.

² Offisielle salgspriser veid sammen med eksportvolum.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	2,0	3,5	3,7	3,3	-1,0	0	3/4	1 3/4
Frankrike	0,7	1,5	1,7	2,1	2,3	3 1/2	3	2 1/2
Italia	-0,2	2,8	2,9	2,9	3,1	3 3/4	3 1/2	2 3/4
Japan	3,2	5,1	4,9	2,4	4,3	5 3/4	4 1/2	3 3/4
USA	3,6	6,4	3,0	2,8	3,4	3 3/4	3	2 1/2
Storbritannia	3,4	3,0	3,6	3,2	4,3	4 1/4	3	2
Sverige	2,4	4,0	2,1	1,1	2,4	2 1/2	1 3/4	1 1/2
Forbundsrepublikken Tyskland ..	1,8	3,0	2,0	2,3	1,8	3 3/4	2 1/2	2 3/4
Norge	4,6	5,7	5,3	4,2	3,4	1,1	2 1/2	2 1/2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	2,0	2,8	5,5	3,8	-1,0	-1 1/2	3/4	1 3/4
Frankrike	1,0	1,1	2,4	3,4	2,4	2 1/2	2 1/2	2
Italia	-0,3	1,9	3,0	3,5	4,3	4	3 1/2	3
Japan	3,2	2,7	2,7	3,2	3,9	5	4 3/4	4 1/2
USA	4,7	4,7	4,6	4,3	2,7	2 3/4	3	2 1/4
Storbritannia	4,0	2,1	3,9	5,4	5,1	5 3/4	3 3/4	2 3/4
Sverige	-1,8	1,4	3,0	4,8	3,8	2 3/4	2	1 3/4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	1,7	1,5	1,7	3,4	3,5	2 3/4	2	3 1/2
Norge	1,5	2,7	9,9	5,6	-0,8	-2,3	-1/2	0

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	-0,8	-1,0	2,4	1,4	1,6	1	0	1/2
Frankrike	1,4	1,1	3,2	2,6	3,0	2	1 3/4	1 3/4
Italia	2,4	2,4	3,5	3,1	3,4	2 1/4	2	1 3/4
Japan	2,9	2,8	1,7	6,5	-0,5	2 1/4	2 3/4	2 3/4
USA	1,1	4,0	7,3	4,0	2,6	1/4	2	2 1/4
Storbritannia	1,9	0,7	0	1,9	0,9	1/2	3/4	3/4
Sverige	0,8	2,4	2,1	1,2	1,3	1 1/4	1	1
Forbundsrepublikken Tyskland ..	0,2	2,5	2,1	2,5	1,6	1 3/4	3/4	1/4
Norge	4,6	2,4	3,3	2,2	4,5	0,1	1	2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	0,9	10,5	10,8	17,3	-9,0	-4 1/2	-2 3/4	1 3/4
Frankrike	-2,3	-1,3	1,1	2,9	3,4	6 1/2	5 1/4	4
Italia	-3,8	6,2	2,5	1,4	5,2	5 3/4	4 3/4	4
Japan	-0,3	4,9	5,8	6,0	10,3	12 1/2	5 3/4	4 3/4
USA ¹	8,2	16,1	5,5	0,0	2,0	5 3/4	3 3/4	3 1/2
Storbritannia	5,7	9,1	3,0	0,9	5,5	10 1/2	6 3/4	4
Sverige	1,6	5,1	6,0	-0,6	6,2	6 3/4	4 3/4	2
Forbundsrepublikken Tyskland ..	3,2	0,8	0	3,3	1,8	7	3 3/4	3 3/4
Norge	5,8	10,9	-13,9	23,9	-0,5	1,9	-5 1/4	0

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

¹ Private bruttoinvesteringer.

TABELL D5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	3,7	3,4	4,1	0,7	4,9	3	3 1/2	4
Frankrike	4,4	7,2	2,1	-0,7	1,7	7 3/4	6 3/4	7
Italia	3,4	6,5	3,8	3,4	3,6	6 1/2	4 3/4	5
Japan	4,2	17,5	5,6	-5,2	3,7	6 1/4	7	6 3/4
USA	-3,8	6,2	-1,7	3,0	13,1	19	13	9 3/4
Storbritannia	2,2	6,9	5,9	3,8	5,5	1 1/4	4 1/2	3 1/2
Sverige	10,7	6,7	2,2	3,3	2,5	3 3/4	3	3 1/4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	-0,6	8,5	6,7	0,0	0,8	5 1/2	6 3/4	6 1/2
Norge	7,6	8,2	6,9	1,6	3,5	4,8	9 3/4	5 3/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 anslag	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	0,5	5,1	8,6	6,4	-1,3	-3/4	1 1/2	3 1/4
Frankrike	-0,6	3,6	4,7	7,3	6,4	7 3/4	7 1/4	6 1/4
Italia	-0,4	9,2	4,7	4,7	10,0	7 1/2	7	5 3/4
Japan	-5,1	11,1	-0,1	2,8	9,2	18 1/4	10 3/4	9
USA	9,6	23,2	3,9	9,4	7,9	8 3/4	8 3/4	8
Storbritannia	5,5	9,2	2,7	6,5	7,3	10 3/4	6 1/2	5
Sverige	0,4	4,5	8,0	5,5	6,3	6 1/4	5	4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	0,8	5,5	3,7	3,6	4,9	7	6	6 1/2
Norge	0,0	9,5	5,9	9,9	-6,6	-2,7	-1	1

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

47*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I G E

	1986	1987	1988	-1988/1989-					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	100	103	105	107	105	111	110	110	..
Arbeidsløshetsprosent	2.7	1.9	1.6	1.4	1.1	1.7	1.5	1.3	1.5
Ujusterte tall:									
Ordretilgang 1)	1985=100	106	111	127	135	159	133	129	..
Konsumpriser	1985=100	104.2	108.6	114.9	117.4	117.6	119.0	119.6	120.1

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: S T O R B R I T A N N I A

	1986	1987	1988	-1988/1989-					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1985=100	101.0	106.6	114.2	117.3	117.9	118.5	117.8	118.5	..
Ordretilgang 1)	1985=100	106	105	116	120	111	113	103	..
Detaljomsætningsvolum 1985=100	105.3	111.5	119.2	120.7	121.1	119.5	122.1	122.6	120.9
Arbeidsløshetsprosent	11.4	10.0	8.1	7.4	7.1	7.0	6.8	6.7	6.5
Ujusterte tall:									
Konsumpriser	1985=100	103.4	107.6	113.0	116.5	116.7	117.4	118.2	118.7

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E3: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

	1986	1987	1988	-1988/1989-					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	102.0	102.4	106	107	109	109	109	108	..
Ordretilgang 1)	1985=100	102	101	107	108	112	110	112	121
Detaljomsætningsvolum 1985=100	104	107	111	112	113	113	114	113	..
Arbeidsløshetsprosent	9.0	8.9	8.7	8.5	8.3	8.0	7.9	7.8	7.9
Konsumpriser	1985=100	99.8	100.0	101.2	101.7	102.1	102.9	103.1	103.4

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F R A N K R I K E

	1986	1987	1988	-1988/1989-					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	100.9	102.9	107.5	110.9	110.1	111.0	110.1	109.1	..
Arbeidsløshetsprosent	10.4	10.5	10.1	10.1	10.1	10.1	10.0	10.0	..
Ujusterte tall:									
Konsumpriser	1985=100	102.7	105.9	108.7	109.9	110.1	110.6	110.9	111.2

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E5: U S A

	1986	1987	1988	-1988/1989-					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.

Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	101.1	104.9	110.9	113.1	113.5	113.8	113.5	113.6	114.1
Ordretilgang 1) Mrd. dollar	100.2	107.8	120.4	123.0	132.4	128.7	124.3	125.6	129.3
Detaljomsetningsvolum 2)	112.1	114.4	118.7	120.8	120.3	120.4	119.9
Arbeidsløshetsprosent	7.0	6.2	5.5	5.4	5.3	5.4	5.1	4.9	5.2
Konsumpriser 1985=100	101.5	105.2	109.4	111.3	111.5	112.0	112.4	113.0	113.7

1)Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

2)Mrd. dollar i 1982-priser

TABELL E6: J A P A N

	1985	1986	1987	-1988/1989-					
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars

Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1) 1985=100	99.8	103.2	113.0	113.9	117.1	118.0	119.1	117.1	122.0
Ordretilgang 2) Mrd. yen	903	1001	1093	1171	1237	1467	1202	1100	..
Arbeidsløshetsprosent	2.8	2.8	2.5	2.4	2.4	2.3	2.3	2.3	..
Konsumpriser 1985=100	100.6	100.7	101.4	102.6	102.2	101.4	101.2	101.1	101.4

1) Industriproduksjon og gruvedrift.

2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

STATISTISK SENTRALBYRÅS MAKROØKONOMISKE MODELLER

Statistisk sentralbyrås makroøkonomiske modeller er alle bygget opp med utgangspunkt i nasjonalregnskapets kontosystem. Kjernen i modellene er kryssløpssammenhenger for tilgang og anvendelse av spesifiserte varer og tjenester. Til denne kjernen er det knyttet atferdsrelasjoner mv. for de ulike sektorer i økonomien. Det er omfanget og arten av disse relasjonene og detaljgraden i varekryssløpet som er ulik fra modell til modell, avhengig av formålet med modellene.

MODIS er den mest detaljerte av modellene. Modellen ble opprinnelig utviklet omkring 1960. Den nåværende versjonen, MODIS V, har en kryssløpskjerner med 54 varer og 50 produksjonssektorer som er det samme som i det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR). Modellen inneholder få egentlige atferdsrelasjoner, men gir en inngående behandling av offentlige inntekts- og utgiftsposter, spesielt avgifter og subsidier. Modellen nyttes først og fremst av Finansdepartementet i arbeidet med de årlige stats- og nasjonalbudsjettene og de fireårige langtidsprogrammene.

MODAG er mindre detaljert; kryssløpskjernen spesifiserer 41 varer og 33 produksjonssektorer. Modellen er særlig egnet til analyser på mellomlang sikt. Atferdsrelasjonene, som dekker produksjon, konsum, investering, eksport, import, pris- og lønnsdannelse og arbeidsmarkedet, er i Klein-Tinbergen tradisjonen, med elementer fra den skandinaviske inflasjonsmodellen. Modellen nyttes bl.a. av Finansdepartementet til politikkanalyser.

KVARTS er en kvartalsmodell som inneholder stort sett samme type atferdsrelasjoner som MODAG, men er noe mer aggregert. Kryssløpskjernen spesifiserer 25 varer og 16 produksjonssektorer. I modellen er det lagt stor vekt på dynamiske korttidssammenhenger, dvs. at mye av forløpet er bestemt av utviklingen i tidligere kvartaler. Modellen nyttes først og fremst i SSBs arbeid med konjunkturanalyse.

MSG er en anvendt likevektsmodell som forutsetter frikonkurransse og full utnyttning av arbeidskraft og kapital. Den er særlig egnet til å si noe om hvordan næringsstrukturen vil endre seg langs en vekstbane for økonomien. Modellen har sin opprinnelse i et arbeid av Leif Johansen fra omkring 1960. Den nåværende versjonen, MSG 4, nyttes først og fremst til langsiktige perspektivberegninger som grunnlag for regjeringens langtidsprogram og ulike sektoranalyser.

De modellene som er nevnt ovenfor oppdateres årlig og brukes og vedlikeholdes regelmessig. I tillegg er det utviklet enkelte makroøkonomiske modeller for analyse av mer spesielle problemstillinger, bl.a. rene kryssløpsmodeller med spesifikasjoner ned til detaljert nasjonalregnskapsnivå, 340 varer og 185 produksjonssektorer.

Foruten de makroøkonomiske modellene har avdelingen modeller innenfor feltene *skatter og offentlige utgifter*, *demografiske* og *regionale forhold* og *naturressurser*. Av disse er det særlig tre som berører makroøkonomiske forhold: REGION – en modell som bryter ned de makroøkonomiske størrelsene til fylkesnivå, MAKKO – en modell som belyser økonomiske konsekvenser av ulike standardkrav til kommunale tjenester, gitt visse demografiske utviklingstrekk og MATAUK – en modell som framskriver arbeidsstyrken etter ulike kjennetegn.

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 9 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr. 160,-,
løssalgspis kr. 25,-. Forespørsler om
abonnement kan rettes til opplysnings-
kontoret i Statistisk sentralbyrå.
Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co. og Universitets-
forlaget, Oslo, og er til salgs
hos alle bokhandlere.

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1
Tlf. (02) 41 38 20